

Z ZDRAVJEM POVEZANA VEDENJA V ŠOLSKEM OBDOBJU MED MLADOSTNIKI V SLOVENIJI

**Izsledki mednarodne raziskave
HBSC, 2018**

Z ZDRAVJEM POVEZANA VEDENJA V ŠOLSKEM OBDOBJU MED MLADOSTNIKI V SLOVENIJI

Izsledki mednarodne raziskave HBSC, 2018

Avtorji: Helena Jeriček Klanšček, Maja Roškar, Andreja Drev, Vesna Pucelj, Helena Koprivnikar, Tina Zupanič, Aleš Korošec

Uredniki: Helena Jeriček Klanšček, Maja Roškar, Andreja Drev, Tina Zupanič, Pia Prelec Poljanšek

Pregled: Matej Gregorič, Vida Fajdiga Turk, Natalija Kranjec

Uvodne besede: Mojca Gobec

Oblikovanje: Andreja Frič

Lektura: Ana Peklenik

Fotografija na naslovnici: Freepik

Izdajatelj: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana

Elektronska izdaja

Elektronski vir: www.nijz.si

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2019

Zaščita dokumenta

© 2019 NIJZ

Vse pravice pridržane. Reprodukcijska po delih ali v celoti na kakršenkoli način in v kateremkoli mediju ni dovoljena brez pisnega dovoljenja avtorja. Kršitve se sankcionirajo v skladu z avtorsko pravno in kazensko zakonodajo.

Raziskavo je sofinanciralo Ministrstvo za zdravje.

HBSC je mednarodna raziskava, ki poteka v sodelovanju s Svetovno zdravstveno organizacijo. Mednarodna koordinatorica za leto 2018 je bila Joanna Inchley University of Glasgow, Škotska; vodja baze podatkov pa Oddrun Samdal, University of Bergen, Norveška. Seznam vseh sodelujočih raziskovalcev je objavljen na www.hbsc.org.

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](https://cobiss.si)-ID=302145792

ISBN 978-961-7023-49-7 (pdf)

KAZALO

UVODNE BESEDE	4
1. METODOLOGIJA RAZISKAVE	6
2. SOCIODEMOGRAFSKI KAZALNIKI	13
3. DRUŽINA, ŠOLA, PRIJATELJI	22
4. NEKATERI POZITIVNI IN NEGATIVNI IZIDI (DUŠEVNEGA) ZDRAVJA	33
5. Z ŽIVLJENJSKIM SLOGOM POVEZANA VEDENJA	47
6. TVEGANA VEDENJA	61
7. UPORABA INTERNETA IN DIGITALNIH TEHNOLOGIJ	75
SUMARNIK	85

UVODNE BESEDE

Skrb za otroke in njihovo blaginjo je v Sloveniji področje, ki mu namenjamo veliko pozornosti. Otroci in mladostniki bi morali v največji možni meri uresničiti vse svoje potencialne. Naše vodilo je, da prav vsak posameznik šteje.

Pomembno je, da poznamo vedenjske in druge dejavnike, ki so povezani z zdravjem otrok in mladostnikov, da jih spremljamo skozi daljša časovna obdobja in da poznamo stanje v širšem mednarodnem okolju, katerega del smo. Prav ta uvid nam daje raziskava Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju 2018 (HBSC), ki jo je Nacionalni inštitut za javno zdravje izvedel že petič. Gre za cenjeno mednarodno raziskavo, ki se izvaja na reprezentativnem vzorcu in nam daje vpogled v stanje in trende vedenj, ki so povezana z zdravjem naših otrok in mladostnikov od leta 2002 do 2018.

Raziskava iz leta 2018 prvič vključuje tudi 17-letnike, kar pomembno prispeva k boljšemu razumevanju vedenj povezanih z zdravjem v tej starostni skupini.

Kaj nam kažejo podatki?

Veseli nas dejstvo, da vse več otrok redno zajtrkuje, uživa sadje in zelenjavo ter so redno telesno dejavni. Manj je tistih, ki redno uživajo sladkane in energijske pijače, kadijo in pijejo alkohol. Razberemo tudi, da večina mladostnikov svoje zdravje ocenjuje kot dobro ali odlično in je zadovoljnih s svojim življenjem. Ti trendi so razveseljivi in upravičujejo porabo človeških in finančnih virov, ki jih Slovenija vlaga v promocijo zdravega življenjskega sloga otrok in mladostnikov.

Žal pa so razvidni tudi manj ugodni trendi, ki nas skrbijo.

V proučevanem obdobju se je pomembno povečal odstotek mladostnikov, ki redno doživljajo vsaj dva psihosomatska simptoma, zvišal se je odstotek mladostnikov, ki so trpinčili vrstnike. Ne moremo tudi mimo podatka, da skoraj vsak tretji mladostnik poroča o občutkih žalosti ali obupanosti, ki so bili prisotni vsaj dva tedna v zadnjem letu in so vplivali na njegove vsakodnevne dejavnosti.

Posebej skrb vzbujajoče je, da skoraj vsak peti 15 in 17-letnik poroča, da je v zadnjem letu resno razmišljal o tem, da bi poskušal narediti samomor. V prihodnje bomo morali več napora vlagati tudi v strategije za obvladovanje novih tehnologij, saj podatki kažejo, da skoraj vsak deseti mladostnik uporablja spletne socialne medije, na način, ki pomeni tveganje.

Želim si, da bi bili rezultati zadnje raziskave predmet razprav tako v strokovni kot v laični javnosti. Pomembno je namreč, da pri otrocih poznamo in krepimo varovalne dejavnike in zgodaj prepoznamo morebitne dejavnike tveganja.

Podatki pričujoče raziskave, kažejo da so pri naših otrocih in mladostnikih vedno bolj v ospredju težave v duševnem zdravju. To od nas zahteva dosledno in pospešeno uresničevanje že sprejetih strateških usmeritev na področju duševnega zdravja, ki so zapisani v Resoluciji o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018 – 2028, ki naslavljajo prav to problematiko. Nujno potrebujemo vzpostavitev centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov. Multidisciplinarni timi bodo v teh centrih nudili pomoč in svetovanje tako otrokom kot staršem. Cilj je, da bi v primeru težav pomoč nudili pravočasno in celovito ter s tem preprečili stopnjevanje težav.

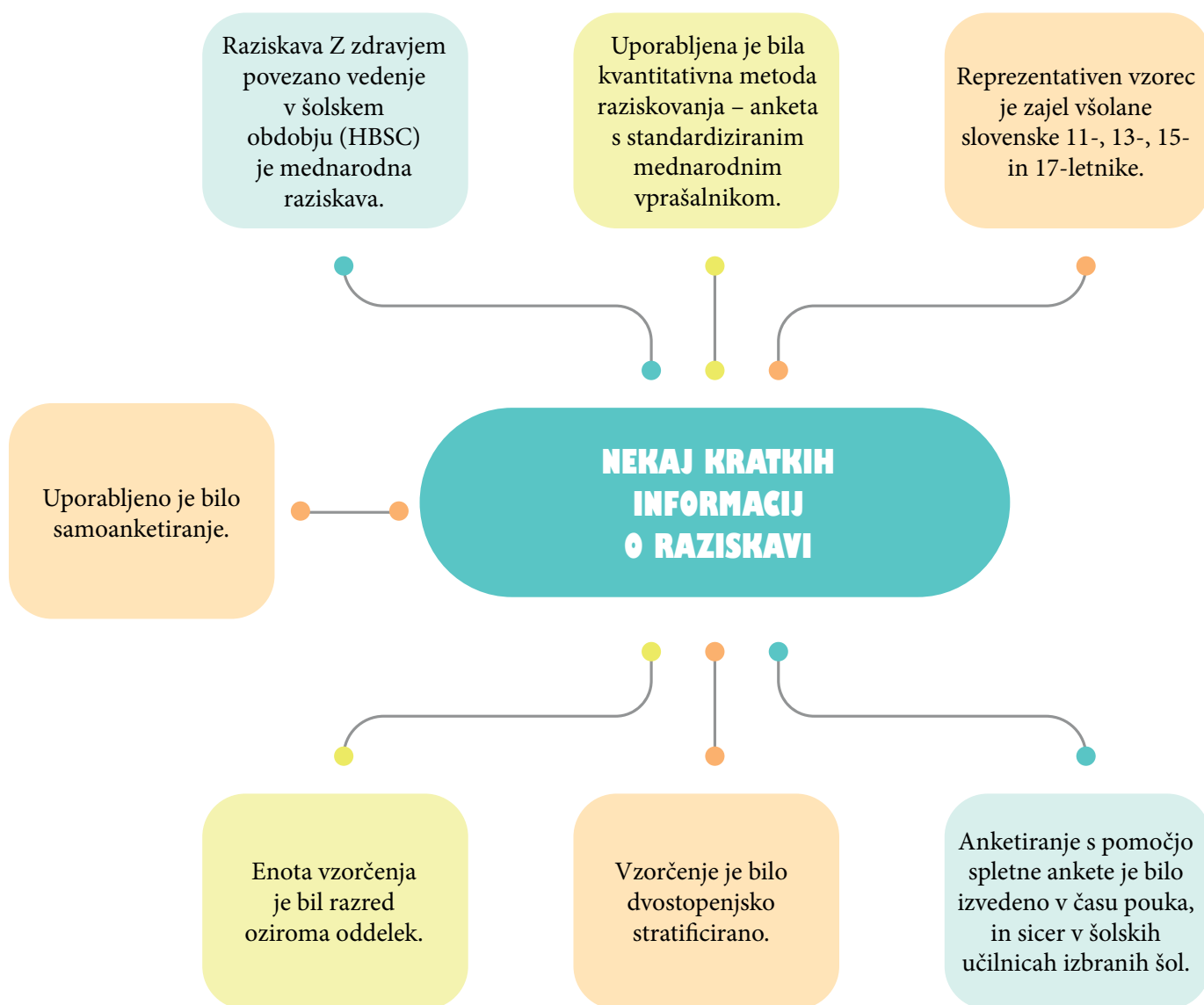
Ministrstvo za zdravje bo v okviru podpore Programom varovanja in krepitve zdravja nadaljevalo s sofinanciranjem programov primarne preventive duševnega zdravja mladih, predvsem v šolskem okolju. To so npr. programi primarne preventive samomorilnega vedenja za mladostnike, mladinski preventivni program s spletno svetovalnico za mladostnike, program preventive nasilja med vrstniki ter programi svetovanja v duševni stiski.

Še posebej se nam preventivno delovanje povrne, kadar ga usmerjamo v ranljive skupine otrok in mladostnikov.

*Mojca Gobec, generalna direktorica
Direktorata za javno zdravje pri Ministrstvu za zdravje*

1. METODOLOGIJA RAZISKAVE

Podatke, predstavljene v tej publikaciji, smo zbrali v okviru mednarodne raziskave Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju (angl. Health Behaviour in School-Aged Children, HBSC), ki smo jo v Sloveniji leta 2018 izvedli že petič in v katero je trenutno vključenih 49 držav. Tako kot v preteklih raziskavah so bili tudi v izvedbi 2018 zajeti le vsolani mladostniki¹, ne pa tudi mladostniki, ki niso vključeni v šolanje (t. i. osipniki), zato je pri interpretaciji in posploševanju predstavljenih rezultatov potrebna previdnost. V publikaciji obravnavamo vedenja in navade mladostnikov, povezane z zdravjem, njihov življenjski slog, pa tudi nekatere njihove sociodemografske značilnosti. Kjer je to možno, v publikaciji prikazujemo tudi, kako so se izbrani kazalniki spreminjali skozi čas (od leta 2002 dalje).

¹ Izrazi v moški obliki se nanašajo tako na fante kot na dekleta v celotni publikaciji.

0 RAZISKAVI

Raziskava temelji na kvantitativni metodi. Anketiranje smo izvedli s standardiziranim mednarodnim vprašalnikom na reprezentativnem vzorcu slovenskih vsolanih 11-, 13-, 15- in 17-letnikov. Slednji so bili v raziskavo vključeni prvič. Tako kot v preteklih letih izvedbe raziskave smo tudi v letu 2018 pred pripravo končnega vprašalnika in izvedbo terenske faze raziskave v nekaj izbranih osnovnih in srednjih šolah izvedli pilotno raziskavo, ki nam je poleg preverjanja razumevanja posameznih vprašanj služila tudi kot testno okolje za preverjanje delovanja spletne aplikacije v šolah. V letu 2018 je namreč anketiranje že drugič potekalo s pomočjo spletne aplikacije, vse predhodne raziskave pa so bile izvedene s samoanketiranjem z vprašalnikom na papirju.

VZORČENJE

Enoto vzorčenja je predstavljal razred oziroma oddelek. S pomočjo Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport smo zbrali podatke o vpisu v šolskem letu 2017/2018, in sicer v 6. in 8. razred vseh osnovnih šol (skupaj 489) ter o vpisu v 1. in 3. letnik vseh srednjih šol (skupaj 152 šol, od katerih jih je 79 izvajalo gimnazijske programe, 83 srednje poklicno izobraževanje, 36 nižje poklicno izobraževanje in 104 srednje tehniško ali drugo strokovno izobraževanje²) ter o iskanih razredih (tabela 1.1). Vpisni podatki so predstavljali vzorčni okvir raziskave in osnovo za oblikovanje reprezentativnega vzorca (tabela 1.2), pri čemer smo uporabili dvostopenjsko stratificirano vzorčenje. Na prvi stopnji smo najprej vzorčili osnovne in srednje šole, na drugi stopnji pa srednje šole še glede na program, ki ga izvajajo (gimnazija, srednje tehniško ali drugo strokovno izobraževanje, srednje in nižje poklicno izobraževanje). Zaradi relativno nizke pojavnosti nekaterih vedenj med mladostniki smo z namenom zagotovitve čim natančnejših ocen, predvsem nekaterih tveganih vedenj, posamezne podpopulacije 11-, 13-, 15- in 17-letnikov nekoliko nadzorčili. Končna skupna stopnja sodelovanja v raziskavi (glede na število v vzorec izbranih oddelkov/razredov) je bila 91-odstotna.

² Ista srednja šola lahko izvaja različne programe in je v tem primeru šteta enkrat znotraj posameznega programa ter obeh letnikov.

Tabela 1.1: Populacija 11-, 13-, 15- in 17-letnikov v šolskem letu 2017/2018

	Razred/letnik	Število oddelkov	Število učencev/ dijakov				
				število	%	število	%
Šolsko leto 2017/2018	6. razred	941	19292	9903	51,3	9389	48,7
	8. razred	884	17837	9035	50,7	8802	49,3
	1. letnik gimnazije	248	6584	2575	39,1	4009	60,9
	1. letnik srednje tehniške in strokovne šole	309	8192	4332	52,9	3860	47,1
	1. letnik srednje poklicne šole	193	4550	3143	69,1	1407	30,9
	1. letnik nižje poklicne šole	45	576	394	68,4	182	31,6
	3. letnik gimnazije	255	6413	2567	40,0	3846	60,0
	3. letnik srednje tehniške in strokovne šole	305	7519	3849	51,2	3670	48,8
	3. letnik srednje poklicne šole	172	3523	2439	69,2	1084	30,8
	Skupaj	3352	74486	38237	53,1	36249	48,7

Tabela 1.2: V vzorec izbrani razredi v šolskem letu 2017/2018

	Razred/letnik	Število oddelkov	Število učencev/ dijakov				
				število	%	število	%
HBSC 2018	6. razred	122	2511	1267	50,5	1244	49,5
	8. razred	124	2527	1287	50,9	1240	49,1
	1. letnik gimnazije	30	774	303	39,1	471	60,9
	1. letnik srednje tehniške in strokovne šole	37	992	570	57,5	422	42,5
	1. letnik srednje poklicne šole	26	599	426	71,1	173	28,9
	1. letnik nižje poklicne šole	12	158	112	70,9	46	29,1
	3. letnik gimnazije	35	900	337	37,4	563	62,6
	3. letnik srednje tehniške in strokovne šole	43	1049	558	53,2	491	46,8
	3. letnik srednje poklicne šole	29	570	405	71,1	165	28,9
	Skupaj	458	10080	5265	52,2	4815	47,8

IZVEDBA TERENSKE FAZE RAZISKAVE IN PRIPRAVA KONČNE BAZE

Ravnatelj šol, izbranih v vzorec, smo zaprosili za sodelovanje pri raziskavi. Nekaj šol (skupaj 18) je iz različnih razlogov sodelovanje zavrnilo že na začetku. Pred izvedbo terenske faze raziskave smo se s svetovalnimi delavci oz. učitelji računalništva tistih šol, ki so privolile v sodelovanje, dogovorili o pogojih, ki morajo biti izpolnjeni, ter jim posredovali natančna navodila za uspešno izvedbo anketiranja.

Spletno anketiranje je tako kot v letu 2014 potekalo s pomočjo spletnega orodja 1KA oziroma EnKlikAnketa, odprtokodne programske opreme za spletno anketiranje. 1KA je brezplačno orodje za izdelavo spletnih anket in nastaja na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani v okviru Centra za družboslovno informatiko (1). Anketiranje se je v izbranih razredih/oddelkih osnovnih in srednjih šol izvajalo v obdobju od 5. do 16. februarja 2018.

Učenci so spletno anketo izpolnjevali na šolskih računalnikih v računalniških učilnicah ali knjižnicah izbranih šol. V izogib pojavljanju nepotrebnih težav zaradi tehničnih omejitev smo učitelje, ki so bili na posamezni šoli zadolženi za izvedbo ankete, prosili, naj pred začetkom anketiranja preverijo delovanje spletnega naslova, na katerem se je nahajala

spletna anketa. Če so se pojavile težave pri dostopanju, so nam učitelji to sporočili, tako da smo tehnične težave lahko pravočasno rešili in bili na dan začetka izvajanja anketiranja v celoti pripravljeni.

Izvedba raziskave s pomočjo spletne ankete nam je omogočila, da smo v spletni vprašalnik vgradili večje število kontrol, kot so npr. zaloge vrednosti posameznih vprašanj, preskoki posameznih podvprašanj, ki jih je predvideval mednarodni protokol ipd. Spletno anketiranje nam je omogočilo tudi sproten pregled nad odzivnostjo posameznih šol, pri čemer smo šole, ki v prvem tednu izvajanja raziskave še niso izvedle anketiranja, dodatno spodbudili k izpolnjevanju vprašalnika. Končna skupna stopnja sodelovanja v raziskavi (glede na število v vzorec izbranih oddelkov/razredov) je bila 91-odstotna.

Pri pripravi končne baze podatkov smo v nadaljevanju izmed vseh vprašalnikov izločili tiste, pri katerih je manjkala več kot polovica odgovorov. Tako zbrane podatke smo nato pripravili po mednarodni metodologiji in jih posredovali v mednarodni center na Norveškem, kjer so zbrane podatke vseh v raziskavi sodelujočih držav prečistili skladno z mednarodno določenimi pravili. Pri tem so izločili še vprašalnike oz. zapise tistih učencev, ki po starosti niso ustrezali zahtevanemu vzorcu ali za katere v bazi ni bilo podatkov. Iz osnovne baze so v mednarodnem centru na Norveškem tako izločili 215 mladostnikov, pri katerih je manjkal spol ali razred ali pa je bila starost izven zahtevanega obsega oziroma se ni ujemala z razredom, ki ga učenec obiskuje. Končna baza tako obsega 7449 mladostnikov (tabeli 1.3 in 1.4) in je osnova za vse v nadaljevanju izvedene analize za leto 2018.

Tabela 1.3: Končna struktura baze glede na razred in spol (HBSC, 2018)

	Razred/ letnik	Število sodelujočih učencev/dijakov	 (%)	 (%)
HBSC 2018	6. razred OŠ	1985	51,3	48,7
	8. razred OŠ	2001	50,7	49,3
	1. letnik SŠ	1681	52,5	47,5
	3. letnik SŠ	1782	50,7	49,3
	Skupaj	7449	51,3	48,7

Dobljena struktura končnega vzorca je nekoliko odstopala od vpisnih podatkov, zato smo z metodo poststratifikacije podatke utežili, in sicer:

- v primeru osnovnih šol glede na spol, ločeno znotraj posameznega razreda (6. in 8. razred);
- v primeru srednjih šol pa znotraj posameznega letnika (1. in 3. letnik) glede na program izobraževanja in spol.

Tabela 1.4: Končna struktura prečiščene baze po spolu (HBSC, 2018)

	Spol	Število	Neutežen (%)	Utežen (%)
HBSC 2018		3707	49,8	51,3
		3742	50,2	48,7
	Skupaj	7449	100,0	100,0

METODOLOGIJA IZVEDENIH ANALIZ

Vse analize v tej publikaciji smo izvedli na prečiščeni in uteženi bazi. Podatke smo analizirali s programoma SPSS 25 in R, verzija 3.5.3³. Najprej smo s pomočjo dvo- in trirazsežnih kontingenčnih tabel ugotavljali porazdelitve skupin mladostnikov za izbrane kazalnike posameznih vsebinskih sklopov glede na spol in starost. Nato pa smo opazovali še porazdelitve med posameznimi leti izvedbe raziskave, pri čemer smo posamezno leto primerjali zgolj s preteklim letom raziskave, in sicer leto 2006 z letom 2002, leto 2010 z letom 2006, leto 2014 z letom 2010 ter leto 2018 z letom 2014. Za ugotavljanje povezanosti med izbranimi spremenljivkami smo uporabili test hi-kvadrat (χ^2), za analizo povprečij pa smo uporabili enosmerno analizo variance (angl. Oneway Anova), s pomočjo katere smo ugotavljali, ali se skupine med seboj statistično značilno razlikujejo. Za raven značilnosti smo vsakokrat vzeli vrednost $p \leq 0,05$ (v celotni publikaciji statistično značilne razlike navajamo kot *pomembne razlike*).

V izbrani vzorec niso vključene vse osnovne in srednje šole ter posledično tudi ne vsi mladostniki, stari 11, 13, 15 in 17 let, saj so vključeni le všolani učenci in dijaki izbranih osnovnih in srednjih šol, zato so lahko ocene, predstavljene v nadaljevanju, različno natančne. Stopnje natančnosti ocen populacijskih vrednosti so v nadaljevanju besedila označene s črkama M in N. V primeru, ko je posamezna ocena manj natančna, vendar še sprejemljiva, je poleg nje zapisana črka M (standardna napaka ocene odstotka je na intervalu od 5 % do vključno 15 % oziroma koeficient variacije je na intervalu od 10 % do vključno 30 %). Če pa je ocena premalo natančna za objavo, potem ocena na sliki ali v tabeli ni prikazana, ampak je na njenem mestu vpisana črka N (standardna napaka ocene odstotka je večja od 15 % oziroma koeficient variacije je večji od 30 %). Kadar pri posameznih ocenah v tabelah ali na slikah ni posebnih oznak, to pomeni, da so ocene dovolj natančne (2).

V nadaljevanju smo v vsakem od posameznih vsebinskih sklopov s pomočjo testa trenda Cochran-Armitage ugotavljali, ali za izbrane kazalnike obstaja trend v obdobju od leta 2002 do leta 2018. Slednjega smo izračunali na osnovi linearne povezanosti (angl. Linear-by-linear association), ki izhaja iz tabele testa hi-kvadrat in omogoča izračun statistike Cochran-Armitage (3). Za raven značilnosti smo tudi tu vzeli vrednost statistične značilnosti $p \leq 0,05$. Smer trenda je v tabeli za celotno obdobje pri posameznem kazalniku označena s puščico.

PREGLED POSAMEZNIH VSEBINSKIH SKLOPOV

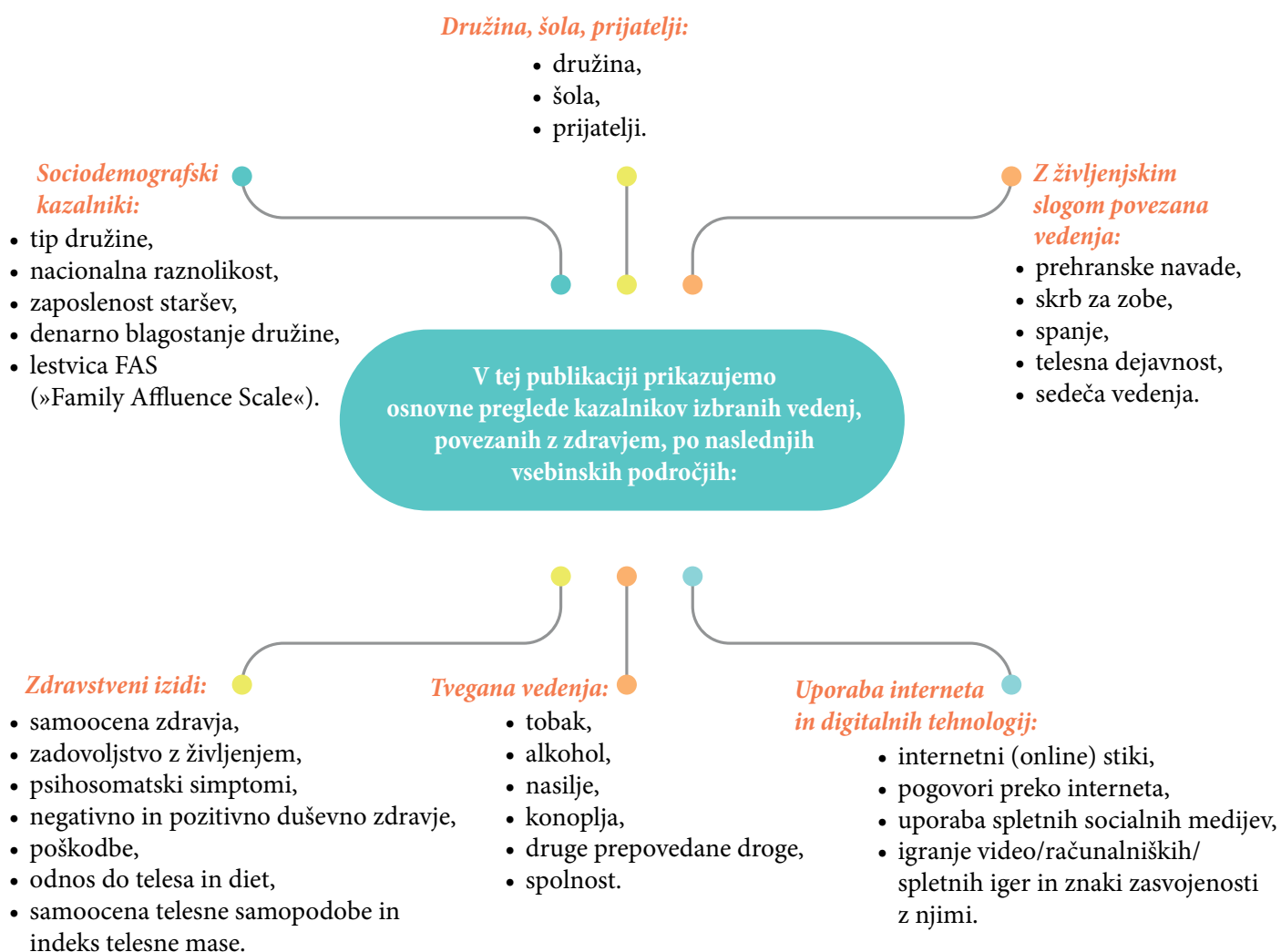
Mednarodni vprašalnik obsega niz obveznih vprašanj o demografskih, vedenjskih in psihosocialnih vidikih zdravja mladostnikov. Poleg teh lahko sodelujoče države dodajo še določeno število vprašanj iz opsijskih paketov, s pomočjo katerih lahko natančneje opazujemo posamezna z zdravjem povezana vedenja mladostnikov.

Obvezni del mednarodnega vprašalnika obsega naslednja vsebinska področja: demografijo, prehranske navade, vprašanja o telesni višini in teži, telesni samopodobi, telesni dejavnosti, sedečih vedenjih, tveganih vedenjih, poškodbah in nasilju, družini, vrstnikih, šoli, zdravju in počutju ter družbenih neenakostih. V primerjavi z raziskavo,

³ <https://www.r-project.org/>

izvedeno leta 2014, so bila v letu 2018 nekatera obvezna vprašanja izločena iz obveznega dela vprašalnika ali pa predstavljena med opsijska, nekatera so bila nekoliko spremenjena, druga pa so bila v letu 2018 mladostnikom postavljena prvič, npr. vprašanja o internetnih (online) stikih, pogovorih preko interneta, uporabi socialnih medijev, zaznanem stresu, zaupanju in empatiji, verjetnosti depresije itd.

V Sloveniji smo v raziskavi, izvedeni v letu 2018, kot dodatna vsebinska področja iz opsijskih nizov mednarodno določenih vprašanj vključili še nekatera dodatna vprašanja npr. o igranju igrice, duševnem zdravju, tveganih vedenjih. Poleg obveznih in opsijskih mednarodno določenih vprašanj smo v vprašalnik vključili še nekaj nacionalnih vprašanj, npr. o tveganih vedenjih itd. Dodatno smo npr. srednješolce vprašali še po občini bivališča, osnovnošolcem pa smo pripisali kar občino osnovne šole, ki jo obiskujejo, saj ti praviloma obiskujejo šolo v občini, v kateri bivajo.

Rezultati v posameznih vsebinskih sklopih so prikazani glede na **spol** in **starost** (11, 13, 15 in 17 let) ter glede na posamezno **leto izvedbe raziskave**.

V vzorec je bilo v letu 2002 vključenih 3956 mladostnikov (50,5 % fantov in 49,5 % deklet), v letu 2006 je bilo vključenih 5130 mladostnikov (49,9 % fantov in 50,1 % deklet), v letu 2010 je bilo vključenih 5436 mladostnikov (50,9 % fantov in 49,1 % deklet), v letu 2014 je bilo vključenih 4 997 mladostnikov (49,0 % fantov in 51,0 % deklet), v letu 2018 pa je bilo v raziskavo vključenih 7449 mladostnikov (51,3 % fantov in 48,7 % deklet).

STRUKTURA POSAMEZNIH POGLAVIJ

V nadaljevanju publikacije je vsako poglavje sestavljeno iz poglavij, v katerih so **najprej predstavljeni ključni povzetki iz raziskave, izvedene v letu 2018** (podatki so prikazani za 11-, 13-, 15- in 17-letnike), nato pa še **trendi v obdobju od leta 2002 do leta 2018, ki se nanašajo samo na 11-, 13- in 15-letnike**, saj so bili 17-letniki v raziskavo v letu 2018 vključeni prvič. Če za posamezni kazalnik ni možen prikaz po posameznih starostnih skupinah, ker je bilo vprašanje zastavljeno zgolj 15- in 17-letnikom, je to navedeno pri posameznem kazalniku. Trend za posamezni kazalnik znotraj posameznega podpoglavja ni prikazan, kadar zaradi različnih razlogov trend ni možen (npr. različna vprašanja v posameznih letih raziskave, vprašanje se prvič pojavi v kasnejših letih izvedbe raziskave in ni bilo vprašano vsaj v treh zaporednih letih izvedbe ipd.). Podatki za leto 2018 so podrobneje prikazani v slikah, trendi za obdobje 2002–2018 pa v tabelah. Tabele, v katerih so v posameznem poglavju predstavljeni podatki za obdobje 2002–2018, prikazujejo trende za celotno obdobje ter dodatno tudi statistično značilne razlike glede na preteklo leto izvedbe raziskave.

V slikah in tabelah v posameznih poglavjih in sumarniku so podatki glede na spol prikazani s spodnjimi infografikami:

SUMARNIK

Zadnje poglavje te publikacije je sumarnik, v katerem so po posameznih vprašanjih po starosti in spolu pregledno prikazani rezultati raziskave Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju 2018. Vsote odstotkov pri določenih skupinah se zaradi zaokroževanja na decimalke lahko razlikujejo (npr. odstotek lahko presega 100 %) (4). Prav tako lahko zaradi zaokroževanja prihaja do manjših razlik med odstotki v posameznih vsebinskih sklopih in sumarniku.

LITERATURA

1. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, EnKlikAnketa (1KA). Pridobljeno 24. 5. 2019 s spletne strani: <https://www.1ka.si/>
2. SURS. Natančnost statističnih ocen, splošna metodološka pojasnila, 2016. Pridobljeno 27. 5. 2019 s spletne strani: <https://www.stat.si/dokument/8884/NatancnostStatisticnihOcenMPsplosna.pdf>
3. Agresti A. Categorical Data Analysis 2nd ed. New York: Wiley, 2002.
4. Bottomely H. May not sum to total due to rounding: the probability of rounding errors, 2008. Pridobljeno 24. 5. 2019 s spletne strani: <http://www.se16.info/hgb/rounding.pdf>

2. SOCIODEMOGRAFSKI KAZALNIKI

KLJUČNI POVZETKI

Tip družine (11, 13, 15, 17 let)

80,3 % mladostnikov v Sloveniji živi v dvostarševski družini, 12,5 % v enostarševski in 5,0 % v rekonstruirani družini.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je zvišal odstotek mladostnikov, ki živijo v enostarševski ali v rekonstruirani družini, odstotek mladostnikov, ki živijo v dvostarševski družini, pa se je znižal.

Nacionalna raznolikost (11, 13, 15, 17 let)

93,3 % mladostnikov, 85,7 % njihovih očetov in 87,1 % njihovih mam je rojenih v Sloveniji.

Zaposlenost staršev (11, 13, 15, 17 let)

84,6 % mladostnikov poroča o zaposlenosti obeh staršev, 13,8 % pa jih poroča o brezposelnosti enega od staršev.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se kaže trend naraščanja odstotka mladostnikov, ki imajo zaposlena oba starša, in trend upadanja odstotka mladostnikov, ki imajo zaposlenega samo enega od staršev.

Denarno blagostanje družine (11, 13, 15, 17 let)

61,6 % mladostnikov ocenjuje, da je denarno blagostanje njihove družine nadpovprečno, 32,3 %, da je povprečno, 6,1 % pa jih ocenjuje, da je denarno blagostanje njihove družine podpovprečno.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 je upadal odstotek mladostnikov, ki ocenjujejo, da je denarno blagostanje njihove družine nadpovprečno, naraščal pa je odstotek mladostnikov, ki ocenjujejo, da je denarno blagostanje njihove družine povprečno ali podpovprečno.

Socialno-ekonomski položaj družine – FAS (15, 17 let)

19,4 % mladostnikov je doseglo nizek rezultat (nižja premožnost oz. socialno-ekonomska prikrajšanost družine), 15,7 % pa visok rezultat (višja premožnost družine).

Če starost ni posebej opredeljena, se podatki nanašajo na 11-, 13-, 15- in 17-letnike skupaj, če spol ni posebej opredeljen, velja za oba spola. Trendi so prikazani pri tistih vedenjih, kjer je to mogoče, in se nanašajo na 11-, 13- in 15-letnike.

Sociodemografski kazalniki so pomembni za poznavanje družbenih in demografskih značilnosti in spremljanje demografskih sprememb preučevane populacije. Poleg tega pomembno vplivajo na zdravje prebivalcev in na večino z zdravjem povezanih vedenj, tudi pri otrocih in mladostnikih. Tako je npr. družina ena najpomembnejših socialnih skupin, saj se v njej oblikujejo najzgodnejši socialni odnosi. V družini posameznik razvija vrednostni odnos do sebe in sveta, preko odnosov s starši in drugimi družinskimi člani pa zadovoljuje svoje potrebe in razvija spretnosti, ki so potrebne za zdrav razvoj itd. (1, 2). Znotraj družine ima poleg družinskih odnosov pomembno vlogo tudi socialno-ekonomski položaj družine. Ugoden socialno-ekonomski položaj družine je dobra popotnica za ugoden razvoj posameznika. Raziskovalci (3) ugotavljajo, da so povezave med zdravjem otrok in mladostnikov ter socialno-ekonomskim položajem njihove družine specifične, zato za oceno socialno-ekonomskega položaja predlagajo vključevanje več kazalnikov. V našo raziskavo smo zato za ugotavljanje socialno-ekonomskega položaja družine vključili zaposlenost staršev, zaznano oceno denarnega blagostanja družine in lestvico premožnosti oziroma socialne prikrajšanosti družine – FAS (»Family Affluence Scale«). V poglavju smo poleg tega obravnavali še tip družine in nacionalnost. Podatki za leto 2018 so podrobneje prikazani v sliki 2.1, trendi za obdobje 2002–2018 pa v tabeli 2.1.

DRUŽINA

Največji odstotek mladostnikov, starih 11, 13, 15, in 17 let, živi v dvostarševski družini (80,3 %), v enostarševski približno 12,5 %, v rekonstruirani družini pa 5,0 % mladostnikov.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je odstotek mladostnikov, ki živijo v enostarševski družini ali v rekonstruirani družini zvišal; odstotek mladostnikov, ki živijo v dvostarševski družini, pa se je znižal.

NACIONALNA RAZNOLIKOST

Večina mladostnikov (93,3 %), starih 11, 13, 15 in 17 let, je rojenih v Sloveniji, prav tako tudi večina njihovih staršev (mam, rojenih v Sloveniji, je 87,1 %, očetov pa 85,7 %).

Primerjava med letoma 2014 in 2018, 11, 13, 15 let: v letu 2018 so se pomembno znižali odstotki mladostnikov in njihovih staršev, rojenih v Sloveniji.

ZAPOSLENOST STARŠEV

V Sloveniji ima večina mladostnikov, starih 11, 13, 15 in 17 let, zaposlena oba starša (84,6 %); 13,8 % jih poroča, da je brezposeln eden od staršev, 1,6 % pa jih poroča o brezposelnosti obeh staršev.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se kaže trend naraščanja odstotka mladostnikov, ki imajo zaposlena oba starša, in trend upadanja odstotka mladostnikov, ki imajo zaposlenega samo enega od staršev ali pa sta oba starša brezposelna.

DENARNO BLAGOSTANJE DRUŽINE

Samoocena denarnega blagostanja družine kaže, da 61,6 % mladostnikov, starih 11, 13, 15 in 17 let ocenjuje, da je denarno blagostanje njihove družine nadpovprečno, 32,3 %, da je povprečno in 6,1 %, da je denarno blagostanje njihove družine podpovprečno. S starostjo pomembno upada odstotek mladostnikov, ki poročajo o nadpovprečnem denarnem blagostanju družine. Tako je med 11-letnimi mladostniki kot nadpovprečno denarno dobro blagostanje svoje družine ocenilo 77,5 %, med mladostniki, starih 17 let, pa le še 48,3 %.

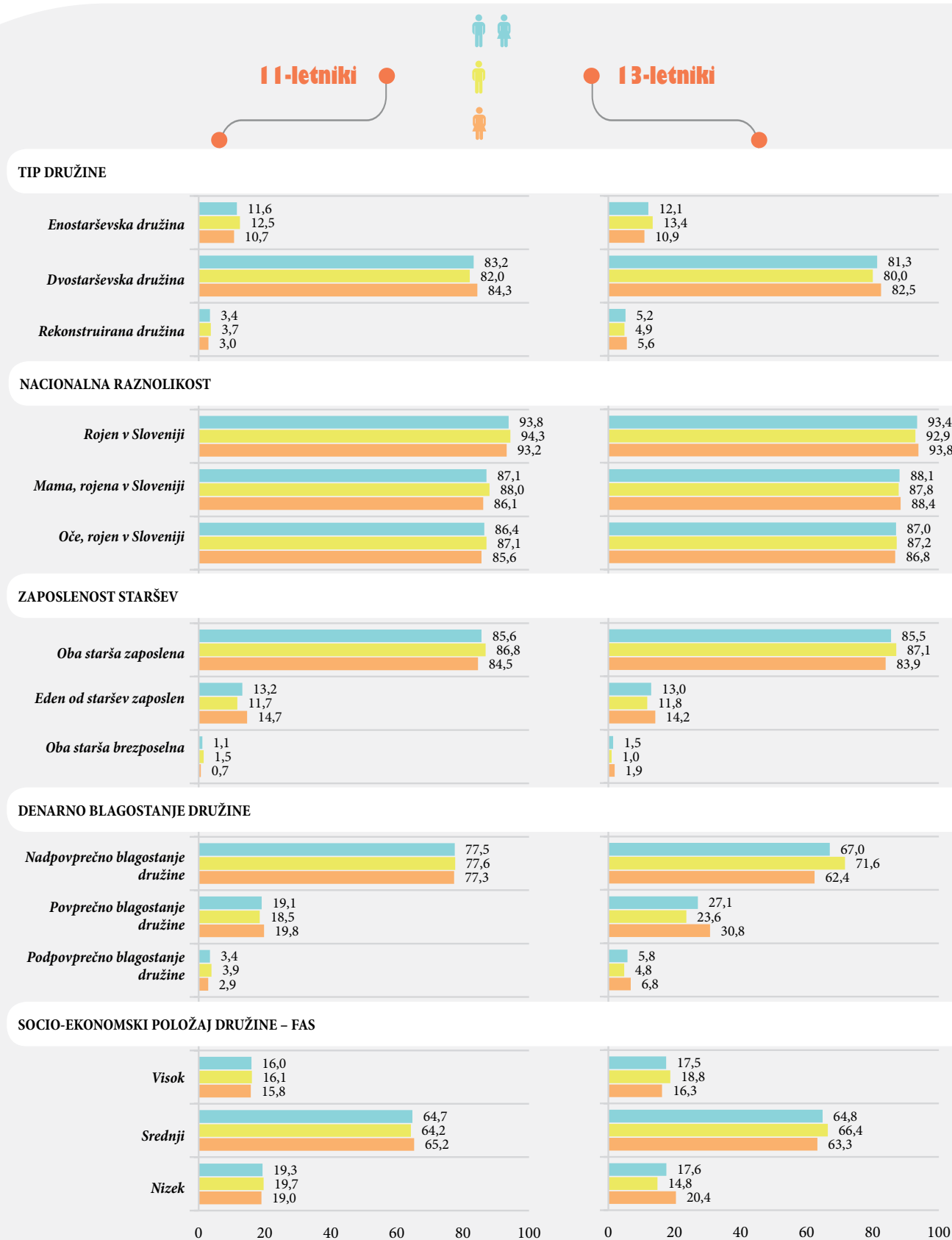
Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 je upadel odstotek mladostnikov, ki ocenjujejo, da je denarno blagostanje njihove družine nadpovprečno, medtem ko se je povečal odstotek mladostnikov, ki ocenjujejo, da je denarno blagostanje njihove družine povprečno ali podpovprečno.

SOCIALNO-EKONOMSKI POLOŽAJ DRUŽINE – FAS

19,4 % mladostnikov se je uvrstilo v nizek rezultat na lestvici FAS, kar kaže nižjo premožnost njihove družine oziroma morebitno socialno-ekonomsko prikrajšanost njihove družine. 15,7 % mladostnikov pa se je uvrstilo v kategorijo tistih z visokim rezultatom, kar kaže višjo premožnost družine. Razlik po spolu in starosti nismo ugotovili.

Trenda ne moremo prikazati, ker se je lestvica skozi leta spreminjala.

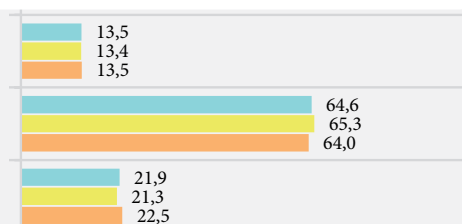
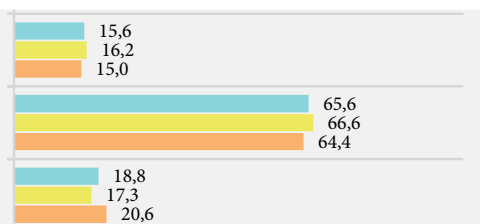
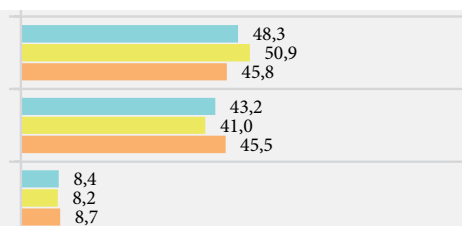
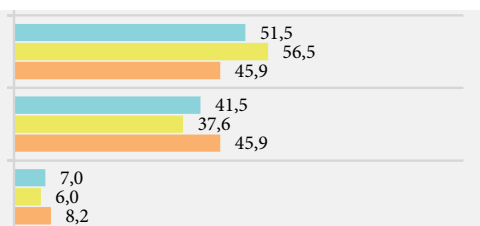
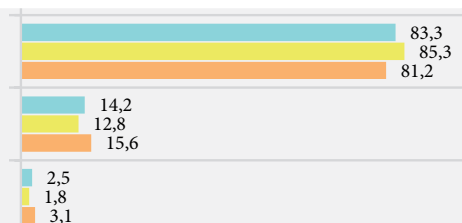
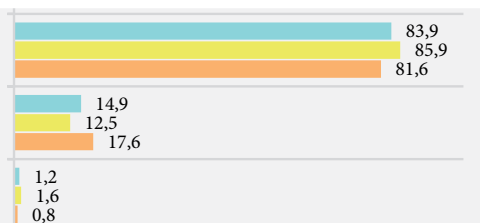
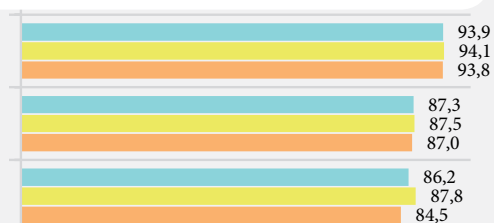
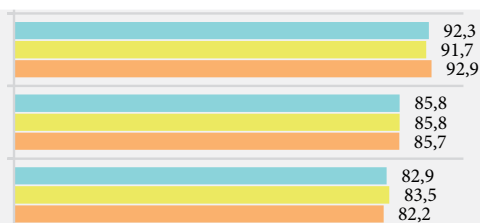
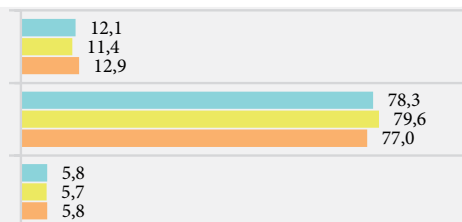
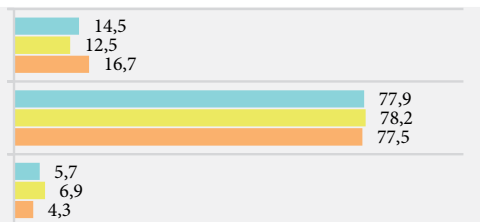
Slika 2.1: Demografski podatki za mladostnike, stare 11, 13, 15 in 17 let, v Sloveniji v letu 2018, skupaj in po spolu (v odstotkih) (HBSC, 2018)

15-letniki

17-letniki

0 20 40 60 80 100

0 20 40 60 80 100

Tabela 2.1: Demografski podatki o mladostnikih, starih 11, 13 in 15 let, v Sloveniji v obdobju 2002–2018 po starostnih skupinah in spolu

Odstotek (%)									
Starost	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Enostarševska družina									
2002	8,7	8,6	9,1	7,7	8,6	9,3	9,8	8,5	8,8
2006	8,3	*10,7	*11,7	8,3	*12,0	11,6	8,4	9,5	11,7
2010	9,5	10,1	13,2	8,8	10,0	*15,4	10,1	10,3	11,1
2014	*12,1	*12,5	13,6	*13,1	12,0	14,0	10,9	13,0	13,4
2018	11,6	12,1	14,5	12,5	13,4	12,5	10,7	10,9	16,7
p-trend	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	0,008	0,076	0,184	0,020	< 0,001
trend	↑	↑	↑	↑	↑			↑	↑
Dvostarševska družina									
2002	87,2	87,1	86,2	88,8	87,8	86,1	85,6	86,5	86,3
2006	86,5	*84,0	*82,8	87,2	*83,8	83,1	85,8	84,3	82,5
2010	85,2	83,3	*80,0	85,2	83,5	*78,0	85,2	83,1	82,0
2014	*81,4	*80,8	77,6	*79,4	80,2	76,7	83,5	81,3	78,4
2018	83,2	81,3	77,9	82,0	80,0	78,2	84,3	82,5	77,5
p-trend	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	0,205	0,011	< 0,001
trend	↓	↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓
Rekonstruirana družina									
2002	3,4	3,7	4,2	2,8	3,4	4,1	4,0	4,0	4,4
2006	3,9	4,1	4,7	2,9	3,1	4,3	4,9	5,1	5,1
2010	4,6	*5,6	*6,3	*5,2	*5,4	6,0	3,9	5,8	6,6
2014	5,5	5,5	6,9	6,4	5,9	6,7	4,6	5,1	7,0
2018	*3,4	5,2	5,7	*3,7	4,9	6,9	3,0	5,6	*4,3
p-trend	0,506	0,011	0,017	0,031	0,012	0,003	0,206	0,220	0,700
trend		↑	↑	↑	↑	↑			
Oba starša zaposlena^s									
2002	81,3	77,1	76,3	81,0	78,1	75,8	81,6	76,1	76,9
2006	79,8	*80,4	77,1	79,8	82,0	76,1	79,7	78,8	78,2
2010	*83,0	80,5	78,2	*83,7	81,0	78,4	82,4	79,9	78,0
2014	*75,5	*76,0	76,6	*75,0	77,5	77,1	*76,0	*74,4	76,1
2018	*85,6	*85,5	*83,9	*86,8	*87,1	*85,9	*84,5	*83,9	*81,6
p-trend	0,052	< 0,001	0,014	0,053	0,001	< 0,001	0,419	0,008	0,161
trend		↑	↑		↑	↑		↑	
Eden od staršev zaposlen^s									
2002	15,4	19,5	19,4	15,5	18,5	19,9	15,4	20,5	18,9
2006	17,3	17,5	18,8	17,7	16,1	19,1	16,8	18,9	18,6
2010	*14,7	16,8	19,0	14,6	16,2	19,0	14,8	17,4	18,9
2014	*21,6	*21,3	20,4	*22,3	*20,0	20,3	*20,9	*22,5	20,4
2018	*13,2	*13,0	*14,9	*11,7	*11,8	*12,5	*14,7	*14,2	17,6
p-trend	0,611	0,001	< 0,001	0,265	0,014	0,001	0,689	0,024	0,893
trend		↓	↓		↓	↓		↓	
Oba starša brezposelna^s									
2002	3,2	3,4	4,3	3,5	3,4	4,3	2,9	3,4	4,2
2006	3,0	*2,1	4,1	2,5	2,0	4,8	3,5	2,3	3,3
2010	2,3	2,7	2,8	1,7	2,7	*2,6	2,8	2,7	3,1
2014	2,9	2,8	3,1	2,7	2,5	2,6	3,1	3,1	3,5
2018	*1,1	*1,5	*1,2	1,5	*1,0	1,6	*0,7	1,9	*0,8
p-trend	< 0,001	0,009	< 0,001	0,024	0,013	< 0,001	0,003	0,206	0,002
trend	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓		↓

Odstotek (%)									
Starost	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Nadpovprečno blagostanje družine									
2002	90,5	79,8	66,7	91,0	81,9	71,6	90,1	77,7	61,5
2006	*78,4	*69,5	*54,3	*80,6	*74,6	*60,1	*76,4	*64,4	*48,6
2010	78,8	70,1	*59,1	80,8	74,0	62,3	76,9	65,9	*55,9
2014	76,6	*62,9	*48,9	77,9	*67,7	*54,8	75,3	*58,2	*44,0
2018	77,5	*67,0	51,5	77,6	*71,6	56,5	77,3	62,4	45,9
p-trend	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001
trend	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Povprečno blagostanje družine									
2002	6,9	16,7	26,5	6,3	15,2	23,6	7,4	18,2	29,7
2006	*16,8	*25,0	*37,4	*15,0	20,6	*33,4	*18,5	*29,3	*41,5
2010	15,8	25,0	*31,8	14,1	22,2	29,9	17,5	27,9	*33,7
2014	17,8	*28,5	*40,6	17,4	25,7	*36,8	18,3	31,4	*43,8
2018	19,1	27,1	41,5	18,5	23,6	37,6	19,8	30,8	45,9
p-trend	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001
trend	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
Podpovprečno blagostanje družine									
2002	2,6	3,5	6,7	2,7	2,9	4,8	2,5	4,1	8,8
2006	*4,8	*5,5	8,2	4,5	4,7	6,6	*5,1	*6,3	9,9
2010	5,4	4,9	9,1	5,1	3,8	7,8	5,7	6,2	10,4
2014	5,5	*8,5	10,5	4,7	*6,5	8,4	6,4	*10,5	12,3
2018	*3,4	*5,8	*7,0	3,9	4,8	*6,0	*2,9	*6,8	*8,2
p-trend	0,322	< 0,001	0,477	0,363	0,027	0,345	0,613	0,001	0,890
trend		↑			↑			↑	

*Statistično značilna razlika glede na raziskavo, izvedeno pred tem.

^s Za ta kazalnik so bili za vsa leta narejeni novi izračuni na podlagi spremenjene metodologije, ki je navedena v Opisu kazalnikov.

OPIS KAZALNIKOV

TIP DRUŽINE

Enostarševska družina. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje, s kom živijo, odgovorili, da živijo samo z mamo ali samo z očetom (vsi možni odgovori: mama; oče; mačeha ali očetova partnerka; očim ali mamin partner; babica ali stara mama; dedek ali stari oče; živim v rejniškem domu ali zavodu; večino časa živim z nekom drugim ali nekje drugje (napiši)).

Dvostarševska družina. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje, s kom živijo, odgovorili, da živijo z mamo in očetom (vsi možni odgovori: mama; oče; mačeha ali očetova partnerka; očim ali mamin partner; babica ali stara mama; dedek ali stari oče; živim v rejniškem domu ali zavodu; večino časa živim z nekom drugim ali nekje drugje (napiši)).

Rekonstruirana družina. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje, s kom živijo, odgovorili, da živijo z mamo in očimom ali z očetom in mačeho (vsi možni odgovori: mama; oče; mačeha ali očetova partnerka; očim ali mamin partner; babica ali stara mama; dedek ali stari oče; živim v rejniškem domu ali zavodu; večino časa živim z nekom drugim ali nekje drugje (napiši)).

NACIONALNA RAZNOLIKOST

Rojen v Sloveniji. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »V kateri državi si bil/-a rojen/-a?« odgovorili z odgovorom Slovenija (vsi možni odgovori: Slovenija, Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Srbija, Makedonija, druga država (napiši)).

Mama, rojena v Sloveniji. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »V kateri državi je bila rojena tvoja mama?« odgovorili z odgovorom Slovenija (vsi možni odgovori: Slovenija, Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Srbija, Makedonija, druga država (napiši)).

Oče, rojen v Sloveniji. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »V kateri državi je bil rojen tvoj oče?« odgovorili z odgovorom Slovenija (vsi možni odgovori: Slovenija, Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Srbija, Makedonija, druga država (napiši)).

ZAPOSLENOST STARŠEV

Oba starša zaposlena. Odstotek mladostnikov, ki so na obe vprašanji: »Ali ima tvoj oče službo?« in: »Ali ima tvoja mama službo?« odgovorili z da (vsi možni odgovori: da; ne; ne vem; nimam stikov; ne poznam; je umrl).

Eden od staršev zaposlen. Odstotek mladostnikov, ki so na eno izmed vprašanj: »Ali ima tvoj oče službo?« in: »Ali ima tvoja mama službo?« odgovorili z da, na drugo pa z ne (vsi možni odgovori: da; ne; ne vem; nimam stikov; ne poznam; je umrl).

Oba starša brezposelna. Odstotek mladostnikov, ki so na obe vprašanji: »Ali ima tvoj oče službo?« in »Ali ima tvoja mama službo?« odgovorili z ne (vsi možni odgovori: da; ne; ne vem; nimam stikov; ne poznam; je umrl).

DENARNO BLAGOSTANJE DRUŽINE

Nadpovprečno blagostanje družine. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kaj meniš, kako dobro denarno gre tvoji družini?« odgovorili, da zelo dobro ali še kar dobro (vsi možni odgovori: zelo dobro; še kar dobro; povprečno; ne preveč dobro; sploh ne dobro).

Povprečno blagostanje družine. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kaj meniš, kako dobro denarno gre tvoji družini?« odgovorili, da povprečno (vsi možni odgovori: zelo dobro; še kar dobro; povprečno; ne preveč dobro; sploh ne dobro).

Podpovprečno blagostanje družine. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kaj meniš, kako dobro denarno gre tvoji družini?« odgovorili, da ne preveč dobro ali sploh ne dobro (vsi možni odgovori: zelo dobro; še kar dobro; povprečno; ne preveč dobro; sploh ne dobro).

SOCIALNO-EKONOMSKI POLOŽAJ DRUŽINE – FAS

Lestvica »Family Affluence Scale« (FAS) meri družinsko bogastvo (premožnost) oz. socialno-ekonomsko prikrajšanost družine in je sestavljena iz šestih postavk: števila avtomobilov v družini, lastne otrokove sobe, pogostosti počitnikovanja, lastništva pomivalnega stroja, števila kopalnic v družini in števila računalnikov v družini.

Nizek rezultat na lestvici FAS: skupina mladostnikov z nizkim rezultatom (spodnjih 20 percentilov mladostnikov; 0.–20. percentil).

Visok rezultat na lestvici FAS: skupina mladostnikov z visokim rezultatom (zgornjih 20 percentilov mladostnikov; 80.–100. percentil).

Srednji rezultat na lestvici FAS: skupina mladostnikov s srednjim rezultatom (21.–79. percentil).

LITERATURA

1. Tomori M. Knjiga o družini. Ljubljana: EWO, 1994.
2. Kobolt A. Uvod v tematsko številko – družina. Socialna pedagogika 2012; 4: 319–21.
3. Currie CE, Elton RA, Todd J, Platt S. Indicators of socioeconomic status for adolescents: the WHO Health Behaviour in School-aged Children Survey. Health Education Research 1997; 12(3): 385–97.

3. DRUŽINA, ŠOLA, PRIJATELJI

KLJUČNI POVZETKI

Pogovor z mamo in očetom, podpora družine (11, 13, 15, 17 let)

Večina mladostnikov (82,5 %) se lahko pogovarja z mamo o stvareh, ki jih težijo.

Z očetom se lahko pogovarja o stvareh, ki jih težijo, dve tretjini (66,4 %) mladostnikov. V vseh starostnih skupinah je odstotek mladostnikov, ki se lahko pogovarjajo z očetom o stvareh, ki jih težijo, višji med fanti kot med dekleti.

Mladostniki so podporo družine ocenili s povprečno oceno 5,1 (na lestvici od 1 do 7).

Podpora v šoli in ocene (11, 13, 15, 17 let)

Povprečna vrednost ocene podpore sošolcev je visoka, in sicer 4,0 (na lestvici od 1 do 5).

Povprečna vrednost ocene podpore učiteljev je 3,7 (na lestvici od 1 do 5).

Mladostniki so označili, da imajo povprečne ocene 3,8 (na lestvici od 1 do 5). Dekleta so ocenila, da imajo povprečno višje ocene kot fantje.

Vsakodnevno druženje s prijatelji zvečer (15, 17 let)

Odstotek mladostnikov, ki se vsakodnevno po 8. uri zvečer družijo s prijatelji, je pri 15-letnikih 4,4 % in pri 17-letnikih 5,3 %. Odstotek fantov je višji kot odstotek deklet.

Všečnost šole in obremenjenost s šolo (11, 13, 15, 17 let)

Šola je všeč manj kot četrtini mladostnikov (23,5 %).

Več kot polovica (52,3 %) mladostnikov je obremenjena z delom za šolo. Med dekleti je odstotek obremenjenih z delom za šolo višji kot med fanti.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je odstotek mladostnikov, ki jim je šola všeč, znižal pri 11- in 13-letnikih in pri obeh spolih teh starostih, pri 15-letnikih in 15-letnih dekletih pa se je zvišal. V tem obdobju se je pri 11- in 15-letnih dekletih odstotek obremenjenih z delom za šolo zvišal, pri fantih v istih starostnih skupinah pa znižal.

Podpora prijateljev in online stiki z dobrimi prijatelji (11, 13, 15, 17 let)

Podporo prijateljev so mladostniki ocenili s povprečno oceno 5,2 (na lestvici od 1 do 7). Dekleta so podporo prijateljev ocenila višje kot fantje.

Skoraj polovica mladostnikov (45,2 %) ima vsakodnevne neprestane online stike s svojimi dobrimi prijatelji. Odstotek deklet je višji kot odstotek fantov.

Če starost ni posebej opredeljena, se podatki nanašajo na 11-, 13-, 15- in 17-letnike skupaj. Če spol ni posebej opredeljen, podatki veljajo za oba spola. Trendi so prikazani pri tistih vedenjih, kjer je to mogoče, in se nanašajo na 11-, 13- in 15-letnike.

Družina otrokom in mladostnikom zagotavlja osnovni razvoj in družbeni okvir, kjer učijo in razvijajo vrednote in pravila. Družinsko življenje vedno bolj razumemo kot ključni mehanizem za posredovanje zdravja in blagostanja otrokom in mladostnikom (1). V obdobju adolescence se odnosi v družini spreminjajo, odnosi z vrstniki pa postajajo intenzivnejši in obsežnejši. V tem obdobju postajajo vrstniki vedno pomembnejši, pomagajo pri razvoju identitete, razvijanju osebnih in družbenih kompetenc (2). Precejsen del svojega življenja otroci in mladostniki preživijo v šoli. Dokazano je, da šolsko okolje vpliva na zdravje in vedenje, povezano z zdravjem. Podporno šolsko okolje predstavlja prednost za razvoj zdravih navad, zdravja in zadovoljstva z življenjem, medtem ko nepodporno okolje lahko predstavlja tveganje (3). Kazalnike, kot so zadovoljstvo s šolo, podpora učiteljev in vrstnikov, pogosto povezujemo z varovalnimi dejavniki zdravja otrok in mladostnikov (4). Dobro počutje tako doma kot tudi v šoli ima dolgoročno pozitiven vpliv na vrsto zdravstvenih izidov, kot so duševno zdravje, nasilje, spolno zdravje in uporaba psihoaktivnih snovi. Promocija zdravega družinskega življenja in podporno šolsko okolje vplivata na zdravje tudi v odrasli dobi (5).

DRUŽINA

Pogovor z mamo

Večina mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let se lahko oz. zelo lahko pogovarja z mamo o stvareh, ki jih težijo (82,5 %). Med spoloma skupno ni pomembnih razlik, razen v starosti 13 in 15 let, kjer je odstotek fantov, ki se lažje pogovarjajo z mamo, pomembno višji kot pri dekletih. S starostjo odstotek mladostnikov, ki se z mamo lahko ali zelo lahko pogovarjajo o stvareh, ki jih težijo, pomembno pada do 15. leta. Pri 17-letnikih je ta odstotek podoben kot pri 15-letnikih.

Primerjava med letoma 2014 in 2018, 11, 13, 15 let: glede na leto 2014 v letu 2018 odstotek mladostnikov, ki se z mamo lahko ali zelo pogovarjajo o stvareh, ki jih težijo, ostaja na podobni ravni.

Pogovor z očetom

Dve tretjini mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let se lahko oz. zelo lahko pogovarja z očetom o stvareh, ki jih težijo (66,4 %). Ta odstotek je nižji kot pri pogovoru z mamo. V vseh starostnih skupinah je odstotek mladostnikov, ki se lahko oz. zelo lahko pogovarjajo z očetom o stvareh, ki jih težijo, višji med fanti kot med dekleti. Z naraščanjem starosti od 11. do 15. leta odstotek mladostnikov, ki se lahko pogovarjajo z očetom, upada, pri 17-letnikih pa je na podobni ravni kot pri 15-letnikih.

Primerjava med letoma 2014 in 2018, 11, 13, 15 let: glede na leto 2014 v letu 2018 odstotek mladostnikov, ki se z očetom lahko ali zelo lahko pogovarjajo o stvareh, ki jih težijo, ostaja na podobni ravni.

Podpora družine

Mladostniki v starosti 11, 13, 15 in 17 let podporo družine ocenjujejo s povprečno oceno 5,1 (mladostniki so podporo družine ocenjevali na lestvici od 1 do 7, najvišja možna ocena je bila 7). Med fanti in dekleti razlik pri oceni podpore družine ni. S starostjo ocena podpore družine pomembno upada v starostnih skupinah skupno in tudi pri obeh spolih. Izjema so 17-letniki, pri katerih ocena podpore ponovno poraste na podobno vrednost kot pri 15-letnikih.

Primerjava med letoma 2014 in 2018, 11, 13, 15 let: v primerjavi z letom 2014 je v letu 2018 ocena podpore družine pomembno upadla pri obeh spolih in v vseh starostih skupinah (11, 13 in 15 let).

ŠOLA

Všečnost šole

Šola ima rada manj kot četrtina mladostnikov (23,5 %) v starosti 11, 13, 15 in 17 let. Med spoloma pomembnih razlik ni. Odstotek mladostnikov, ki jim je šola všeč, je najvišji pri 15-letnikih (37,6 %) in najnižji pri 13-letnikih (12,6 %).

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju od 2002 do 2018 se je odstotek mladostnikov, ki jim je šola všeč, znižal pri 11- in 13-letnikih ter pri fantih in dekletih teh starosti, zvišal pa se je pri 15-letnikih in fantih te starosti.

Obremenjenost z delom za šolo

Več kot polovica mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let je obremenjena z delom za šolo (52,3 %). Odstotek deklet je pomembno višji v primerjavi s fanti, kar ugotavljamo tudi v vseh starostnih skupinah, razen pri 11-letnikih, kjer razlike med fanti in dekleti ni. Največ pritiska zaradi dela za šolo občutijo 17-letniki, najmanj 11-letniki.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju med 2002 in 2018 se je zvišal odstotek obremenjenih z delom za šolo pri 11- in 15-letnih dekletih in znižal pri 11- in 15-letnih fantih.

Podpora sošolcev

Povprečna vrednost ocene podpore sošolcev je pri mladostnikih visoka, in sicer 4,0 (mladostniki so podporo sošolcev ocenjevali na lestvici od 1 do 5, najvišja možna ocena je bila 5). Povprečna ocena podpore sošolcev je pri dekletih pomembno nižja kot pri fantih. S starostjo podpora sošolcev pada.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju od 2002 do 2014 je ocena podpore sošolcev pomembno naraščala, v letu 2018 pa je pomembno upadla glede na prejšnje leto pri obeh spolih in v vseh starostnih skupinah (11, 13 in 15 let).

Podpora učiteljev

Povprečna vrednost ocene podpore učiteljev je 3,7 (mladostniki so podporo učiteljev ocenjevali na lestvici od 1 do 5, najvišja možna ocena je bila 5). Razlik med spoloma ni niti skupno niti znotraj posameznih starostnih skupin. S starostjo ocena podpore učiteljev upada.

Primerjava med letoma 2014 in 2018, 11, 13, 15 let: v primerjavi z letom 2014 je v letu 2018 ocena podpore učiteljev upadla pri 11- in 13-letnikih, 11-letnih dekletih in fantih ter 13-letnih dekletih.

Povprečne šolske ocene

Vprašanje o povprečnih šolskih ocenah smo v letu 2018 prvič zajeli v raziskavo. Mladostniki v starosti 11, 13, 15 in 17 let so ocenili, da imajo povprečno šolsko oceno 3,8. Dekleta so ocenila, da imajo povprečno višjo oceno (4,0) kot fantje (3,6). Od 11. do 15. leta starosti povprečne šolske ocene padajo, pri 17-letnikih pa nekoliko porastejo. Trenda o šolskih ocenah ne moremo prikazati, saj je bilo vprašanje prvič zajeto v raziskavo.

PRIJATELJI

Podpora prijateljev

Podporo prijateljev so mladostniki v starosti 11, 13, 15 in 17 let ocenili s povprečno oceno 5,2 (mladostniki so podporo prijateljev ocenjevali na lestvici od 1 do 7, najvišja možna ocena je bila 7). Dekleta ocenjujejo podporo prijateljev pomembno višje kot fantje, kar ugotavljamo tudi znotraj posameznih starostnih skupin. Sicer podporo s strani prijateljev najvišje ocenjujejo 17-letniki, najnižje pa 13-letniki.

Primerjava med letoma 2014 in 2018, 11, 13, 15 let: v primerjavi z letom 2014 je v letu 2018 povprečna ocena podpore prijateljev upadla pri 13- in 15-letnikih.

Vsakodnevni online stiki z dobrimi prijatelji

Nekaj manj kot polovica vprašanih mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let ima vsakodnevne zelo pogoste online stike z dobrimi prijatelji (45,2 %). Najvišji odstotek je pri 15-letnikih in najnižji pri 11-letnikih. Odstotek deklet, ki imajo vsakodnevne online stike z dobrimi prijatelji, je pomembno višji kot pri fantih v vseh starostnih skupinah.

Trenda o online stikih ne moremo prikazati, saj je bilo vprašanje prvič zajeto v raziskavo.

Vsakodnevno druženje s prijatelji po 8. uri zvečer

Odstotek 15-letnikov, ki se vsakodnevno družijo s prijatelji po 8. uri zvečer, je 4,4 %, 17-letnikov pa 5,3 %. Med fante in dekleta so v obeh starostnih skupinah pomembne razlike, in sicer je odstotek fantov, ki imajo vsakodnevna večerna druženja, višji kot pri dekletih.

Primerjava med letoma 2014 in 2018, 15 let: glede na leto 2014 se v letu 2018 odstotki pri 15-letnikih niso spremenili.

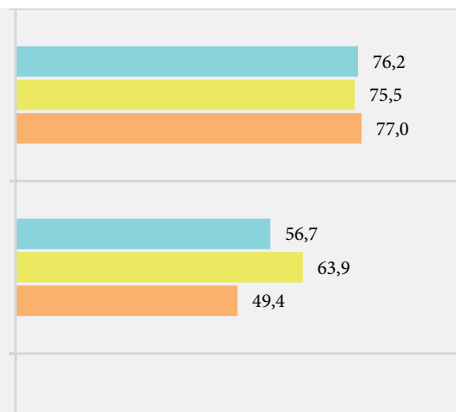
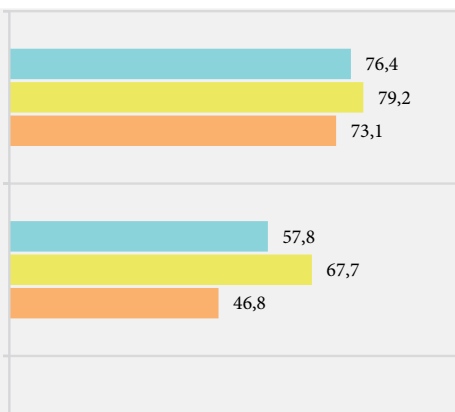
Slika 3.1: Pogovor s starši, online stiki in druženje z vrstniki zvečer ter dejavniki šole (všečnost, obremenjenost) pri mladostnikih, starih 11, 13, 15 in 17 let, v Sloveniji v letu 2018, skupaj in po spolu (v odstotkih) (HBSC, 2018)

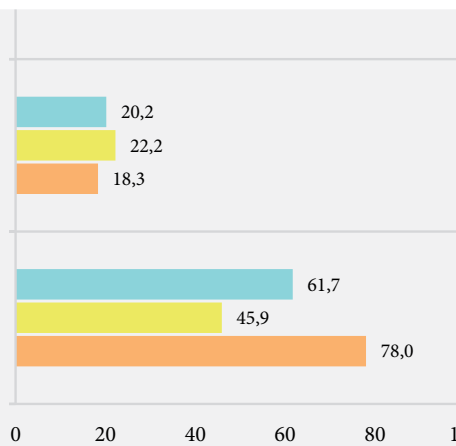
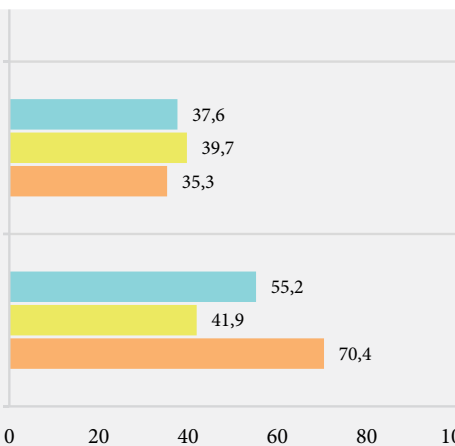
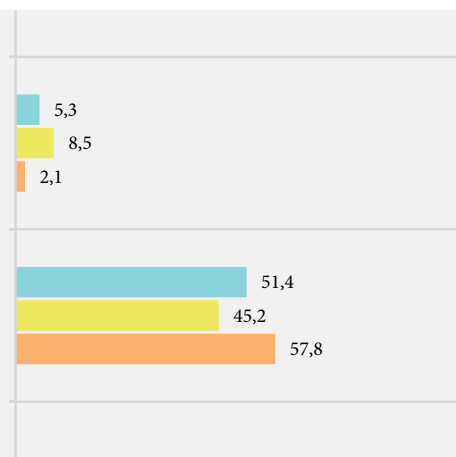
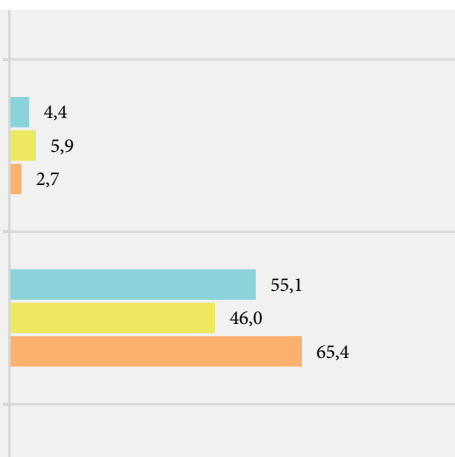
15-letniki

17-letniki

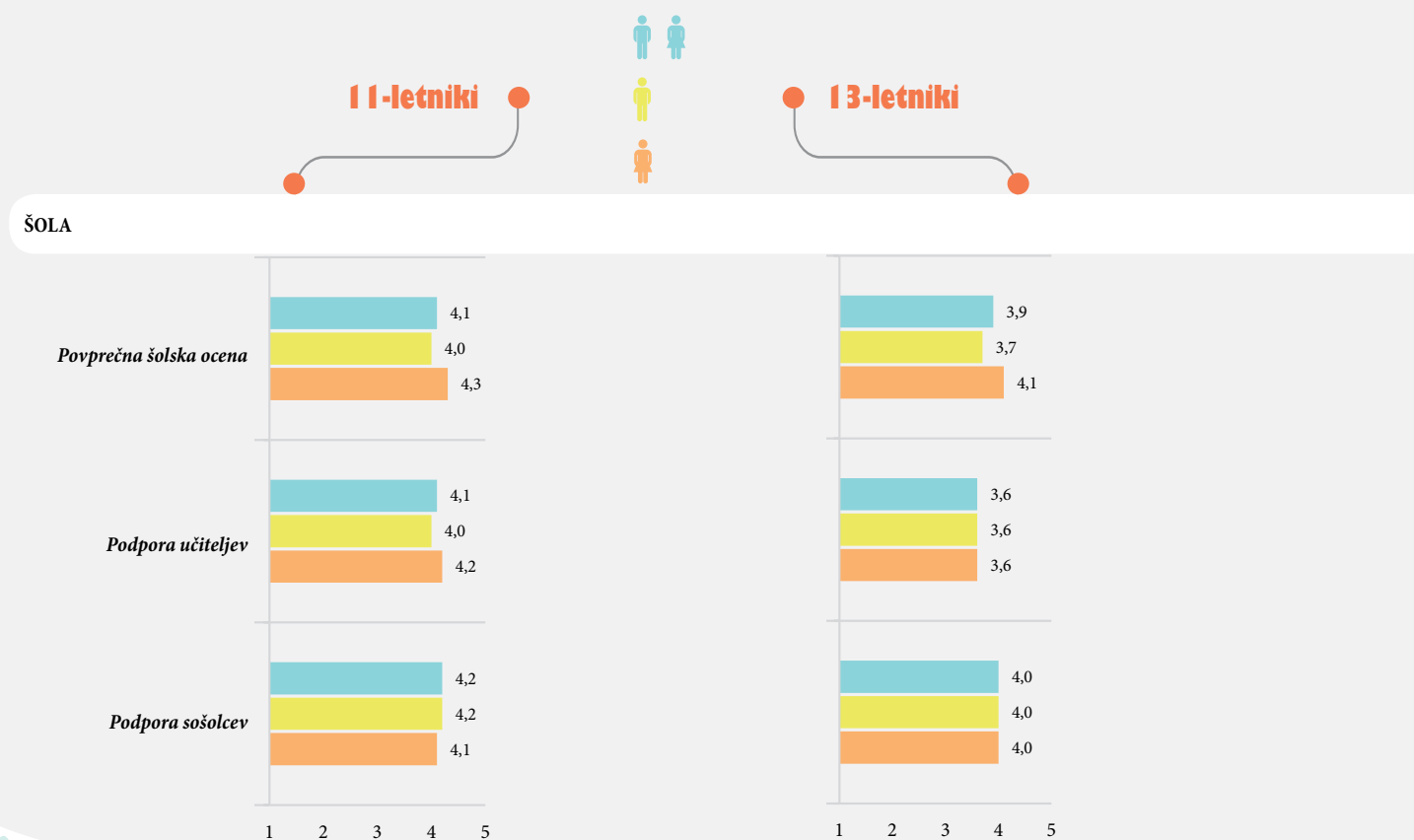
Vsakodnevno druženje
s prijatelji po 8. uri zvečer

Slika 3.2: Podpora družine in prijateljev pri mladostnikih, starih 11, 13, 15 in 17 let, v Sloveniji v letu 2018, skupaj in po spolu (povprečje, maks. 7), (HBSC, 2018)

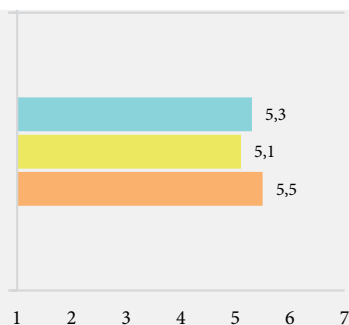
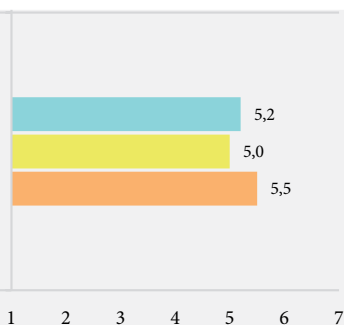
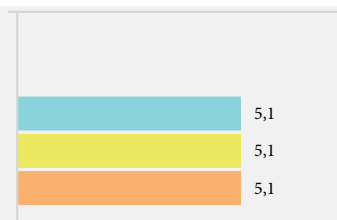
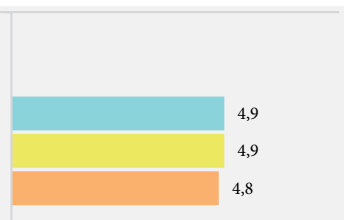
Slika 3.3: Povprečne šolske ocene, podpora učiteljev in sošolcev pri mladostnikih, starih 11, 13, 15 in 17 let, v Sloveniji v letu 2018, skupaj in po spolu (povprečje, maks. 5), (HBSC, 2018)

15-letniki

17-letniki

15-letniki

17-letniki

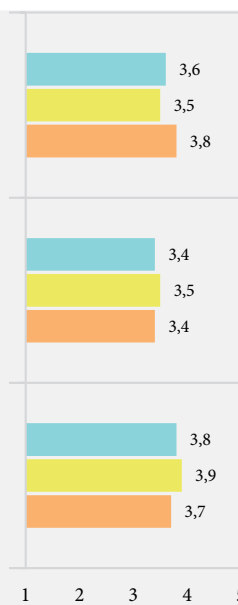
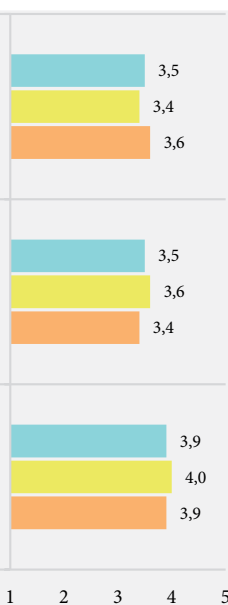

Tabela 3.1: Všečnost šole, obremenjenost z delom za šolo

Odstotek (%)									
Starost	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Mladostniki, ki imajo radi šolo									
2002	42,7	18,2	35,9	36,9	14,8	35,5	48,5	21,4	36,3
2006	39,6	16,1	* 41,0	33,8	14,9	38,0	45,2	* 17,3	* 44,0
2010	* 31,0	13,8	* 37,6	* 28,3	* 11,5	38,4	* 33,9	16,2	* 36,7
2014	29,0	15,0	* 48,0	24,5	12,3	* 49,4	33,8	17,6	* 46,8
2018	* 25,2	* 12,6	* 37,6	22,3	11,4	* 39,7	* 28,2	* 13,9	* 35,3
p-trend	<0,001	<0,001	0,046	<0,001	0,009	0,002	<0,001	<0,001	0,791
trend	↓	↓	↑	↓	↓	↑	↓	↓	
Mladostniki, ki so obremenjeni z delom za šolo									
2002	32,1	55,5	53,4	39,7	53,4	50,8	24,6	57,6	56,2
2006	* 35,9	* 59,1	* 59,5	41,5	58,1	53,7	* 30,3	60,2	* 65,2
2010	* 39,5	* 52,8	* 54,1	44,0	54,2	* 47,9	* 34,8	* 51,3	* 60,3
2014	* 30,3	54,3	* 55,3	* 31,2	* 47,8	* 41,6	* 29,5	* 60,7	* 66,9
2018	* 35,0	* 57,9	55,2	33,5	* 53,7	41,9	* 36,5	62,1	70,5
p-trend	0,916	0,964	0,577	<0,001	0,064	<0,001	<0,001	0,052	<0,001
trend				↓		↓	↑		↑

* Statistično značilna razlika glede na predhodno leto raziskave.

Tabela 3.2: Podpora sošolcev

Povprečje									
Starost	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Podpora sošolcev^s									
2002	4,07	3,86	3,88	4,08	3,92	3,89	4,05	3,81	3,88
2006	4,10	* 3,94	* 4,00	4,09	3,96	3,96	4,11	* 3,92	* 4,03
2010	* 4,16	* 4,03	4,01	4,13	3,99	3,97	* 4,19	* 4,08	4,05
2014	* 4,27	* 4,16	* 4,13	* 4,22	* 4,12	* 4,14	* 4,32	* 4,20	* 4,12
2018	* 4,15	* 3,99	* 3,95	4,16	* 4,01	* 3,99	* 4,14	* 3,97	* 3,91
p-trend	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	0,036
trend	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑

* Statistično značilna razlika glede na predhodno leto raziskave.

^s Za ta kazalnik so bili za vsa leta narejeni novi izračuni na podlagi spremenjene metodologije, ki je navedena v Opisu kazalnikov.

OPIS KAZALNIKOV

DRUŽINA

Mladostniki, ki se lahko pogovarjajo z mamo. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako lahko se z naštetimi osebami (oče, očim, mama, mačeha) pogovarjaš o stvareh, ki te res težijo?« odgovorili, da lahko oz. zelo lahko (vsi možni odgovori: zelo lahko; lahko; težko; zelo težko).

Mladostniki, ki se lahko pogovarjajo z očetom. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako lahko se z naštetimi osebami (oče, očim, mama, mačeha) pogovarjaš o stvareh, ki te res težijo?« odgovorili, da lahko oz. zelo lahko (vsi možni odgovori: zelo lahko; lahko; težko; zelo težko).

Podpora družine. Povprečna vrednost štirih trditev (Moja družina mi resnično skuša pomagati; Družina mi zagotavlja čustveno pomoč in podporo, ki jo potrebujem; S svojo družino se lahko pogovarjam o svojih težavah; Moja družina mi je pripravljena pomagati pri sprejemanju odločitev), ki se nanašajo na podporo družine (7-stopenjska lestvica; 7 – najvišja ocena). Kazalnik je bil izračunan samo v primeru, kadar je učenec/dijak odgovoril na vse štiri trditve.

PRIJATELJI

Vsakodnevno druženje s prijatelji po 8. uri zvečer. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto se srečuješ s prijatelji izven šole po 8. uri zvečer?« odgovorili, da vsak dan (vsi možni odgovori: skoraj nikoli ali nikoli; manj kot enkrat tedensko; vsaj enkrat na teden, a ne vsak dan; vsak dan).

Vsakodnevni neprestani online stiki z dobrimi prijatelji. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si v online stikih z naslednjimi osebami (dober/-i prijatelj/-i)?« odgovorili, da nekajkrat na dan oz. skoraj ves čas čez dan (vsi možni odgovori: ne vem/se ne nanaša name, nikoli ali skoraj nikoli, najmanj vsak teden, dnevno ali skoraj dnevno, nekajkrat na dan, skoraj ves čas čez dan).

Podpora prijateljev. Povprečna vrednost štirih trditev (Prijatelji mi resnično poskušajo pomagati; Če gre kaj narobe, se lahko zanesem na prijatelje; Imam prijatelje, s katerimi lahko delim žalost in veselje; S prijatelji se lahko pogovorim o svojih težavah), ki se nanašajo na podporo prijateljev (7-stopenjska lestvica; 7 – najvišja ocena). Kazalnik je bil izračunan samo v primeru, kadar je učenec/dijak odgovoril na vse štiri trditve.

ŠOLA

Mladostniki, ki jim je šola všeč. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kakšno mnenje imaš o šoli?« odgovorili, da jim je zelo všeč (vsi možni odgovori: zelo mi je všeč; malo mi je všeč; ni mi preveč všeč; sploh mi ni všeč).

Mladostniki, ki so obremenjeni z delom za šolo. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Koliko si zaradi dela za šolo pod pritiskom?« odgovorili, da zelo ali še kar (vsi možni odgovori: zelo; še kar; malo; sploh nič).

Povprečne šolske ocene. Povprečna vrednost šolskih ocen (»Katerih ocen imaš v tem šolskem letu največ?« Vsi možni odgovori: pretežno ocene 5, pretežno ocene 4, pretežno ocene 3, pretežno ocene 2, pretežno ocene 1).

Podpora sošolcev. Povprečna vrednost treh trditev (S sošolci/sošolkami smo radi skupaj; Večina sošolcev/sošolk v mojem razredu je prijaznih in radi pomagajo; Ostali sošolci/sošolke me sprejemajo takega/tako, kot sem), ki se nanašajo na podporo sošolcev (5-stopenjska lestvica; 5 – najvišja ocena). Kazalnik je bil izračunan samo v primeru, kadar je učenec/dijak odgovoril na vse tri trditve.

Podpora učiteljev. Povprečna vrednost treh trditev (Učitelji/učiteljice me sprejemajo takega/tako, kot sem; Učiteljem/učiteljicam ni vseeno zame; Svojim učiteljem/učiteljicam zelo zaupam), ki se nanašajo na podporo učiteljev (5-stopenjska lestvica; 5 – najvišja ocena). Kazalnik je bil izračunan samo v primeru, kadar je učenec/dijak odgovoril na vse tri trditve.

LITERATURA

1. Tabak I, Klemnera E, Orkenyi A, Moreno C, Zaborskis A, de Roos S & the Family Culture Focus Group. Family culture. V: Inchley J, Currie D, Cosma A & Samdal O, editors. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) Study Protocol: background, methodology and mandatory items for the 2017/18 survey. St Andrews: CAHRU, 2018: 50–58.
2. Lenzi M, Boniel-Nissim M, Gommans R, Matos MG & the Peer Culture Focus Group, in collaboration with Brooks F & the Family Culture Focus Group. Peer Culture V: Inchley J, Currie D, Cosma A & Samdal O, editors. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) Study Protocol: background, methodology and mandatory items for the 2017/18 survey. St Andrews: CAHRU, 2018: 56–59.
3. Freeman J, Samdal O, Klinger D, Currie D, Teutsch F, Garcia-Moya I, Ramelow D, Liiv K, Katreniakova Z, Rasmussen M & the School Focus Group. School setting V: Inchley J, Currie D, Cosma A & Samdal O, editors. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) Study Protocol: background, methodology and mandatory items for the 2017/18 survey. St Andrews: CAHRU, 2018: 87–92.
4. García-Moya I, Brooks F, Morgan A & Moreno C. Subjective well-being in adolescence and teacher connectedness. A health asset analysis. Health Education Journal 2015; 74(6): 641–654.
5. Steiner RJ, Sheremenko G, Lesesne C, et al. Adolescent Connectedness and Adult Health Outcomes. Pediatrics. 2019; 144(1): e20183766

4. NEKATERI POZITIVNI IN NEGATIVNI IZIDI (DUŠEVNEGA) ZDRAVJA

KLJUČNI POVZETKI

Samoocena zdravja in zadovoljstvo z življenjem (11, 13, 15, 17 let)

Večina (86,8 %) mladostnikov svoje zdravje ocenjuje kot dobro ali odlično in večina (89,7 %) je zadovoljnih s svojim življenjem. Ocena zdravja se pomembno slabša od 11. do 15. leta, pri 17-letnikih pa rahlo izboljša. Dekleta v primerjavi s fanti v višjem odstotku slabše ocenjujejo svoje zdravje. Dekleta in starejši mladostniki so manj zadovoljni s svojim življenjem.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je povečalo zadovoljstvo z življenjem. Ravno tako se je izboljšala ocena zdravja v starostni skupini 11 let in pri 11-letnih dekletih. Ocena zdravja se je poslabšala pri 15-letnih dekletih.

Zaznan stres (11, 13, 15, 17 let)

Mladostniki so na lestvici zaznanega stresa v povprečju dosegli 6 točk od možnih 16 točk (višje število točk pomeni višjo raven zaznanega stresa).

Raven stresa je višja pri dekletih kot fantih.

Pri 11-letnikih je raven zaznanega stresa najnižja, pri 15-letnikih pa najvišja.

Psihosomatski simptomi (11, 13, 15, 17 let)

28,4 % mladostnikov poroča o rednem doživljanju vsaj dveh psihosomatskih simptomov.

Večina psihosomatskih simptomov je najpogostejših pri 15-letnikih in dekletih.

Najpogostejši psihosomatski simptomi, ki se pojavljajo približno pri petini mladostnikov, so nervoza, razdražljivost in nespečnost.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je pomembno povečalo redno doživljanje vsaj dveh psihosomatskih simptomov, skupaj in pri obeh spolih in vseh starostih, razen pri 11-letnikih in pri 13-letnih fantih.

Med posameznimi simptomi se je pri vseh starostih in obeh spolih povečalo doživljanje občutja potlačenosti oz. da si na tleh.

Klinično pomembne težave in verjetnost depresije (11, 13, 15, 17 let)

Pri 9,2 % mladostnikov obstaja velika verjetnost prisotnosti klinično pomembnih težav na področju duševnega zdravja. Odstotek je pomembno višji med dekleti; najnižji je pri 11-letnikih ter najvišji pri 15-letnikih.

13,4 % mladostnikov je na lestvici SZO-5 doseglo rezultat, ki kaže slabo kakovost življenja in povišano verjetnost depresije. Odstotek je pomembno višji med dekleti; najnižji je med 11-letniki ter najvišji med 15-letniki.

Občutki žalosti in samomorilno vedenje (15, 17 let)

O občutkih žalosti ali obupanosti, ki so bili prisotni vsaj dva tedna v zadnjem letu in so vplivali na vsakodnevne dejavnosti, je poročal približno vsak tretji (29,3 %) mladostnik.

17 % mladostnikov je v zadnjem letu resno razmišljalo o tem, da bi poskušalo narediti samomor.

Dekleta so pomembno pogosteje poročala o občutjih žalosti in samomorilnih mislih kot fantje.

15-letniki so pogosteje razmišljali o tem, da bi naredili samomor kot 17-letniki.

Zaupanje in empatija (15, 17 let)

Mladostniki so na lestvici zaupanja v druge ljudi v povprečju dosegli 5,4 točke od možnih 10 točk (višji rezultat kaže na višjo stopnjo zaupanja v druge ljudi).

Fantje in 15-letniki kažejo višjo stopnjo zaupanja v ljudi.

Mladostniki so na lestvici empatije v povprečju dosegli 3 točke od možnih 4 točk (višji rezultat kaže višjo stopnjo empatije). Dekleta in 17-letniki kažejo višjo stopnjo empatije.

Odnos do telesa in diet (11, 13, 15, 17 let)

Približno tretjina (30,5 %) mladostnikov ocenjuje, da so nekoliko ali močno predebeli, (več deklet kot fantov). Izračun indeksa telesne mase pa kaže, da se v kategorijo čezmerno hranjenih in debelih uvrsti približno polovica manj (18,6 %; več fantov kot deklet).

15,6 % mladostnikov se ocenjuje kot nekoliko ali močno presuhe (več fantov kot deklet). Izračun indeksa telesne mase pa kaže, da se v kategorijo prenizka telesna teža uvrsti 9,8 % mladostnikov (več deklet kot fantov).

16,5 % mladostnikov poroča o dietnem vedenju, med njimi je največ 17-letnikov.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je znižal odstotek mladostnikov, ki se ocenjujejo kot nekoliko ali močno predebele skupaj, po spolu in po starostnih skupinah. Zvišal se je odstotek tistih, ki se ocenjujejo kot suhe ali presuhe, in sicer skupaj, pri dekletih in 13-letnikih. Zvišal se je tudi odstotek mladostnikov, ki glede na ITM sodijo v skupino čezmerno hranjenih in debelih skupaj, po spolu in med 13- in 15-letniki, med 11-letniki se je zvišal odstotek tistih, ki so se glede na ITM uvrstili med tiste s prenizko telesno težo. Znižal pa se je odstotek tistih, s prenizko telesno težo med 15-letniki.

Poškodbe (11, 13, 15, 17 let)

Skoraj polovica (47,1 %) mladostnikov se je poškodovala v zadnjih 12 mesecih in je potrebovala zdravstveno oskrbo. Najpogosteje so se poškodovali mladostniki v starosti 13 let.

Fantje so se pogosteje poškodovali kot dekleta.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je zvišal odstotek mladostnikov, ki so se v zadnjih 12 mesecih poškodovali in so zaradi tega potrebovali zdravstveno oskrbo, skupaj, pri obeh spolih, pri 11-letnikih (skupaj) in 13-letnikih (skupaj, fantje in dekleta).

Če starost ni posebej opredeljena, se podatki nanašajo na 11-, 13-, 15- in 17-letnike skupaj, če spol ni posebej opredeljen, velja za oba spola. Trendi so prikazani pri tistih vedenjih, kjer je to mogoče, in se nanašajo na 11-, 13- in 15-letnike.

Raziskave kažejo, da ima vse več mladostnikov težave z zdravjem ali z zdravjem povezanimi vedenji (1). Težave v (duševnem) zdravju v času otroštva in mladostništva se pogosto odražajo v odrasli dobi in pomembno vplivajo na kakovost posameznikovega življenja. Kot ima lahko slabo (duševno) zdravje v otroštvu in mladostništvu negativne posledice v odrasli dobi, lahko dobro (duševno) zdravje prispeva k večji učinkovitosti in soočanju z vsakodnevnimi izzivi tako v otroštvu kot kasneje v odraslosti (2).

Pri merjenju pozitivnih in negativnih izidov (duševnega) zdravja se lahko osredotočimo na več kazalnikov in izbiramo med različnimi merskimi pripomočki. V tem poglavju predstavljamo samooceno zdravja in zadovoljstvo z življenjem, prisotnost psihosomatskih simptomov, raven zaznanega stresa, verjetnost prisotnosti klinično pomembnih težav na področju duševnega zdravja, tveganje za depresijo, poškodbe ter odnos do telesa in diet. Pri 15- in 17-letnikih so na voljo tudi podatki o prisotnosti dlje časa trajajočih obdobjih žalosti ali obupanosti in samomorilnih misli. Pri teh dveh starostnih skupinah predstavljamo tudi podatke o empatiji in zaupanju v druge ljudi kot izbranih pokazateljih pozitivnega duševnega zdravja.

Podatki za leto 2018 so podrobneje prikazani na sliki 4.1, trendi za obdobje 2002–2018 pa v tabeli 4.1.

SAMOOCENA ZDRAVJA IN ZADOVOLJSTVO Z ŽIVLJENJEM

Večina (86,8 %) mladostnikov v starosti 11, 13, 15, in 17 let svoje zdravje ocenjuje kot dobro ali odlično, le 13,2 % jih svoje zdravje ocenjuje kot slabo ali še kar. Večina mladostnikov je zadovoljnih s svojim življenjem (89,7 %).

Ocena zdravja se pomembno slabša od 11. do 15. leta, pri 17-letnikih pa rahlo izboljša. Zadovoljstvo z življenjem se s starostjo slabša. Pomembne razlike so tudi med spoloma. Fantje v višjih odstotkih ocenjujejo svoje zdravje kot dobro ali odlično in so bolj zadovoljni s svojim življenjem kot dekleta.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 narašča zadovoljstvo z življenjem skupaj, v vseh starostih in pri obeh spolih. Pri oceni zdravja se izboljšuje ocena zdravja v starostni skupini 11 let, in sicer pri dekletih. Pri 15-letnih dekletih se samoocena zdravja slabša.

PSIHOSOMATSKI SIMPTOMI

O pojavljanju vsaj dveh psihosomatskih simptomov (glavobol, bolečine v želodcu, bolečine v hrbtu, občutje, da si na tleh, razdražljivost, nervoza, nespečnost, omotica/vrtoglavica) več kot enkrat tedensko je poročalo 28,4 % mladostnikov, starih 11, 13, 15, in 17 let.

Od 11. do 15. leta se pomembno zvišuje odstotek mladostnikov, ki doživljajo vsaj dva psihosomatska simptoma več kot enkrat tedensko, prav tako so ti odstotki pomembno višji pri dekletih (37,0 %) kot pri fantih (20,2 %). Podobno velja tudi za prisotnost posameznih psihosomatskih simptomov, ki so večinoma najpogostejši pri 15-letnih mladostnikih in pri dekletih. Najpogostejši psihosomatski simptomi, ki se pojavljajo več kot enkrat tedensko približno pri petini mladostnikov, so nervoza (23,0 %), razdražljivost (21,2 %) ter nespečnost (21,1 %).

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je pomembno povečal odstotek mladostnikov, ki poročajo o pojavljanju vsaj dveh psihosomatskih simptomov, skupaj in pri obeh spolih in vseh starostih, razen pri 11-letnikih (pri fantih in dekletih) ter pri 13-letnih fantih. V vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih se je pomembno povečalo doživljanje potlačenosti, žalosti oz. da si na tleh več kot enkrat na teden.

ZAZNAN STRES

Mladostniki v starosti 11, 13, 15 in 17 let so na lestvici zaznanega stresa v povprečju dosegli 6 točk od možnih 16 točk (višje število točk pomeni višjo raven zaznanega stresa). Dekleta so poročala o višji ravni zaznanega stresa v primerjavi s fanti. Pri 11-letnikih je bila raven zaznanega stresa najnižja, pri 15-letnikih pa najvišja.

Trenda tu ne moremo prikazati.

KLINIČNO POMEMBNE TEŽAVE IN VERJETNOST DEPRESIJE

9,2 % mladostnikov (skupno pomembno več deklet kot fantov) v starosti 11, 13, 15 in 17 let je doseglo visok rezultat na Vprašalniku prednosti in slabosti (SDQ), kar pomeni, da pri njih obstaja visoka verjetnost prisotnosti klinično pomembnih težav na področju duševnega zdravja. Pri 13-, 15- in 17-letnikih je ta verjetnost višja pri dekletih kot fantih, pri 11-letnikih pa med spoloma razlik ne ugotavljamo. Odstotek mladostnikov z visoko verjetnostjo prisotnosti klinično pomembnih težav na področju duševnega zdravja je najnižji pri 11-letnikih in najvišji pri 15-letnikih.

13,4 % mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let je na lestvici SZO-5 doseglo rezultat, ki kaže na slabo kakovost življenja in povišano verjetnost depresije. Odstotek je v vseh starostnih skupinah, z izjemo 11-letnikov, pomembno višji med dekleti kot fanti. Odstotek mladostnikov s slabo kakovostjo življenja in povišano verjetnostjo depresije je najnižji med 11-letniki in najvišji med 15-letniki.

Trenda ne moremo prikazati.

OBČUTKI ŽALOSTI IN SAMOMORILNO VEDENJE

O občutkih žalosti ali obupanosti, ki so bili prisotni vsaj dva tedna v zadnjem letu in so vplivali na vsakodnevne dejavnosti, je poročalo 29,3 % 15- in 17-letnikov. Dekleta (40,2 %) so o teh občutjih poročala pomembno pogosteje kot fantje (19,0 %). Občutja žalosti in obupanosti so bila v enaki meri prisotna med 15- in 17-letniki. Ob tem ugotavljamo, da je odstotek 15- in 17-letnikov, ki so na lestvici SZO-5 dosegli rezultat, ki kaže slabo kakovost življenja in povišano verjetnost depresije, nižji, in sicer znaša 17,0 %. Prav toliko (17,0 %) 15- in 17-letnikov je v zadnjem letu resno razmišljalo o tem, da bi poskušalo narediti samomor. Samomorilne misli so bile pogostejše pri dekletih (21,2 %) kot fantih (13,0 %). 15-letniki pogosteje razmišljajo o tem, da bi naredili samomor kot 17-letniki.

Trenda ne moremo prikazati, saj je bilo to vprašanje drugič zajeto v raziskavo.

ZAUPANJE IN EMPATIJA

Mladostniki v starosti 15 in 17 let so na lestvici zaupanja v druge ljudi v povprečju dosegli 5,4 točke od možnih 10 točk (višji rezultat kaže na višjo stopnjo zaupanja v druge ljudi). Rezultati kažejo višjo stopnjo zaupanja v druge ljudi pri fantih kot pri dekletih ter pri 15-letnikih v primerjavi s 17-letniki.

Mladostniki v starosti 15 in 17 let so na lestvici empatije v povprečju dosegli 3 točke od možnih 4 točk (višji rezultat kaže višjo stopnjo empatije). Rezultati kažejo višjo stopnjo empatije pri dekletih kot fantih ter pri 17-letnikih v primerjavi s 15-letniki.

Trenda ne moremo prikazati, saj je bilo to vprašanje prvič zajeto v raziskavo.

POŠKODBE

Skoraj polovica mladostnikov (47,1 %), starih 11, 13, 15 in 17 let, je poročala, da so se v zadnjih 12 mesecih poškodovali in so zaradi tega potrebovali zdravstveno oskrbo zdravnika ali medicinske sestre. Odstotek mladostnikov, ki so bili tako poškodovani, je najvišji v starostni skupini 13 let in najnižji v starostni skupini 17 let. Kažejo se tudi pomembne razlike med spoloma, in sicer se je poškodovalo več fantov kot deklet, kar ugotavljamo v vseh starostnih skupinah.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je zvišal odstotek mladostnikov, ki so se v zadnjih 12 mesecih poškodovali in so zaradi tega potrebovali zdravstveno oskrbo, skupaj, pri obeh spolih, pri 11-letnikih (skupaj) in 13-letnikih (skupaj, fantje in dekleta).

ODNOS DO TELESA IN DIET

Približno vsak tretji (30,5 %) mladostnik v starosti 11, 13, 15 in 17 let se je ocenil kot nekoliko ali močno predebel. Tako se je ocenilo več deklet (36,2 %) kot fantov (25,2 %). Med starostmi so pomembne razlike. 11-letniki se v najnižjem odstotku ocenjujejo kot nekoliko ali močno predebele. 15,6 % mladostnikov se je ocenilo kot nekoliko ali močno presuhe. Odstotek je višji med fanti (18,9 %; z naraščanjem starosti narašča) kot dekleti (12,2 %; z naraščanjem starosti pada).

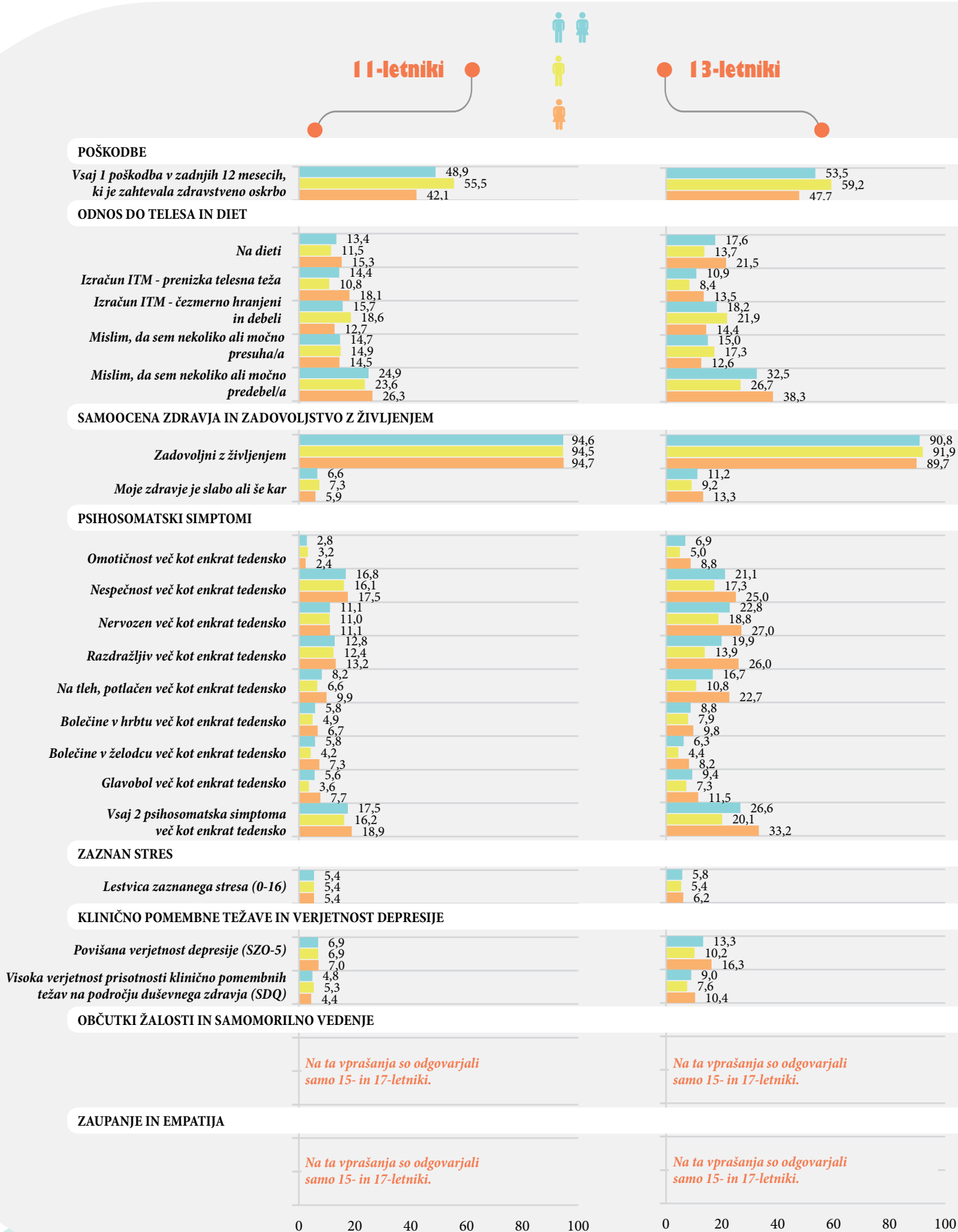
Poleg mladostnikove telesne samopodobe smo na podlagi samoporočane teže in višine izračunali indeks telesne mase (ITM). Po tem izračunu se je v skupino čezmerno hranjenih in debelih uvrstilo 18,6 % mladostnikov, kar je skoraj polovico manj, kot je odstotek mladostnikov, ki same sebe ocenjujejo kot nekoliko ali močno predebele. V skupino čezmerno hranjenih in debelih se je uvrstilo več fantov (22,6 %) kot deklet (14,4 %), kar je ravno obratno, kot kažejo podatki samoocene telesne teže. Med starostmi so pomembne razlike, najvišji odstotek čezmerno hranjenih oz. debelih je v skupini 17-letnikov. V skupino s prenizko telesno težo se je uvrstilo 9,8 % mladostnikov, in sicer pomembno več deklet (12,6 %) kot fantov (7 %), kar je ravno obratno, kot kažejo podatki samoocene telesne teže. Med starostmi so pomembne razlike, najvišji odstotek tistih s prenizko telesno težo je med 11-letniki.

O dietnem vedenju je poročalo 16,5 % mladostnikov. Med spoloma so pomembne razlike, več deklet (21 %) kot fantov (12,3%) poroča o dietnem vedenju. Pomembne so tudi razlike med starostmi; najvišji odstotek mladostnikov, ki so na dieti, je med 17-letniki.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je znižal odstotek mladostnikov, ki se ocenjujejo kot nekoliko ali močno predebele skupaj, po spolu in po starostnih skupinah, razen pri 13- in 15-letnih fantih. Zvišal se je odstotek tistih, ki se ocenjujejo kot suhe ali presuhe, in sicer skupaj, pri dekletih, 13-letnikih, 13- in 15-letnih dekletih.

V obdobju 2002–2018 se je zvišal odstotek mladostnikov, ki glede na ITM sodijo v skupino čezmerno hranjenih in debelih skupaj, po spolu in med 13- in 15-letniki, in sicer med 13-letnimi fanti in 15-letnimi dekleti. V istem obdobju pa se je med 11-letniki, in sicer med 11-letnimi dekleti, zvišal odstotek tistih, ki so se glede na ITM uvrstile med tiste, s prenizko telesno težo, in znižal odstotek tistih, s prenizko telesno težo med 15-letniki, in sicer med 15-letnimi dekleti.

Slika 4.1: Nekateri izidi (duševnega) zdravja pri mladostnikih, starih 11, 13, 15 in 17 let, v Sloveniji v letu 2018, po starostnih skupinah in po spolu (v odstotkih) (HBSC, 2018)

15-letniki

17-letniki

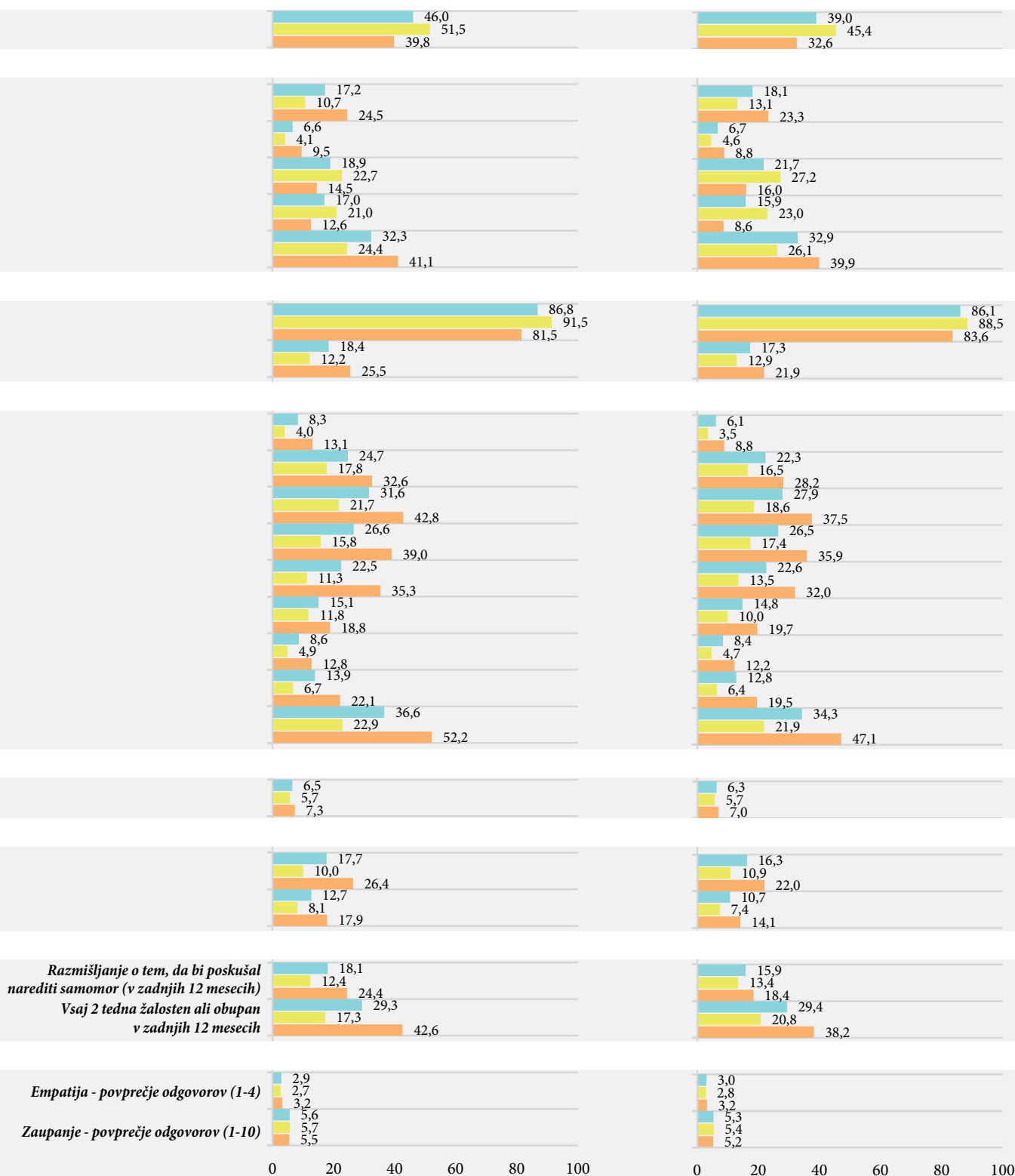

Tabela 4.1: Podatki o nekaterih izidih (duševnega) zdravja za mladostnike, stare 11, 13 in 15 let, v Sloveniji v obdobju 2002–2018, skupaj in po spolu

Odstotek (%)									
Starost	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Moje zdravje je slabo ali še kar									
2002	9,4	11,2	17,0	7,5	7,4	11,8	11,3	14,9	22,4
2006	10,2	11,9	14,6	10,1	8,3	10,7	10,3	15,4	18,4
2010	*6,8	10,2	13,7	*6,4	8,1	8,2	*7,2	12,5	19,3
2014	5,6	*12,4	15,6	5,5	8,4	9,3	5,8	*16,4	20,9
2018	6,6	11,2	*18,4	7,3	9,2	12,2	5,9	13,3	*25,5
p-trend	<0,001	0,865	0,062	0,071	0,238	0,779	<0,001	0,521	0,027
trend	↓						↓		↑
Zadovoljni z življenjem									
2002	90,4	84,5	82,4	91,2	88,2	89,1	89,5	80,9	75,4
2006	89,2	85,6	82,5	88,2	89,2	86,6	90,1	82,0	78,4
2010	89,9	85,5	85,0	90,5	86,4	87,9	89,2	85,0	81,9
2014	90,1	86,6	86,7	89,3	88,7	*91,1	91,0	84,4	83,0
2018	*94,6	*90,8	86,8	*94,5	*91,9	91,5	*94,7	*89,7	81,5
p-trend	<0,001	<0,001	<0,001	0,004	0,022	0,004	<0,001	<0,001	0,001
trend	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
Vsaj 2 psihosomatska simptoma več kot enkrat tedensko									
2002	21,5	24,8	25,9	16,9	19,5	16,8	26,2	29,8	35,6
2006	*16,2	23,2	*21,6	14,4	18,3	18,4	*18,0	28,0	*24,7
2010	*13,6	*16,8	19,3	*11,1	*12,9	*13,4	16,2	*20,8	25,2
2014	*19,4	*28,8	*35,5	*16,2	*19,2	*21,1	*22,7	*38,3	*47,8
2018	17,5	26,6	36,6	16,2	20,1	22,9	18,9	*33,2	52,2
p-trend	0,204	0,001	<0,001	0,725	0,418	<0,001	0,054	<0,001	<0,001
trend		↑	↑			↑		↑	↑
Glavobol več kot enkrat tedensko									
2002	9,0	10,8	11,9	6,1	7,1	5,9	12,0	14,3	18,3
2006	8,9	11,3	11,4	8,3	8,4	*9,8	9,3	14,1	*13,1
2010	7,3	*8,7	10,0	6,7	7,9	*6,2	7,9	*9,6	13,9
2014	9,0	12,8	16,9	7,1	9,1	9,7	*10,9	*16,4	*23,0
2018	*5,6	*9,4	*13,9	*3,6	7,3	*6,7	*7,7	*11,5	22,1
p-trend	0,001	0,515	<0,001	0,006	0,890	0,975	0,031	0,348	<0,001
trend	↓		↑	↓			↓		↑
Bolečine v želodcu več kot enkrat tedensko									
2002	7,5	6,9	6,1	4,8	3,5	3,0	10,3	10,2	9,4
2006	7,3	7,7	5,5	5,1	4,6	4,1	9,4	10,8	6,8
2010	5,9	6,1	6,2	4,4	5,1	4,0	7,3	*7,2	8,5
2014	*7,6	*8,7	*8,9	5,5	5,6	4,9	9,8	*11,9	*12,4
2018	*5,8	*6,3	8,6	4,2	4,4	4,9	7,3	*8,2	12,8
p-trend	0,089	0,732	<0,001	0,661	0,346	0,058	0,072	0,305	<0,001
trend			↑						↑
Bolečine v hrbtu več kot enkrat tedensko									
2002	6,8	7,5	9,6	5,0	8,0	9,4	8,6	7,0	9,9
2006	6,5	8,9	9,9	5,6	8,3	10,5	7,3	9,6	9,2
2010	5,2	7,2	10,1	6,0	7,0	8,4	*4,4	7,4	11,8
2014	5,2	*9,5	*13,3	5,2	7,9	10,1	5,2	*11,0	*16,0
2018	5,8	8,8	15,1	4,9	7,9	11,8	6,7	9,8	18,8
p-trend	0,092	0,158	<0,001	0,799	0,825	0,190	0,050	0,032	<0,001
trend			↑					↑	↑

Odstotek (%)									
Starost	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Na tleh, potlačen več kot enkrat tedensko									
2002	6,3	9,1	12,5	4,3	5,7	6,1	8,2	12,3	19,3
2006	6,0	9,9	11,0	5,1	6,2	6,9	6,9	13,5	*15,1
2010	6,7	8,3	9,7	4,8	4,8	5,3	8,7	12,1	14,2
2014	*9,4	*16,7	*22,5	*7,5	*8,4	*9,9	11,4	*24,9	*33,2
2018	8,2	16,7	22,5	6,6	10,8	11,3	9,9	22,7	35,3
p-trend	<0,001	<0,001	<0,001	0,009	<0,001	<0,001	0,010	<0,001	<0,001
trend	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
Razdražljiv več kot enkrat tedensko									
2002	16,7	19,4	20,9	14,7	15,6	15,5	18,7	23,0	26,7
2006	*10,5	*14,5	*13,0	*9,0	*10,9	*10,2	*11,9	*18,1	*15,8
2010	*8,1	*9,6	*10,5	*7,0	*7,4	*7,2	9,3	*11,9	13,8
2014	*13,2	*18,4	*25,2	*10,0	*11,7	*13,1	*16,6	*25,0	*35,4
2018	12,8	19,9	26,6	12,4	13,9	15,8	*13,2	26,0	39,0
p-trend	0,161	0,008	<0,001	0,592	0,964	0,057	0,163	<0,001	<0,001
trend		↑	↑					↑	↑
Nervozen več kot enkrat tedensko									
2002	16,7	18,6	22,4	14,6	16,6	17,2	18,8	20,6	28,0
2006	*10,2	16,8	*14,2	*10,0	14,5	*12,0	*10,4	19,2	*16,4
2010	*8,3	*10,7	12,5	*6,9	*8,7	9,6	9,7	*12,8	15,4
2014	*13,0	*21,1	*27,3	*10,5	*13,9	*17,8	*15,6	*28,1	*35,3
2018	11,1	22,8	*31,6	11,0	*18,8	*21,7	*11,1	27,0	*42,8
p-trend	0,003	<0,001	<0,001	0,117	0,102	<0,001	0,013	<0,001	<0,001
trend	↓	↑	↑			↑	↓	↑	↑
Nespečen več kot enkrat tedensko									
2002	15,9	16,2	16,0	12,8	14,6	12,0	19,0	17,8	20,3
2006	15,1	17,7	17,0	12,7	15,8	13,8	17,4	19,5	20,1
2010	13,9	15,8	15,4	11,5	13,1	12,8	16,3	18,7	18,0
2014	*18,6	*23,8	*24,8	*16,3	*17,2	*17,9	*21,1	*30,3	*30,8
2018	16,8	21,1	24,7	16,1	17,3	17,8	17,5	*25,0	32,6
p-trend	0,055	<0,001	<0,001	0,006	0,071	<0,001	0,860	<0,001	<0,001
trend		↑	↑	↑		↑		↑	↑
Omotičen ali vrtoglav več kot enkrat tedensko									
2002	4,1	4,6	6,3	2,6	2,8	4,2	5,5	6,3	8,5
2006	4,3	4,9	5,0	*4,6	4,1	5,1	4,1	5,7	*4,9
2010	*2,9	*3,5	5,3	*2,8	2,8	4,4	3,0	4,2	6,1
2014	*4,2	*7,7	*8,6	2,7	4,4	5,0	*5,8	*11,0	*11,7
2018	*2,8	6,9	8,3	3,2	5,0	4,0	*2,4	8,8	13,1
p-trend	0,043	<0,001	<0,001	0,619	0,019	0,654	0,025	<0,001	<0,001
trend	↓	↑	↑		↑		↓	↑	↑
Poškodovani v zadnjih 12 mesecih, ki so potrebovali zdravstveno oskrbo zdravnika ali nego medicinske sestre									
2002	48,8	46,7	46,1	55,1	55,0	51,9	42,3	38,8	39,8
2006	*37,4	*41,4	*34,2	*43,9	*47,0	*41,4	*31,2	35,8	*27,1
2010	*46,5	*50,0	*43,1	*52,2	*56,0	*47,9	*40,7	*43,6	*38,2
2014	*42,3	53,8	*37,7	*47,4	*51,1	43,3	37,1	41,3	*32,9
2018	*48,9	53,5	*46,0	*55,5	*59,2	*51,5	*42,1	*47,7	*39,8
p-trend	0,046	<0,001	0,050	0,200	0,004	0,293	0,142	<0,001	0,077
trend	↑	↑			↑			↑	

Odstotek (%)									
Starost	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Mislim, da sem nekoliko ali močno predebel/-a									
2002	35,5	41,3	41,5	25,8	29,7	24,1	45,3	52,5	60,0
2006	34,6	40,0	40,2	29,6	30,4	26,4	*39,1	49,2	*53,6
2010	36,3	39,4	41,4	33,6	30,5	29,2	39,0	48,7	53,6
2014	*29,2	39,1	*40,7	*26,1	31,6	26,1	*32,5	46,5	53,1
2018	*24,9	*32,5	*32,3	23,6	*26,7	24,4	*26,3	*38,2	*41,1
p-trend	<0,001	<0,001	<0,001	0,048	0,229	0,749	<0,001	<0,001	<0,001
trend	↓	↓	↓	↓			↓	↓	↓
Mislim, da sem nekoliko ali močno presuh/-a									
2002	13,5	12,5	16,9	14,1	15,7	24,1	12,8	9,4	9,3
2006	11,2	11,1	15,0	*10,6	*12,2	21,1	11,7	10,2	9,1
2010	12,7	12,8	13,9	12,9	*17,5	19,4	12,6	8,0	8,4
2014	13,2	13,3	13,4	15,1	15,8	18,9	11,2	*10,9	8,7
2018	14,7	15,0	*17,0	14,9	17,3	21,0	*14,5	12,6	*12,6
p-trend	0,057	0,003	0,975	0,094	0,059	0,168	0,331	0,021	0,048
trend		↑						↑	↑
Izračun ITM – čezmerno hranjeni in debeli^s									
2002	15,3	14,6	13,0	17,8	16,7	18,7	12,6	12,6	7,0
2006	16,3	15,7	15,7	20,6	20,5	20,8	12,1	10,9	*10,6
2010	*19,5	17,0	*18,5	22,5	20,9	23,5	*16,4	12,8	13,3
2014	18,1	17,3	16,8	19,7	22,4	21,2	16,5	12,3	13,0
2018	15,7	18,2	18,9	18,6	21,9	22,7	*12,7	14,4	14,5
p-trend	0,555	0,003	<0,001	0,956	0,011	0,119	0,365	0,125	<0,001
trend		↑	↑		↑				↑
Izračun ITM – prenizka telesna teža^s									
2002	11,6	11,5	10,4	10,2	8,4	4,6	13,1	14,5	16,4
2006	11,0	*8,4	*6,6	*6,9	6,4	3,8	14,9	*10,5	*9,4
2010	10,8	8,2	7,1	7,0	7,4	3,5	14,8	9,1	10,7
2014	12,9	*11,7	7,9	8,7	8,2	4,6	17,3	*15,1	10,7
2018	14,4	10,9	6,6	10,8	8,4	4,1	18,1	13,5	9,5
p-trend	0,002	0,196	0,026	0,233	0,424	1,000	0,002	0,314	0,008
trend	↑		↓				↑		↓
Na dieti									
2002	10,7	14,9	17,6	7,7	7,6	7,9	13,8	21,9	27,9
2006	11,1	14,3	*14,4	9,7	9,5	6,5	12,5	19,0	*22,3
2010	10,9	13,2	14,7	10,7	9,1	8,8	11,2	17,7	20,7
2014	9,5	14,0	15,9	9,4	9,3	7,1	9,5	18,6	23,4
2018	*13,4	*17,6	17,2	11,5	*13,7	*10,7	*15,3	21,5	24,5
p-trend	0,078	0,025	0,462	0,025	<0,001	0,028	0,696	0,975	0,586
trend		↑		↑	↑	↑			

*Statistično značilna razlika glede na raziskavo, izvedeno pred tem.

^s Za ta kazalnik so bili za vsa leta narejeni novi izračuni na podlagi spremenjene metodologije, ki je navedena v Opisu kazalnikov.

OPIS KAZALNIKOV

SAMOOCENA ZDRAVJA IN ZADOVOLJSTVO Z ŽIVLJENJEM

Moje zdravje je slabo ali še kar. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kakšno se ti zdi tvoje zdravje?« odgovorili, da je še kar dobro ali slabo (vsi možni odgovori: odlično; dobro; še kar dobro; slabo).

Zadovoljni z življenjem. Odstotek mladostnikov, ki so na lestvici od 0 do 10 (10 označuje najboljše možno življenje zate, 0 pa najslabše možno življenje zate) označili odgovor več kot 6.

PSIHOSOMATSKI SIMPTOMI

Vsaj 2 psihosomatska simptoma več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si v zadnjih 6 mesecih imel/-a glavobol, bolečine v želodcu, hrbtu?« vsaj pri dveh psihosomatskih simptomih odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

Glavobol več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si v zadnjih 6 mesecih imel/a glavobol?« odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

Bolečine v želodcu več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si v zadnjih 6 mesecih imel/-a bolečine v želodcu?« odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

Bolečine v hrbtu več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si v zadnjih 6 mesecih imel/-a bolečine v hrbtu?« odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

Na tleh, potlačen več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si se v zadnjih 6 mesecih počutil/-a na tleh?« odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

Razdražljiv več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si bil/-a v zadnjih 6 mesecih razdražljiv/-a ali slabe volje?« odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

Nervozen več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si bil/-a v zadnjih 6 mesecih nervozen/-zna?« odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

Nespečnost več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto v zadnjih 6 mesecih nisi mogel/-a zaspati?« odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

Omotičnost več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si bil/-a v zadnjih 6 mesecih omotičen/-a?« odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

ZAZNAN STRES

Lestvica zaznanega stresa (0–16). Vsota na lestvici zaznanega stresa v zadnjem mesecu, ki vsebuje štiri postavke (občutek nadzora; zaupanje vase oz. da zmoreš premagati osebne težave; občutek, da se stvari ne odvijajo, tako kot si želiš; občutek, da so težave prevelike, da bi jih lahko rešil. Število možnih točk je od 0 do 16. Višji rezultat pomeni višjo raven zaznanega stresa.

KLINIČNO POMEMBNE TEŽAVE, VERJETNOST DEPRESIJE IN SAMOMORILNO VEDENJE

Visoka verjetnost klinično pomembnih težav – vprašalnik SDQ (0–20). Odstotek mladostnikov, ki so dosegli 20 ali več točk od skupno 40 na Vprašalniku prednosti in slabosti – SDQ (angl. Strengths and Difficulties Questionnaire), kar kaže visok rezultat in visoko verjetnost prisotnosti klinično pomembnih težav na področju duševnega zdravja. SDQ se uporablja za oceno tveganja klinično pomembnih težav v duševnem zdravju. Vprašalnik je sestavljen iz 20 postavk, ki pokrivajo naslednje vidike duševnega zdravja v preteklih šestih mesecih: čustvene simptome, vedenjske težave, hiperaktivnost, težave v odnosih z vrstniki; sklop prosocialno vedenje v naš vprašalnik ni bil zajet. Glede na doseženo število točk mladostnike razvrstimo v tri skupine: nizek rezultat (0–15 točk; majhna verjetnost prisotnosti klinično pomembnih težav na področju duševnega zdravja), mejni rezultat (16–19 točk, možna prisotnost klinično pomembnih težav na področju duševnega zdravja), visok rezultat (20 ali več točk; visoka verjetnost prisotnosti klinično pomembnih težav na področju duševnega zdravja).

Povišana verjetnost depresije – lestvica SZO-5 (1–100). Odstotek mladostnikov, ki so na lestvici SZO-5, ki obsega 5 trditev o počutju v zadnjih dveh tednih (1. doživljanje veselja in dobre volje, 2. doživljanje pomirjenosti in sproščenosti, 3. doživljanje aktivnosti in živahnosti, 4. doživljanje svežine in spočitosti, 5. doživljanje napolnjenosti s stvarmi, ki me zanimajo), dosegli rezultat 28 točk ali manj (0–28 točk), kar kaže slabo kakovost življenja in povišano verjetnost depresije. Ostali dve skupini sta še odstotek mladostnikov z rezultatom 29–50 točk, ki kaže slabše duševno zdravje, a ne nujno depresijo, in odstotek mladostnikov z rezultatom 51–100 točk, ki kaže dobro duševno zdravje/počutje in odsotnost depresije.

Vsaj 2 tedna žalosten ali obupan v zadnjih 12 mesecih. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Ali si bil/a v zadnjih 12 mesecih kdaj dva ali več tednov zapored skoraj vsak dan tako žalosten/-a ali obupan/-a, da si prenehal/-a opravljati nekatere običajne dejavnosti?« odgovorili pritrdilno (možna odgovora: da; ne).

Razmišljanje o tem, da bi poskušal narediti samomor (v zadnjih 12 mesecih). Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Ali si v zadnjih 12 mesecih kdaj resno razmišljal/-a o tem, da bi poskušal/-a narediti samomor?« odgovorili pritrdilno (možna odgovora: da; ne).

ZAUPANJE IN EMPATIJA

Zaupanje v druge ljudi (1–10). Povprečje odgovorov na dveh lestvicah; na prvi lestvici sta trditvi: »1 – Ljudje večinoma gledajo le nase« (1 točka) in »10 – Ljudje so večinoma pripravljeni pomagati« (10 točk), na drugi lestvici pa »1 – Večina ljudi bi me izkoristila« (1 točka) in »10 – Večina ljudi bi poskušala biti poštena« (10 točk). Najvišje možno število točk je 10. Višji rezultat pomeni višjo stopnjo zaupanja v druge ljudi.

Empatija (1–4). Povprečje odgovorov treh postavk: »1. Slabo se počutim, če je nekdo čustveno prizadet,« »2. Poskušam razumeti, kaj doživljajo drugi ljudje« in »3. Skušam razumeti, kako čutijo drugi ljudje in kaj mislijo,« kjer so mladostniki odgovarjali s trditvami sploh ne velja zame (1 točka), ne velja preveč zame (2 točki), velja zame (3 točke) in zelo velja zame (4 točke). Najvišje možno število točk je 4. Višji rezultat kaže višjo stopnjo empatije.

POŠKODBE

Poškodovani v zadnjih 12 mesecih. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kolikokrat v preteklih 12 mesecih si se poškodoval/-a in te je zaradi tega zdravil zdravnik oziroma si potreboval/-a nego medicinske sestre?« odgovorili, da 1-krat; 2-krat; 3-krat; 4-krat ali pogosteje (vsi možni odgovori: v preteklih 12 mesecih se nisem poškodoval/-a; 1-krat; 2-krat; 3-krat; 4-krat ali pogosteje).

ODNOS DO TELESA IN DIET

Mislim, da sem nekoliko ali močno predebel/-a. Odstotek mladostnikov, ki so odgovorili, da so nekoliko ali močno predebeli (vsi možni odgovori: močno presuh/-a; nekoliko presuh/-a; ravno prave teže; nekoliko predebel/-a; močno predebel/-a).

Mislim, da sem nekoliko ali močno presuh/-a. Odstotek mladostnikov, ki so odgovorili, da so nekoliko ali močno presuhi (vsi možni odgovori: močno presuh/-a; nekoliko presuh/-a; ravno prave teže; nekoliko predebel/-a; močno predebel/-a).

Izračun ITM – čezmerno hranjeni in debeli. Odstotek mladostnikov, pri katerih je izračunana vrednost ITM ustrezala mednarodno določenim mejnim vrednostim za čezmerno hranjene in debele otroke, stare od 2 do 18 let (povzeto po International Obesity Task Force cut-offs – IOTF) (3). Vrednost ITM je bila izračunana na podlagi odgovorov na vprašanja: »Koliko tehtaš?« in: »Koliko si visok/-a brez čevljev?«

Izračun ITM – prenizka telesna teža. Odstotek mladostnikov, pri katerih je izračunana vrednost ITM ustrezala mednarodno določenim mejnim vrednostim za podhranjene otroke, stare od 2 do 18 let (povzeto po posodobljenih mejnih vrednostih International Obesity Task Force cut-offs – IOTF, 2012) (3). Vrednost ITM je bila izračunana na podlagi odgovorov na vprašanja: »Koliko tehtaš?« in »Koliko si visok/-a brez čevljev?«

Dietno vedenje. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Ali si trenutno na dieti ali počneš karkoli, da bi shujšal/-a?« odgovorili pritrdilno (vsi možni odgovori: ne, moja teža je v redu; ne, vendar bi moral/-a malo shujšati; ne, ker se ne morem zrediti; da).

LITERATURA

1. Inchley J, Currie D, Young T, Samdal O, Torsheim T, Augustson L ... Barnekow V. (ur.). Growing up unequal: gender and socioeconomic differences in young people's health and well-being: Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) study: international report from the 2013/2014 survey. Denmark: World Health Organization, Regional Office for Europe, 2016.
2. Burt MR. Reasons to invest in adolescents. J Adolesc Health 2002; 31(2): 136–52.
3. Cole TJ, Lobstein T. Extended international (IOTF) body mass index cut-offs for thinness, overweight and obesity. Pediatr Obes 2012; 7(4): 284–94.

5. Z ŽIVLJENJSKIM SLOGOM POVEZANA VEDEDENJA

KLJUČNI POVZETKI

Skupen obrok z družino (11, 13, 15, 17 let)

Tretjina (33,6 %) mladostnikov ima vsak dan skupen obrok z družino. S starostjo se odstotek mladostnikov, ki redno obedujejo z družino, znižuje. Fantje v višjem odstotku kot dekleta vsak dan obedujejo z družino.

Sadje (11, 13, 15, 17 let)

Manj kot polovica (39,8 %) mladostnikov vsak dan uživa sadje. Dekleta v višjem odstotku kot fantje redno uživajo sadje. **Trend (11, 13, 15 let):** v obdobju 2002–2018 se je zvišal odstotek mladostnikov, ki redno uživajo sadje. Po spolu zvišanje ugotavljamo pri fantih, po starosti pa pri 11- in 13-letnikih.

Sladkane pijače (11, 13, 15, 17 let)

14,6 % mladostnikov vsak dan pije sladkane pijače. Fantje v višjem odstotku kot dekleta uživajo sladkane pijače. **Trend (11, 13, 15 let):** v obdobju 2002–2018 se je pomembno znižal odstotek mladostnikov, ki redno uživajo sladkane pijače; skupaj in po spolu ter starosti (razen pri 13-letnikih). Znižanje ugotavljamo predvsem pri fantih.

Zajtrk (11, 13, 15, 17 let)

Manj kot polovica (40,6 %) mladostnikov med šolskim tednom vsak dan zajtrkuje. Od 11. do 15. leta odstotek mladostnikov, ki redno zajtrkujejo, upada. **Trend (11, 13, 15 let):** v obdobju 2002–2018 se je zvišal odstotek mladostnikov, ki med šolskim tednom redno zajtrkujejo. Po spolu zvišanje ugotavljamo pri dekletih, po starosti pa pri 11- in 13-letnikih.

Zelenjava (11, 13, 15, 17 let)

Nekaj več kot tretjina (35,9 %) mladostnikov vsak dan uživa zelenjavo. Dekleta v višjem odstotku kot fantje redno uživajo zelenjavo. **Trend (11, 13, 15 let):** v obdobju 2002–2018 se je zvišal odstotek mladostnikov, ki redno uživajo zelenjavo; to zvišanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih.

Energijske pijače (11, 13, 15, 17 let)

Nekaj več kot tretjina (34,4 %) mladostnikov pije energijske pijače. Odstotek mladostnikov, ki uživajo energijske pijače, narašča med 11. in 15. letom. Fantje v višjem odstotku kot dekleta pijejo energijske pijače.

Skrb za zobe
(11, 13, 15, 17 let)

70 % mladostnikov si več kot enkrat dnevno ščetka zobe.

Dekleta si v višjem odstotku kot fantje redno ščetkajo zobe.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je zvišal odstotek mladostnikov, ki si redno ščetkajo zobe; to zvišanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih.

Spanje
(11, 13, 15, 17 let)

Nekaj več kot petina (22,1 %) mladostnikov med šolskim tednom spi skladno s priporočili devet ur ali več na noč.

S starostjo odstotek mladostnikov, ki med tednom spijo skladno s priporočili, upada.

Telesna dejavnost
(11, 13, 15, 17 let)

Petina (20,4 %) mladostnikov je vsak dan v tednu telesno dejavnih vsaj eno uro.

S starostjo upada odstotek redno telesno dejavnih mladostnikov.

Fantje so v višjem odstotku kot dekleta redno telesno dejavni.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je v starostni skupini 13 let, pri 13-letnih dekletih in pri 15-letnih fantih zvišal odstotek redno telesno dejavnih.

Telesna/športna dejavnost v prostem času
(11, 13, 15, 17 let)

73,5 % mladostnikov je v prostem času vsaj 2- do 3-krat na teden telesno/športno dejavnih.

S starostjo upada odstotek v prostem času redno telesno/športno dejavnih mladostnikov.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2006–2018 se je zvišal odstotek v prostem času redno telesno/športno dejavnih; to zvišanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih.

Sedeča vedenja
(11, 13, 15, 17 let)

Vsak tretji mladostnik (29,6 %) med tednom v prostem času približno 5 ur ali več na dan preživi v sedečem položaju.

S starostjo narašča odstotek mladostnikov s čezmernimi sedečimi vedenji.

Med dekleti je višji odstotek čezmerno sedečih kot med fanti.

Če starost ni posebej opredeljena, se podatki nanašajo na 11-, 13-, 15- in 17-letnike skupaj, če spol ni posebej opredeljen, velja za oba spola. Trendi so prikazani pri tistih vedenjih, kjer je to mogoče, in se nanašajo na 11-, 13- in 15-letnike.

Z življenjskim slogom povezana vedenja, kamor štejemo prehranske navade, skrb za zobe, spanje, telesno dejavnost in sedeča vedenja, imajo pomemben vpliv na zdravje otrok in mladostnikov, na njihovo splošno počutje, razvoj, akademsko uspešnost in kakovost življenja, predstavljajo pa tudi varovalni dejavnik pred večino kroničnih nenalezljivih bolezni in njihovim zgodnjim razvojem (1–12).

Ključna elementa zdrave prehrane sta sadje in zelenjava, ki ju morajo otroci in mladostniki uživati vsak dan. Vnos prostih sladkorjev, katerih vir so pri mladostnikih pogosto sladkane pijače, pa mora po priporočilih Svetovne zdravstvene organizacije znašati manj kot 10 odstotkov celotnega energijskega vnosa (2–4). Ustno zdravje je integralni del splošnega zdravja otrok in mladostnikov. Z ustrezno higieno je mogoče zagotavljati nadzor nad bakterijami. Te lahko povzročajo bolezni in bolezenska stanja, ki omejujejo posameznikovo sposobnost grizenja, žvečenja, smejanja, in govorjenja (5–6). Po priporočilih si morajo otroci in mladostniki ščetkati zobe dvakrat na dan (6). Zadostno spanje uvrščamo med najosnovnejše potrebe za zdravo rast in razvoj otroka, saj lahko pomanjkanje spanja privede do resnih posledic na telesni in duševni razvoj. Priporočila o dolžini spanja na noč se za otroke v starosti 6–13 let gibajo med 9 in 11 ur neprekinjenega spanja, za mladostnike v starosti 14–17 let pa med 8 in 10 ur (7–9). Telesna dejavnost ima številne pozitivne učinke na zdravje ter telesno težo otrok in mladostnikov, pomembno vlogo ima tudi pri preprečevanju debelosti (2, 9). Po smernicah Svetovne zdravstvene organizacije morajo biti otroci in mladostniki v starosti od 5 do 17 let zmerno do intenzivno telesno dejavni vsak dan v tednu vsaj 60 minut, vsaj trikrat na teden pa mora biti telesna dejavnost intenzivna (9–10). Sedeča vedenja zajemajo vrsto različnih vedenj, za katera je značilna nizka energijska poraba. Različne raziskave sedeča vedenja povezujejo z vrsto negativnih izidov na področju telesnega in psihosocialnega zdravja (2, 11). Za zagotavljanje koristi za zdravje otrok in mladostnikov se priporoča omejevanje sedečih vedenj, in sicer na dan do največ dve uri sedenja pred ekrani, omejevanje sedečega transporta, omejevanje čezmernega sedenja (več kot 4 ure na dan) in časa, preživetega v zaprtih prostorih (9, 12).

Podatki za leto 2018 so podrobneje prikazani na sliki 5.1, trendi za obdobje 2002–2018 pa v tabeli 5.1.

PREHRANSKE NAVADE

Skupen obrok z družino

Tretjina mladostnikov (33,6 %) v starosti 11, 13, 15 in 17 let ima vsak dan skupen obrok z družino. S starostjo se odstotek mladostnikov, ki redno obedujejo z družino, znižuje. V starostni skupini 11 let skupaj in pri obeh spolih te starosti je odstotek tistih, ki imajo redno skupen obrok z družino, višji kot v drugih skupinah. Z družino redno obeduje približno vsak drugi 11-letnik (44,8 %), med 17-letniki, kjer je ta odstotek najnižji, pa le še vsak četrti (25,6 %). Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj fantje v višjem odstotku kot dekleta vsak dan obedujejo z družino.

Trenda v skupnem obedovanju z družino ne moremo prikazati, saj je bilo to vprašanje v letu 2018 prvič zajeto v raziskavo.

Zajtrk

Manj kot polovica (40,6 %)⁴ mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let med šolskim tednom (od ponedeljka do petka) vsak dan zajtrkuje. Od 11. do 15. leta odstotek mladostnikov, ki redno zajtrkujejo, upada. Redno zajtrkuje polovica (50,7 %) 11-letnikov, med 15-letniki, kjer je ta odstotek najnižji, pa nekaj več kot tretjina (34,9 %).

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je pomembno zvišal odstotek mladostnikov, ki med šolskim tednom redno zajtrkujejo. Po spolu zvišanje ugotavljamo pri dekletih skupaj, po starosti pa pri 11- in 13-letnikih in pri obeh spolih.

Sadje

Sadje vsak dan uživa 39,8 % mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let. Med starostnimi skupinami 11, 13 in 15 let ugotavljamo pomembne razlike v rednem uživanju sadja, saj to z naraščanjem starosti upada. Tako jih med 11-letniki več kot polovica (52,3 %) redno uživa sadje, med 15-letniki pa manj kot tretjina (30,9 %). Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj dekleta v višjem odstotku kot fantje redno uživajo sadje. Te razlike ugotavljamo pri fantih in dekletih vseh starosti.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je pomembno zvišal odstotek mladostnikov, ki redno uživajo sadje. Po spolu to zvišanje ugotavljamo pri fantih, po starosti pa pri 11- in 13-letnikih. Odstotek tistih, ki redno uživajo sadje, se je zvišal pri 11- in 13-letnih fantih ter pri 11-letnih dekletih. Pri 15-letnih dekletih pa se je ta odstotek pomembno znižal.

Zelenjava

Nekaj več kot tretjina (35,9 %) mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let vsak dan uživa zelenjavo. Med starostnimi skupinami 11, 13 in 15 let ugotavljamo pomembne razlike v rednem uživanju zelenjave, saj to z naraščanjem starosti upada. Zelenjavo tako redno uživa vsak drugi 11-letnik (42,6 %) in vsak tretji 15-letnik (29,9 %). Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj dekleta v višjem odstotku kot fantje redno uživajo zelenjavo. Te razlike ugotavljamo pri fantih in dekletih vseh starosti. Sicer pa najnižji odstotek ugotavljamo pri 17-letnih fantih, med katerimi jih zelenjavo redno uživa le še četrtnina (24,5 %).

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je pomembno zvišal odstotek mladostnikov, ki redno uživajo zelenjavo; to zvišanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih.

⁴ Pri interpretaciji podatka je treba upoštevati dobro dostopnost dopoldanske šolske malice.

Sladkane pijače

Sladkane pijače vsak dan uživa 14,6 % mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let. Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj fantje v višjem odstotku kot dekleta uživajo sladkane pijače. Te razlike ugotavljamo pri fantih in dekletih vseh starosti, razen v starosti 11 let. Najvišji odstotek ugotavljamo pri 15-letnih fantih, med katerimi jih sladkane pijače redno uživa skoraj petina (19,7 %).

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je pomembno znižal odstotek mladostnikov, ki redno uživajo sladkane pijače; to znižanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih.

Energijske pijače

Energijske pijače uživa več kot tretjina (34,4 %) mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let. Odstotek mladostnikov, ki uživajo energijske pijače, narašča med 11. in 15. letom starosti. Energijske pijače tako uživa vsak šesti 11-letnik (15,3 %) in že vsak drugi 15-letnik (48,5 %). Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj fantje v višjem odstotku kot dekleta uživajo energijske pijače. Te razlike ugotavljamo pri fantih in dekletih vseh starosti. Najvišji odstotek ugotavljamo pri 15-letnih fantih, med katerimi jih energijske pijače uživa 60,3 %.

Primerjava med letoma 2014 in 2018, 11, 13, 15 let: trenda v uživanju energijskih pijač ne moremo prikazati, saj je bilo v raziskavo to vprašanje prvič zajeto leta 2014. Primerjava med letoma 2014 in 2018 pokaže, da se je pomembno znižal odstotek mladostnikov, ki uživajo energijske pijače. To znižanje ugotavljamo pri obeh spolih, v starostnih skupinah 11 in 13 let skupno, pri fantih v teh starostih in tudi pri 15-letnih dekletih.

SKRB ZA Zobe

Zobe si več kot enkrat na dan ščetka 70 % mladostnikov v starosti 11, 13, 15, in 17 let. Med starostnimi skupinami ne ugotavljamo razlik. Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj si dekleta v višjem odstotku kot fantje redno ščetkajo zobe, kar ugotavljamo v vseh starostnih skupinah. Odstotek tistih, ki si redno ščetkajo zobe, je najvišji pri 17-letnih dekletih (81,4 %) in najnižji pri 15-letnih fantih (56,8 %).

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je pomembno zvišal odstotek mladostnikov, ki si redno ščetkajo zobe; to zvišanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih.

SPANJE

Dobra petina (22,1 %) mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let med tednom spi skladno s priporočili 9 ali več ur na noč. S starostjo odstotek mladostnikov, ki med tednom spi skladno s priporočili, upada. Med 11-letniki jih več kot polovica (54,2 %) spi 9 ali več ur na noč, med 17-letniki le še 2,0 %. Med 17-letnimi dekleti je odstotek tistih, ki med tednom spi skladno s priporočili, najnižji in znaša 1,8 %. Med spoloma pomembnih razlik ni.

Primerjava med letoma 2014 in 2018, 11, 13, 15 let: trenda na področju spanja ne moremo prikazati, saj je bilo v raziskavo to vprašanje prvič zajeto leta 2014. Primerjava med letoma 2014 in 2018 pokaže, da se je pomembno znižal odstotek mladostnikov, ki spijo 9 ali več ur na noč med tednom. To znižanje ugotavljamo tudi pri fantih skupaj, v starostnih skupinah 11 in 15 let, pri 11-letnih fantih ter 13-letnih dekletih.

TELESNA DEJAVNOST

Vse dni v tednu je vsaj eno uro na dan telesno dejavna petina (20,4 %) mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let. S starostjo upada odstotek mladostnikov, ki so redno telesno dejavni. Tako je redno telesno dejavna nekaj več kot četrtina (26,6 %) 11-letnikov in le še 13,5 % 17-letnikov. Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj so fantje v višjem odstotku kot dekleta redno telesno dejavni. Te razlike ugotavljamo pri fantih in dekletih vseh starosti. Med 17-letnimi dekleti je odstotek redno telesno dejavnih najnižji in znaša 7,9 %.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je v starostni skupini 13 let pomembno zvišal odstotek mladostnikov, ki so redno (vse dni v tednu vsaj eno uro na dan) telesno dejavni. To zvišanje ugotavljamo tudi pri 13-letnih dekletih in 15-letnih fantih.

TELESNA/ŠPORTNA DEJAVNOST V PROSTEM ČASU

V starosti 11, 13, 15 in 17 let je v prostem času vsaj 2- do 3-krat na teden telesno oziroma športno dejavnih 73,5 % mladostnikov. S starostjo upada odstotek mladostnikov, ki so v prostem času redno telesno/športno dejavni. Med 11-letniki jih je večina (86,6 %) redno dejavnih v prostem času, med 17-letniki pa manj kot dve tretjini (61,5 %). Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj so fantje v višjem odstotku kot dekleta v prostem času redno telesno/športno dejavni. Te razlike ugotavljamo pri fantih in dekletih vseh starosti. Med 15-letnimi dekleti je odstotek najnižji, nekaj več kot polovica (52,5 %) jih je v prostem času redno telesno/športno dejavnih.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2006–2018 se je pomembno zvišal odstotek mladostnikov, ki so v prostem času redno telesno/športno dejavni; to zvišanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih.

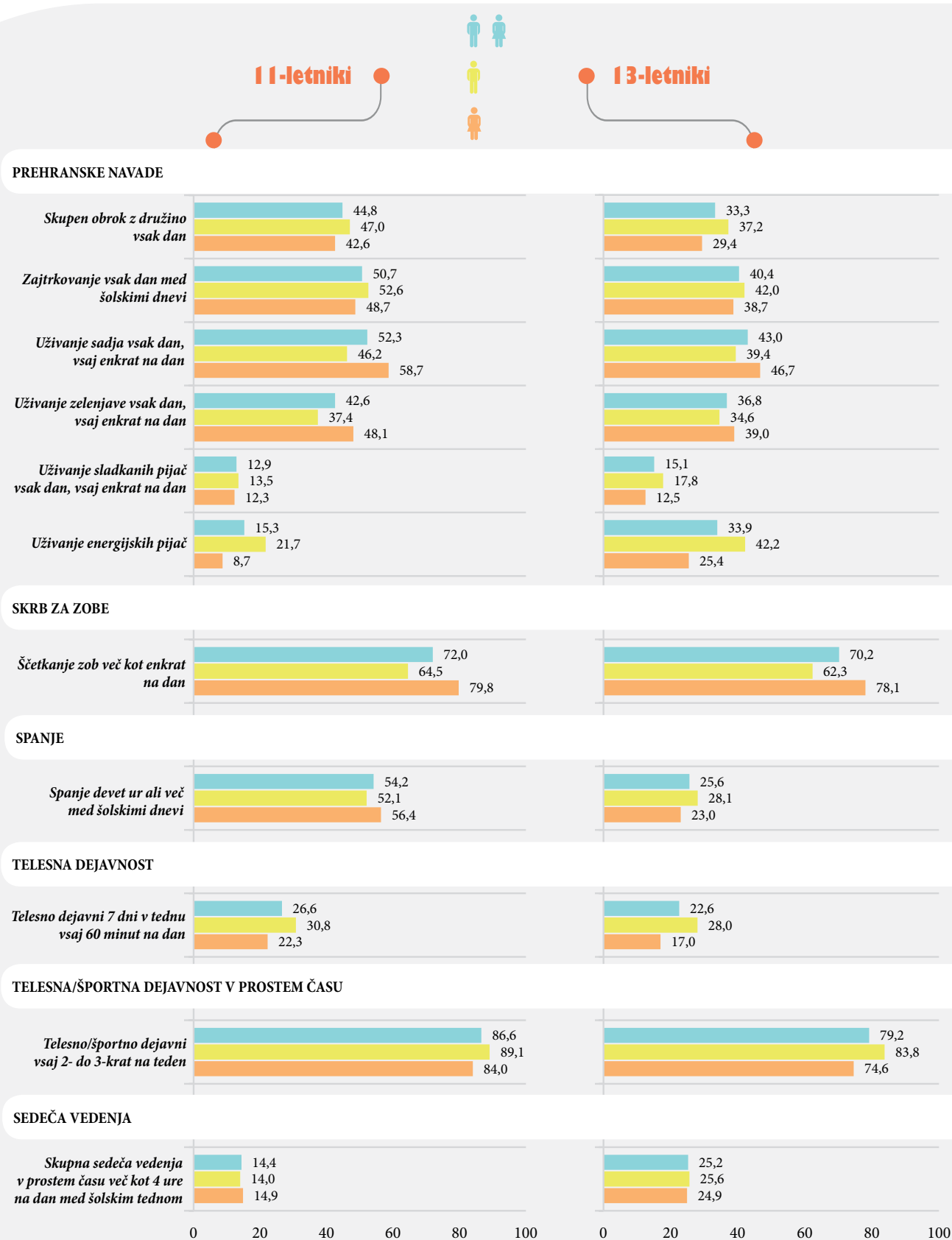
SEDEČA VEDENJA

Približno vsak tretji mladostnik (29,6 %) v starosti 11, 13, 15, in 17 let med tednom v prostem času več kot 4 ure na dan⁵ preživi v sedečem položaju. S starostjo narašča odstotek mladostnikov s čezmernimi sedečimi vedenji. Med 11-letniki odstotek čezmerno sedečih vedenj znaša 14,4 %, med 17-letniki že 42,4 %. Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj je med dekleti višji odstotek čezmerno sedečih kot med fanti. Sicer pa najvišji odstotek sedečih vedenj ugotavljamo pri 17-letnih dekletih, med katerimi jih že skoraj polovica (48,5 %) med tednom v prostem času več kot 4 ure na dan preživi v sedečem položaju.

Primerjava med letoma 2014 in 2018, 11, 13, 15 let: trenda na področju sedečih vedenj ne moremo prikazati, saj je bilo v raziskavo to vprašanje prvič zajeto leta 2014. Primerjava med letoma 2014 in 2018 pokaže, da se je pomembno zvišal odstotek čezmerno sedečih mladostnikov. To zvišanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih.

⁵ Uporabili smo kazalnik več kot 4 ure sedečih vedenj na dan, saj ta kazalnik označuje čezmerno sedeče vedenje.

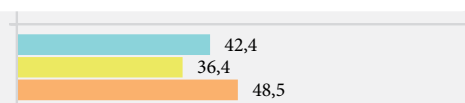
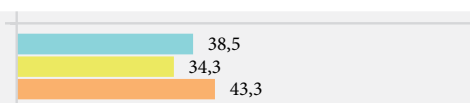
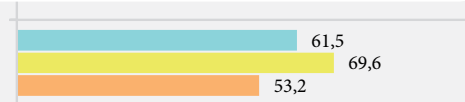
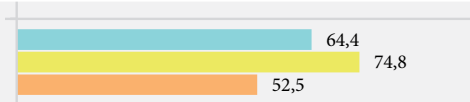
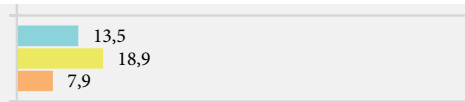
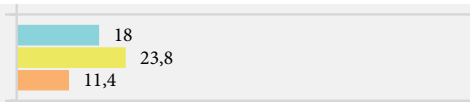
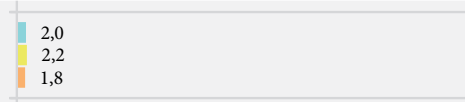
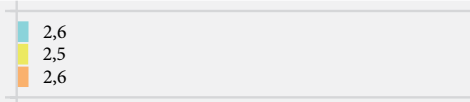
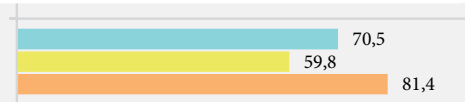
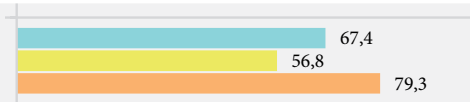
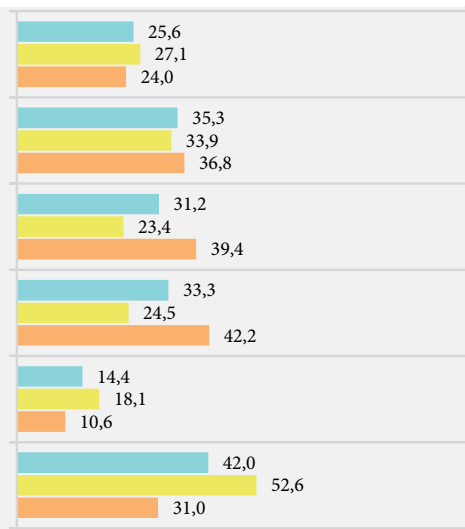
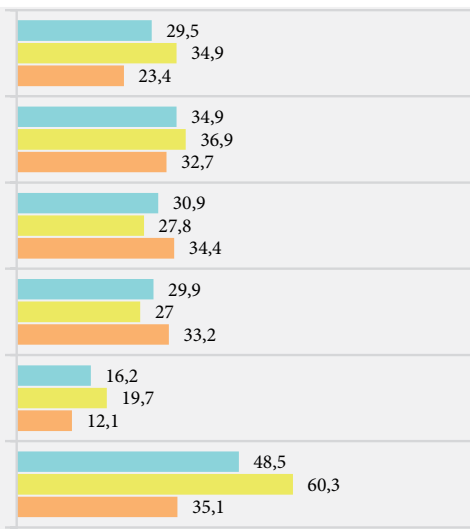
Slika 5.1: Z življenjskim slogom povezana vedenja pri mladostnikih, starih 11, 13, 15 in 17 let v Sloveniji v letu 2018, po starostnih skupinah in spolu (v odstotkih) (HBSC, 2018)

15-letniki

17-letniki

0 20 40 60 80 100

0 20 40 60 80 100

Tabela 5.1: Z življenjskim slogom povezana vedenja pri mladostnikih, starih 11, 13 in 15 let v Sloveniji v obdobju 2002–2018, po starostnih skupinah in spolu

Odstotek (%)									
Starost	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Zajtrkovanje vsak dan od ponedeljka do petka									
2002	43,5	36,0	38,2	47,1	38,5	40,4	39,9	33,6	36,0
2006	*51,2	37,2	39,5	51,3	40,2	42,1	*51,0	34,3	36,9
2010	53,2	*41,3	36,7	55,2	43,8	*37,3	51,1	38,6	36,1
2014	53,5	41,9	39,8	54,4	45,0	*42,1	52,6	38,9	37,9
2018	50,7	40,4	*34,9	52,6	42,0	*36,9	48,7	38,7	*32,7
p-trend	<0,001	0,001	0,076	0,017	0,048	0,154	0,003	0,005	0,280
trend	↑	↑		↑	↑		↑	↑	
Uživanje sadja vsak dan, vsaj enkrat na dan									
2002	45,2	37,5	33,0	39,4	32,1	26,8	51,0	42,7	39,7
2006	48,0	40,8	32,8	40,9	35,4	25,9	54,9	46,2	39,7
2010	49,4	38,8	31,6	42,5	32,2	25,1	56,6	45,8	38,1
2014	48,3	38,5	31,7	44,0	32,2	24,2	52,7	44,7	38,0
2018	*52,3	*43,0	30,9	46,2	*39,4	27,8	*58,7	46,7	34,4
p-trend	<0,001	0,020	0,170	0,002	0,019	0,742	0,015	0,272	0,030
trend	↑	↑		↑	↑		↑		↓
Uživanje zelenjave vsak dan, vsaj enkrat na dan									
2002	27,7	25,2	24,2	24,6	20,4	20,3	30,8	29,7	28,3
2006	27,7	*22,2	20,9	25,4	19,1	17,5	29,9	*25,2	24,4
2010	29,3	24,0	21,7	26,6	19,9	17,4	32,1	28,3	26,1
2014	*32,9	23,5	24,4	*31,9	19,7	18,9	33,9	27,1	29,0
2018	*42,6	*36,8	*29,9	*37,4	*34,6	*27,0	*48,1	*39,0	33,2
p-trend	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	0,002
trend	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
Uživanje sladkanih pijač vsak dan, vsaj enkrat na dan									
2002	36,3	39,4	44,4	38,8	42,6	46,8	33,7	36,3	41,8
2006	*22,8	*24,3	*28,8	*26,6	*28,0	*32,5	*19,1	*20,6	*25,0
2010	*31,6	*36,5	*44,0	*35,9	*41,3	*48,8	*27,2	*31,4	*39,2
2014	*23,5	*24,2	*25,2	*25,5	*24,9	*28,0	*21,5	*23,4	*22,7
2018	*12,9	*15,1	*16,2	*13,5	*17,8	*19,7	*12,3	*12,5	*12,1
p-trend	0,038	0,107	<0,001	0,013	<0,001	<0,001	<0,001	0,096	0,960
trend	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Ščetkanje zob več kot enkrat na dan									
2002	58,8	58,8	55,3	49,4	50,7	44,9	68,1	66,6	66,3
2006	*62,6	58,7	*61,2	*56,0	52,0	48,1	69,0	65,5	*74,3
2010	65,0	*62,0	63,6	59,5	54,9	*53,3	70,7	69,5	73,9
2014	*72,1	*72,0	*70,6	*67,5	*65,2	*60,7	*76,9	*78,8	*79,0
2018	72,0	70,2	*67,4	64,5	62,3	56,8	79,8	78,1	79,3
p-trend	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001
trend	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
Telesno dejavni 7 dni v tednu vsaj 60 minut na dan									
2002	30,2	19,8	16,3	37,5	26,7	20,6	22,9	13,2	11,9
2006	*23,1	*15,7	13,9	*24,9	*21,6	19,1	21,4	*9,8	8,8
2010	25,5	*20,1	15,4	*31,3	24,9	20,4	19,5	*14,9	10,4
2014	*22,6	19,0	13,8	27,4	24,7	21,4	17,6	13,4	*7,2
2018	*26,6	*22,6	*18,0	30,8	28,0	23,8	*22,3	*17,0	*11,4
p-trend	0,084	0,001	0,128	0,095	0,102	0,040	0,373	0,001	0,691
trend		↑				↑		↑	

Odstotek (%)									
Starost	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Telesno dejaven vsaj 2- do 3-krat na teden									
2006	65,7	62,2	56,3	69,5	71,1	66,1	62,2	53,5	46,5
2010	*70,6	*68,8	57,2	*74,2	74,6	67,9	*66,9	*62,7	46,5
2014	*80,7	*75,4	*63,2	*83,2	*80,6	*75,0	*78,2	*70,4	*53,3
2018	*86,6	*79,2	64,4	*89,1	83,8	74,8	*84,0	*74,6	52,5
p-trend	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	0,001
trend	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑

*Statistično značilna razlika glede na raziskavo, izvedeno pred tem.

OPIS KAZALNIKOV

PREHRANSKE NAVADE

Skupen obrok z družino vsak dan. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto običajno ješ skupaj z družino (zajtrk ali kosilo ali večerjo ali malico)?« odgovorili, da vsak dan (vsi možni odgovori: nikoli; manj kot enkrat na teden; približno enkrat na teden; večino dni, vsak dan).

Zajtrkovanje vsak dan med šolskimi dnevi. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto po navadi zajtrkuješ (več kot le kozarec mleka, kakava, čaja ali soka) od ponedeljka do petka – šolski dnevi?« odgovorili, da pet dni (vsi možni odgovori: nikoli ne zajtrkujem med tednom; en dan; dva dneva; tri dni; štiri dni; pet dni).

Uživanje sadja vsak dan, vsaj enkrat na dan. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto na teden po navadi ješ oziroma piješ naštetega živila?« odgovorili, da sadje jedo vsak dan, enkrat na dan ali vsak dan, več kot enkrat na dan (vsi možni odgovori: nikoli; manj kot enkrat na teden; enkrat na teden; 2- do 4-krat na teden; 5- do 6-krat na teden; vsak dan, enkrat na dan; vsak dan, več kot enkrat na dan).

Uživanje zelenjave vsak dan, vsaj enkrat na dan. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto na teden po navadi ješ oziroma piješ naštetega živila?« odgovorili, da zelenjavo jedo vsak dan, enkrat na dan ali vsak dan, več kot enkrat na dan (vsi možni odgovori: nikoli; manj kot enkrat na teden; enkrat na teden; 2- do 4-krat na teden; 5- do 6-krat na teden; vsak dan, enkrat na dan; vsak dan, več kot enkrat na dan).

Uživanje sladkanih pijač vsak dan, vsaj enkrat na dan. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto na teden po navadi ješ oziroma piješ naštetega živila?« odgovorili, da brezalkoholne gazirane pijače, ki imajo dodan sladkor, ali brezalkoholne negazirane pijače, ki imajo dodan sladkor, pijejo vsak dan, enkrat na dan ali vsak dan, več kot enkrat na dan (vsi možni odgovori: nikoli; manj kot enkrat na teden; enkrat na teden; 2- do 4-krat na teden; 5- do 6-krat na teden; vsak dan, enkrat na dan; vsak dan, več kot enkrat na dan).

Uživanje energijskih pijač. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto na teden po navadi ješ oziroma piješ naštetega živila?« za energijske pijače odgovorili s katerimkoli drugim odgovorom razen nikoli (vsi možni odgovori: nikoli; manj kot enkrat na teden; enkrat na teden; 2- do 4-krat na teden; 5- do 6-krat na teden; vsak dan, enkrat na dan; vsak dan, več kot enkrat na dan).

SKRB ZA Zobe

Ščetkanje zob več kot enkrat na dan. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si umivaš zobe?« odgovorili, da več kot enkrat na dan (vsi možni odgovori: več kot enkrat na dan; enkrat na dan; vsaj enkrat na teden, a ne vsak dan; manj kot enkrat na teden; nikoli).

SPANJE

Spanje devet ur ali več med šolskimi dnevi. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanji: »Kdaj običajno zaspiš, če moraš naslednje jutro v šolo?« in »Kdaj se običajno zbudiš ob dnevih, ko moraš zjutraj v šolo?« odgovorili tako, da je bilo med uro, ko zaspijo, in uro, ko vstanejo, vsaj devet ur razlike (»Kdaj običajno zaspiš, če moraš naslednje jutro v šolo?« – vsi možni odgovori: najkasneje ob 21.00; 21.30; 22.00; 22.30; 23.00; 23.30; 24.00; 00.30; 1.00; 1.30; ob 2.00 ali kasneje. Kdaj se običajno zbudiš ob dnevih, ko moraš zjutraj v šolo – vsi možni odgovori: najkasneje ob 05.00; ob 05.30; ob 06.00; ob 06.30; ob 07.00; ob 07.30; ob 08.00 ali kasneje).

TELESNA DEJAVNOST

Telesno dejavni 7 dni v tednu vsaj 60 minut na dan. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Pomisli na zadnjih sedem dni. Koliko dni si bil/-a telesno dejaven/dejavna skupno vsaj 60 minut na dan? Ko odgovarjaš na vprašanje, upoštevaj celoten čas, ki ga v posameznem dnevu porabiš za telesno dejavnost,« odgovorili, da 7 dni (vsi možni odgovori: 0 dni; 1 dan; 2 dneva; 3 dni; 4 dni; 5 dni; 6 dni; 7 dni).

TELESNA/ŠPORTNA DEJAVNOST V PROSTEM ČASU

Telesno/športno dejavni vsaj 2- do 3-krat na teden. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Izven šolskega časa: kako pogosto si običajno telesno/športno dejaven/dejavna v prostem času (izven pouka) tako intenzivno, da ti zmanjka sape ali se prepotiš?« odgovorili, da vsak dan ali 4- do 6-krat na teden ali 2- do 3-krat na teden (vsi možni odgovori: vsak dan; 4- do 6-krat na teden; 2- do 3-krat na teden; enkrat na teden; enkrat na mesec; manj kot enkrat na mesec; nikoli).

SEDEČA VEDENJA

Skupna sedeča vedenja v prostem času več kot 4 ure na dan med šolskim tednom (kazalnik več kot 4 ure sedečih vedenj na dan prikazuje čezmerna sedeča vedenja). Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Izven šolskega časa: približno koliko ur na dan v prostem času običajno preživiš v sedečem položaju (npr.: gledanje televizije, uporaba računalnika ali mobilnega telefona, vožnja z avtomobilom ali avtobusom, sedenje in klepetanje, hranjenje, učenje) od ponedeljka do petka – šolski dnevi? Prosimo, upoštevaj, da se dejavnosti, ki potekajo sočasno, štejejo samo enkrat,« odgovorili približno 5 ur na dan ali približno 6 ur na dan ali približno 7 ur ali več na dan (vsi možni odgovori: sploh nič; približno pol ure na dan; približno 1 uro na dan; približno 2 uri na dan; približno 3 ure na dan; približno 4 ure na dan; približno 5 ur na dan; približno 6 ur na dan; približno 7 ur ali več na dan).

LITERATURA

1. Faught EL, Gleddie D, Storey KE, Davison CM, Veugelers PJ. Healthy lifestyle behaviours are positively and independently associated with academic achievement: An analysis of self-reported data from a nationally representative sample of Canadian early adolescents. *PLoS ONE* 2017; 12(7): e0181938.
2. World Health Organization. Adolescent obesity and related behaviours: trends and inequalities in the WHO European Region 2002–2014. Observations from the Health Behaviour in School-aged children (HBSC) WHO collaborative cross-national study. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe, 2017.
3. Fajdiga Turk V. Uživanje sadja in zelenjave. V: Jeriček Klanšček H, Roškar S, Koprivnikar, H, Pucelj V, Bajt M, Zupanič T. (ur.), Neenakosti v zdravju in z zdravjem povezanih vedenjih slovenskih mladostnikov. Ljubljana: Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije, 2011.
4. Gregorič M. Uživanje sladkarij in sladkanih pijač. V: Jeriček Klanšček H, Roškar S, Koprivnikar, H, Pucelj V, Bajt M, Zupanič T. (ur.), Neenakosti v zdravju in z zdravjem povezanih vedenjih slovenskih mladostnikov. Ljubljana: Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije, 2011.
5. Kosem R. Skrb za zdravje otroka in mladostnika. Zbornik prispevkov Ustna nega – vloga zdravstvene nege za zdravje ustne votline. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije, Sekcija medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju, 2009.
6. American Academy of Pediatrics. Policy Statement: Maintaining and Improving the Oral Health of Young Children. *Pediatrics* 2014; 134: 1224–29.
7. Hirshkowitz M, Whiton K, Albert S, Alessi C, Bruni O, DonCarlos L et al. National Sleep Foundation's sleep time duration recommendations: methodology and results summary. *Sleep Health* 2015; 1: 40–3.
8. Gnidovec Stražičar B. Spanje in motnje spanja pri otrocih. Ljubljana: Medis, 2012.
9. Australian 24-Hour Movement Guidelines for Children (5-12 years) and Young People (13-17 years): An Integration of Physical Activity, Sedentary Behaviour, and Sleep. E-gradivo. Pridobljeno 9. 7. 2019 s spletne strani: [https://www.health.gov.au/internet/main/publishing.nsf/Content/4FA4D308272BD065CA2583D000282813/\\$File/Australian%2024%20Hour%20Guideline%20Development%20Report%20for%20Children%20and%20Young%20people.pdf](https://www.health.gov.au/internet/main/publishing.nsf/Content/4FA4D308272BD065CA2583D000282813/$File/Australian%2024%20Hour%20Guideline%20Development%20Report%20for%20Children%20and%20Young%20people.pdf)
10. Svetovna zdravstvena organizacija. Global Recommendations on Physical Activity for Health. Geneva: WHO Regional Office for Europe, 2010.
11. Carson V, Hunter S, Kuzik N, Gray CE, Poitras VJ, Chaput JP et al. Systematic review of sedentary behaviour and health indicators in school-aged children and youth: an update. *Appl Physiol Nutr Metab* 2016; 41(6 Suppl. 3): S240–65.
12. Tremblay MS, LeBlanc AG, Janssen I, Kho ME, Hicks A, Murumets K et al. Canadian Sedentary Behaviour Guidelines for Children and Youth. *Appl Physiol Nutr Metab* 2011; 36: 59–64.

6. TVEGANA VEDENJA

KLJUČNI POVZETKI

Tobak (11, 13, 15, 17 let)

Vsak enajsti 15-letnik (8,8 %) in vsak peti 17-letnik (19,8 %) kadi tobak vsaj enkrat na teden, večina od teh vsak dan.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je razširjenost tedenskega in dnevnega kajenja znižala med 13-letniki in 15-letniki skupno in pri obeh spolih, z izjemo dnevnega kajenja med 13-letnimi fanti.

Nasilje (11, 13, 15, 17 let)

Vsak dvanajsti (8,2 %) mladostnik je mesečno sodeloval pri trpinčenju, vsak deseti (9,6 %) se je pogosteje pretepал, vsak četrti (24,1 %) pa je bil žrtev trpinčenja.

Vsak osmi (12,4 %) mladostnik je bil žrtev online trpinčenja, vsak dvajseti (5,1 %) pa je mesečno sodeloval v online trpinčenju.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je zvišal odstotek mladostnikov, ki so trpinčili vrstnike, in odstotek trpinčenih med 15-letniki. Znižal se je odstotek mladostnikov, ki se pogosteje pretepajo.

Spolnost (15, 17 let)

Vsak peti 15-letnik in skoraj vsak drugi 17-letnik je že imel spolni odnos, večina jih je pri zadnjem spolnem odnosu uporabila zanesljivo zaščito pred nosečnostjo (79,6 %) oziroma kondom (67,1 %).

Trend (15 let): v obdobju 2002–2018 se je znižal odstotek 15-letnikov obeh spolov, ki so že imeli spolni odnos.

Alkohol (11, 13, 15, 17 let)

Vsak četrti 15-letnik (26,6 %) in vsak drugi 17-letnik (52,1 %) je bil opit vsaj dvakrat v življenju, vsak sedmi 15-letnik (14,3 %) in vsak četrti 17-letnik (25,9 %) pa pije alkoholne pijače vsaj enkrat na teden.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je odstotek mladostnikov, ki so bili opiti vsaj dvakrat v življenju, znižal v vseh starostnih skupinah skupno in pri obeh spolih, odstotek tedenskega pitja pa med 13-letniki in 15-letniki, skupno in pri obeh spolih.

Konoplja (15, 17 let)

Vsak peti 15-letnik (20,6 %) in skoraj vsak drugi 17-letnik (42,4 %) je kadarkoli v življenju uporabil konopljo, v zadnjih 30 dneh pa vsak osmi 15-letnik (12,7 %) in vsak peti 17-letnik (19,7 %).

Mladostniki večinoma (55,6 %) zaznavajo, da je konoplja lahko dostopna.

Če starost ni posebej opredeljena, se podatki nanašajo na 11-, 13-, 15- in 17-letnike skupaj, če spol ni posebej opredeljen, velja za oba spola. Trendi so prikazani pri tistih vedenjih, kjer je to mogoče, in se nanašajo na 11-, 13- in 15-letnike.

Mladostništvo je obdobje raziskovanja in preizkušanja novih vlog in novih vedenj, tudi tveganih. Tvegana vedenja so tista vedenja, ki lahko ogrožajo zdravje mladostnika, njegov razvoj in dobro počutje, lahko povzročijo takojšnjo fizično ali duševno škodo, lahko zmotijo normalen razvoj otroka ali mladostnika ter lahko preprečijo doživetje tipičnih izkušenj v tem obdobju. Posledice so lahko neposredna ali posredna ogroženost mladostnikovega zdravja ali celo življenja, slabši izidi na področju šolanja, socialnih stikov, prenos teh vedenj v odraslo dobo idr. Še posebej so tvegana vedenja ogrožajoča takrat, ko se pričnejo zgodaj, se pojavljajo redno in v kombinacijah. Tvegana vedenja se običajno začnejo prav v mladostništvu, s starostjo naraščajo, se pogosto nadaljujejo v obdobje odraslosti ter imajo pomembne učinke na zdravje v vseh življenjskih obdobjih (1–7). V okviru poglavja o tveganih vedenjih opisujemo kajenje tobaka, pitje alkoholnih pijač, nasilje, rabo konoplje in drugih prepovedanih drog ter spolno vedenje med mladostniki.

Podatki za leto 2018 so podrobneje prikazani na slikah 6.1 in 6.2, trendi za obdobje 2002–2018 pa v tabelah 6.1 in 6.2.

TOBAK

Razširjenost kajenja (kajenje cigaret kadarkoli v življenju, kajenje tobaka vsaj enkrat na teden oziroma tedensko kajenje, dnevno kajenje tobaka) med mladostniki, starimi 11, 13, 15 in 17 let, narašča s starostjo. Odstotek mladostnikov, ki poročajo o kajenju cigaret kadarkoli v življenju, se giblje med 2,2 % med 11-letniki do nekaj manj kot polovice med 17-letniki (45,8 %), pri čemer so v večini starostnih skupin (11, 13, in 17 let) prisotne pomembne razlike med spoloma. Odstotek tedenskih kadilcev se giblje od 0,8 % med 11-letniki do petine med 17-letniki (19,8 %); med 11-letniki je odstotek pomembno višji med fanti kot dekleti. Med tedenskimi kadilci jih polovica do večina kadi tobak vsak dan (polovica 11-letnikov in 13-letnikov, približno 60 % 15-letnikov in skoraj 80 % 17-letnikov). Pri dnevnem kajenju so v starostnih skupinah 13 in 17 let odstotki med fanti pomembno višji kot med dekleti. Vsak enajsti 15-letnik (9,4 %) in vsak štirinajsti 17-letnik navaja (7,2 %), da je prvič kadil cigarete v starosti 13 let ali manj; pri 17-letnikih je odstotek med fanti pomembno višji kot med dekleti.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je razširjenost tedenskega in dnevnega kajenja pomembno znižala med 13-letniki in 15-letniki skupno ter pri obeh spolih, z izjemo dnevnega kajenja med 13-letnimi fanti.

Trend (15 let): v obdobju 2002–2018 se je skupno in pri obeh spolih pomembno znižal odstotek 15-letnikov, ki so prvič kadili v starosti 13 let ali manj. Trendov pri kajenju kadarkoli v življenju ni možno prikazati zaradi sprememb vprašanja v zadnji izvedbi raziskave.

ALKOHOL

Pitje alkoholnih pijač (pitje alkoholnih pijač kadarkoli v življenju, pitje alkohola vsaj enkrat na teden oziroma tedensko pitje, opitost vsaj dvakrat v življenju) med mladostniki, starimi 11, 13, 15 in 17 let, narašča s starostjo. O pitju alkohola kadarkoli v življenju poroča vsak sedmi 11-letnik (14,9 %), med 17-letniki pa večina (86,0 %); v obeh mlajših starostnih skupinah so odstotki pomembno višji pri fantih kot dekletih. Odstotek mladostnikov, ki poročajo o tedenskem pitju, se giblje od 2,5 % med 11-letniki do približno četrtnine med 17-letniki (25,9 %), pri čemer so odstotki v večini starostnih skupin (13, 15 in 17 let) pomembno višji pri fantih kot dekletih. Odstotek tistih, ki so bili opiti že vsaj dvakrat v življenju, pa se giblje od 1,2 % med 11-letniki do več kot polovice med 17-letniki (52,1 %), pri čemer so v večini starostnih skupin (11, 13 in 17 let) odstotki pomembno višji med fanti kot dekleti.

Skoraj vsak tretji 15-letnik (31,2 %) in pomembno manj, to je skoraj vsak četrti 17-letnik (23,2 %), navaja, da je prvič pil alkohol v starosti 13 let ali manj. O prvi opitosti v starosti 13 let ali manj poroča vsak štirinajsti 15-letnik (7,1 %) in 17-letnik (7,0 %). Odstotki so pomembno višji med fanti kot dekleti, razen v odstotku opitih med 15-letniki.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je odstotek mladostnikov, ki poročajo o tedenskem pitju, pomembno znižal med 13-letniki in 15-letniki skupno ter pri obeh spolih, odstotek 11-letnih deklet pa pomembno zvišal. Odstotek mladostnikov, ki so bili v življenju vsaj dvakrat opiti, se je v tem obdobju pomembno znižal v vseh starostnih skupinah, skupno in pri obeh spolih.

Trend (15 let): skupno in pri obeh spolih se je pomembno znižal tudi odstotek 15-letnikov, prvič opitih v starosti 13 let ali manj.

NASILJE

Približno vsak dvanajsti mladostnik, star 11, 13, 15 ali 17 let (8,2 %), je v zadnjih mesecih vsaj dvakrat mesečno sodeloval pri trpinčenju. Odstotek tistih, ki so se pretepali vsaj trikrat v zadnjih 12 mesecih, se giblje od 12,1 % med 11-letniki do 5,2 % med 17-letniki. Tako pri pretepanju kot pri trpinčenju je odstotek pomembno višji pri fantih (11,9 % in 13,9 %) kot pri dekletih (4,3 % in 5,1 %). Odstotek tistih, ki so bili žrtve trpinčenja vsaj enkrat v zadnjih mesecih, se s starostjo znižuje, in sicer od 29,0 % med 11-letniki do 17,0 % med 17-letniki. Odstotek tistih, ki so bili žrtve trpinčenja vsaj enkrat v zadnjih mesecih, je pomembno višji med fanti (26,7 %) kot dekleti (21,4 %).

V raziskavo je bilo v letu 2018 prvič vključeno tudi vprašanje o online trpinčenju in trpinčenosti. O sodelovanju pri online trpinčenju vsaj dvakrat mesečno v zadnjih mesecih poroča vsak dvajseti mladostnik, star 11, 13, 15 in 17 let (5,1 %), pomembno višji odstotek fantov (7,7 %) kot deklet (2,4 %). O tem, da je bil žrtev online trpinčenja vsaj enkrat v zadnjih mesecih, pa poroča vsak osmi (12,4 %) mladostnik, star 11, 13, 15 in 17 let, odstotek je prav tako pomembno višji med fanti (13,9 %) kot dekleti (10,8 %).

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2018 se je odstotek 11-letnikov, 13-letnikov in 15-letnikov, ki so sodelovali pri trpinčenju, pomembno zvišal, odstotek tistih, ki se pogosto pretepajo, pa pomembno znižal. Odstotek trpinčenih se je pomembno zvišal med 15-letniki. Trenda v online trpinčenju oziroma trpinčenosti ni možno prikazati, saj je bilo to vprašanje v tej obliki prvič zajeto v raziskavo.

KONOPLJA (MARIHUANA IN HAŠIŠ)

Približno vsak peti (20,6 %) 15-letnik in skoraj vsak drugi 17-letnik (42,4 %) je kadarkoli v življenju uporabil konopljo, v zadnjem letu pa vsak šesti 15-letnik (17,8 %) in vsak tretji 17-letnik (33,4 %). Uporaba konoplje kadarkoli v življenju in v zadnjem letu je pomembno višja med 17-letniki kot 15-letniki, skupno in pri obeh spolih.

V zadnjih 30 dneh je konopljo uporabil vsak osmi 15-letnik (12,7 %) in pomembno višji odstotek 17-letnikov (19,7 %). Tu so razlike med spoloma prisotne le pri 17-letnikih, odstotek je pomembno višji med fanti kot dekleti.

Skoraj polovica 15-letnikov (48,5 %) in pomembno višji odstotek 17-letnikov (62,4 %) meni, da bi zelo lahko ali lahko dobili konopljo v naslednjih 24 urah. Med spoloma ni pomembnih razlik v zaznavanju dostopnosti konoplje.

Spremembe vprašanj o uporabi konoplje onemogočajo prikaz trendov za daljše obdobje, možne pa so primerjave med zadnjima izvedbama raziskave, to je med leti 2014 in 2018. Med tema dvema letoma se je pomembno zvišal odstotek deklet, ki poročajo o uporabi konoplje v zadnjih 30 dneh, pri drugih kazalnikih pa ni bilo pomembnih sprememb.

DRUGE PREPOVEDANE DROGE

Na vprašanje o uporabi drugih prepovedanih drog kadarkoli v življenju so odgovarjali le 17-letniki. Med njimi jih je kadarkoli v življenju:

- 4,5 % uporabilo ekstazi, MDMA,
- 4,4 % uporabilo zdravila z namenom, da bi se zadeli (pomirjevala, poživila ali protibolečinska zdravila, kot so npr. Helex, Xanax, Apaurin, Sanval, Tramadol, Tramal, Nitalin ipd.),
- 4,2 % uporabilo gobice (čudežne gobice, nore gobice, psilocibe),
- 4,1 % uporabilo kokain (kokain, crack kokain),
- 3,8 % uporabilo amfetamine (amfetamin, metamfetamin, poznana tudi kot speed, ice),
- 3,6 % uporabilo lepilo ali druga hlapila,
- 2,8 % uporabilo LSD,
- 2,0 % uporabilo nove psihoaktivne snovi (3-MMC, 2-CB, metilon, NBOMe, sintetični kanabinoid ipd.) in
- 0,8 % uporabilo heroin.

Med spoloma ni pomembnih razlik v odstotkih uporabnikov heroina in zdravil, pri vseh drugih prepovedanih drogah pa so odstotki pomembno višji med fanti kot dekleti.

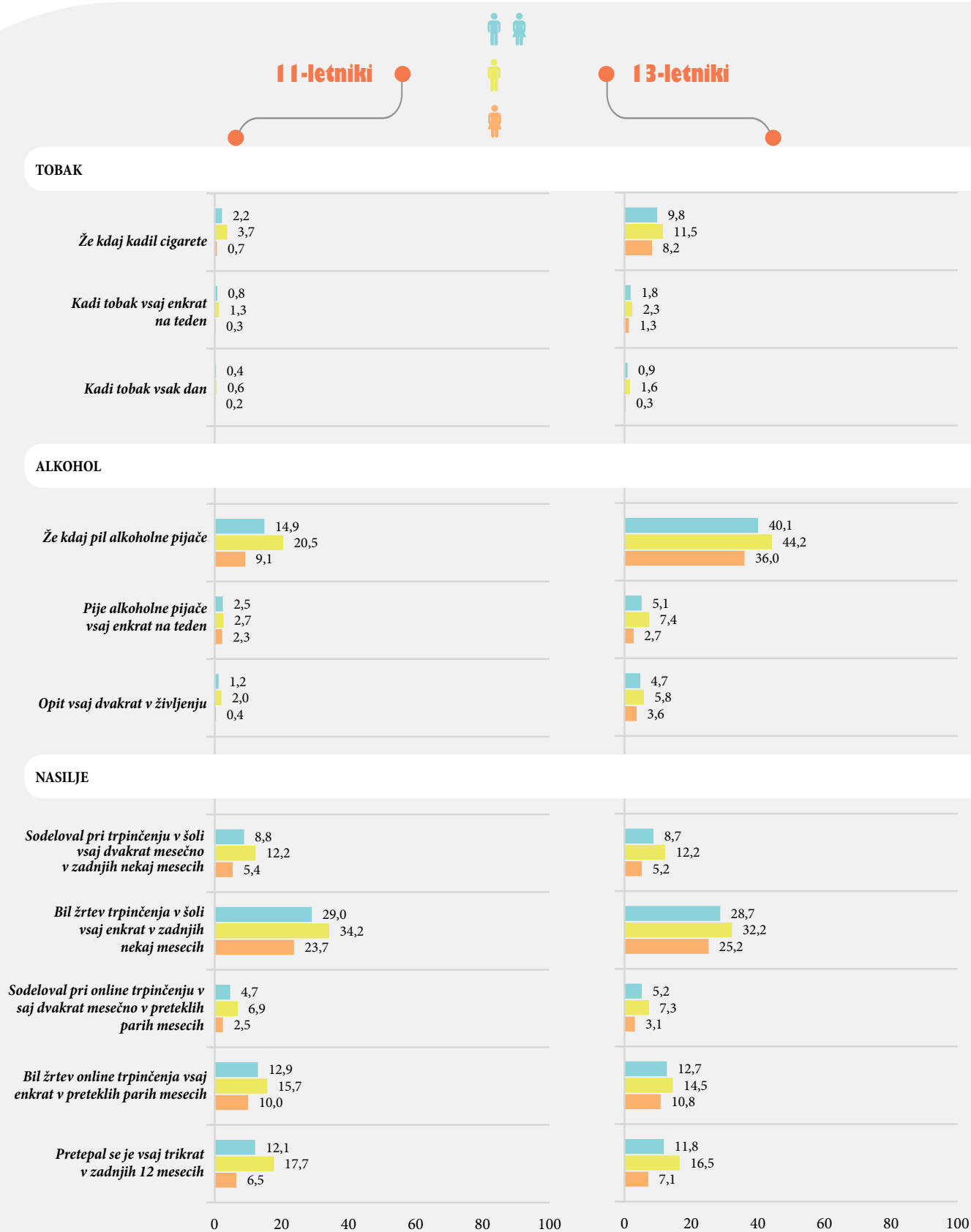
Trenda v uporabi drugih prepovedanih drog kadarkoli v življenju ni možno prikazati, saj je bilo to vprašanje v tej obliki prvič zajeto v raziskavo.

SPOLNOST

Vsak peti (20,3 %) 15-letnik in pomembno višji odstotek 17-letnikov (47,7 % ali skoraj vsak drugi) je že imel spolni odnos. Pri 15-letnikih je odstotek teh, ki so imeli spolni odnos, pomembno višji med fanti (25,1 %) kot dekleti (14,9 %), medtem ko pri 17-letnikih ni pomembnih razlik med spoloma. Večina 15-letnikov in 17-letnikov je ob zadnjem spolnem odnosu uporabila zanesljivo zaščito pred nosečnostjo ali kondom. V obeh starostnih skupinah v uporabi zanesljive zaščite pred nosečnostjo oziroma uporabi kondoma ni pomembnih razlik med spoloma.

Trend (15 let): v obdobju 2002–2018 se je skupno in pri obeh spolih pomembno znižal odstotek 15-letnikov, ki so imeli spolni odnos, ni pa pomembnih razlik v odstotku uporabnikov zanesljive zaščite pred nosečnostjo ali kondoma pri zadnjem spolnem odnosu.

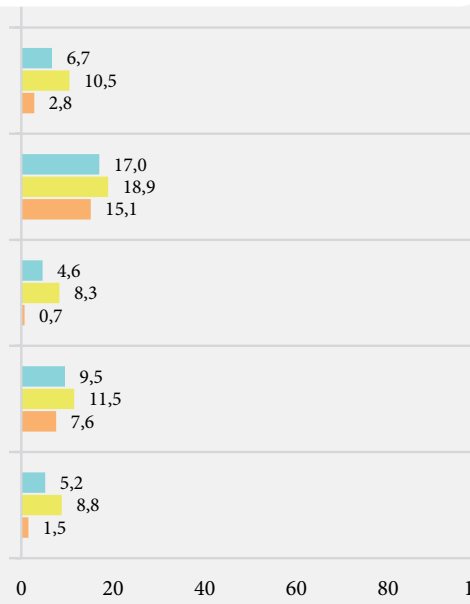
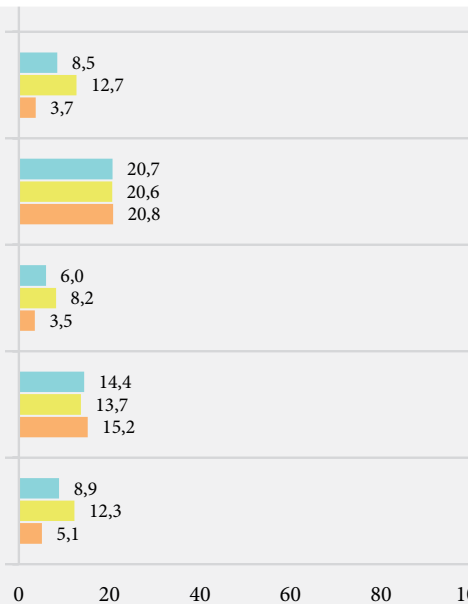
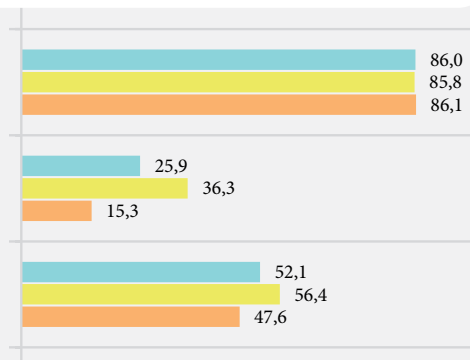
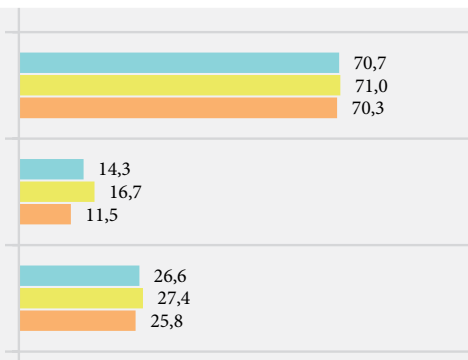
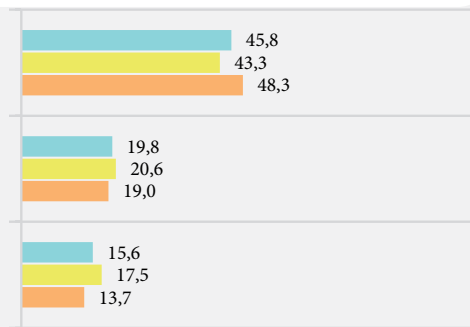
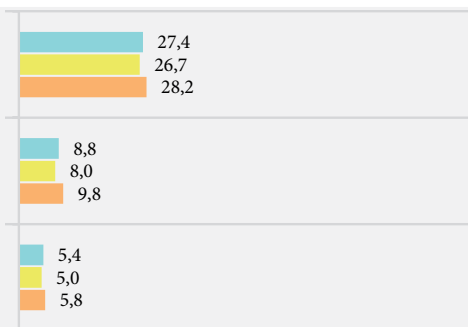
Slika 6.1: Tvegana vedenja (alkohol, tobak, nasilje) pri mladostnikih, starih 11, 13, 15 in 17 let, v Sloveniji v letu 2018, skupaj in po spolu (v odstotkih) (HBSC, 2018)

15-letniki

17-letniki

Slika 6.2: Tvegana vedenja (alkohol, tobak, konoplja, nasilje, spolnost) pri mladostnikih, starih 15 in 17 let, v Sloveniji v letu 2018, skupaj in po spolu (v odstotkih) (HBSC, 2018)

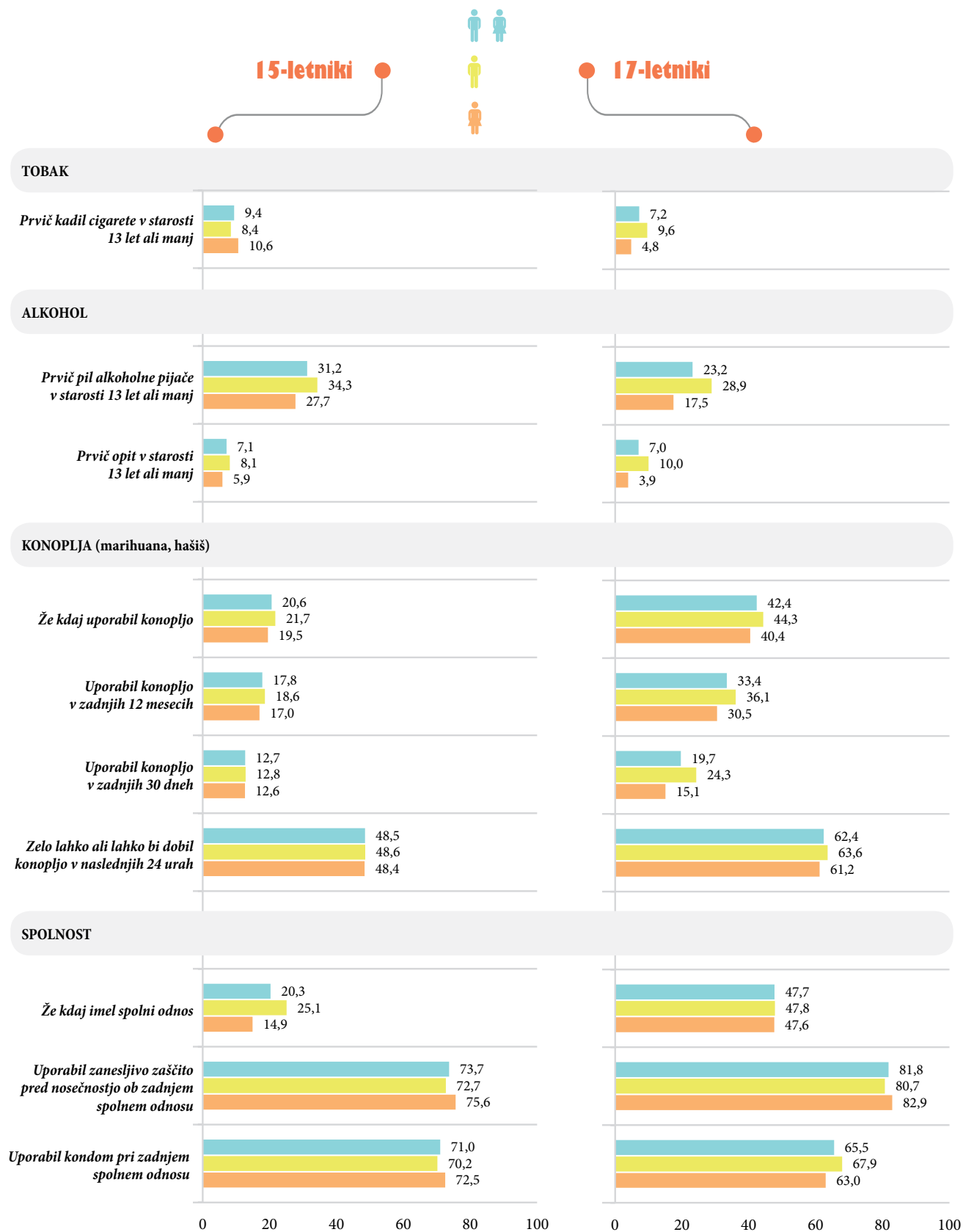

Tabela 6.1: Tvegana vedenja pri mladostnikih, starih 11, 13 in 15 let, v Sloveniji v obdobju 2002–2018, skupaj in po spolu

Odstotek (%)									
Starost	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Kadi tobak vsaj enkrat tedensko									
2002	1,3	5,1	29,3	2,2	6,3	29,2	0,4	4,1	29,5
2006	*0,4	*2,6	*18,1	*0,6	*2,5	*19,7	0,2	2,7	*16,4
2010	0,3	3,1	19,4	0,4	3,1	19,9	0,1	3,1	18,9
2014	0,3	*2,0	*13,1	0,5	3,0	*14,7	0,1	*1,0	*11,8
2018	0,8	1,8	*8,8	1,3	2,3	*8,0	0,3	1,3	9,8
p-trend	0,131	<0,001	<0,001	0,129	0,001	<0,001	0,671	<0,001	<0,001
trend		↓	↓		↓	↓		↓	↓
Kadi tobak vsak dan									
2002	0,8	2,6	22,6	1,1	3,5	22,2	0,4	1,8	23,0
2006	*0,2	*1,1	*13,3	0,4	*1,1	*14,5	0,1	1,1	*12,2
2010	0,1	1,6	13,9	0,2	1,8	14,3	0,0	1,3	13,3
2014	0,2	1,3	*8,6	0,4	2,2	*9,2	0,0	0,5	*8,0
2018	0,4	0,9	*5,4	0,6	1,6	*5,0	0,2	0,3	5,8
p-trend	0,186	0,002	<0,001	0,325	0,145	<0,001	0,304	0,001	<0,001
trend		↓	↓			↓		↓	↓
Pije alkoholne pijače vsaj enkrat tedensko									
2002	3,0	6,9	26,5	4,8	9,8	32,8	1,2	4,2	19,8
2006	3,5	*9,3	28,2	5,2	11,6	35,5	1,8	*7,0	20,9
2010	*2,3	*7,4	26,7	*3,2	10,3	33,1	1,4	*4,3	20,3
2014	*4,9	6,9	*13,9	*6,0	9,8	*17,8	*3,8	4,1	*10,7
2018	*2,5	*5,1	14,3	*2,7	7,4	16,7	2,3	2,7	11,5
p-trend	0,933	<0,001	<0,001	0,094	0,019	<0,001	0,015	0,003	<0,001
trend		↓	↓		↓	↓	↑	↓	↓
Opit vsaj dvakrat v življenju									
2002	4,1	11,2	39,2	6,0	16,0	44,4	2,1	6,6	33,7
2006	3,3	11,8	*35,2	4,8	15,0	43,5	1,4	8,7	*26,9
2010	*1,4	10,2	*40,7	*1,9	14,7	45,0	0,9	*5,4	*36,3
2014	1,2	*5,8	*30,3	1,6	*7,4	*32,6	0,9	4,3	*28,3
2018	1,2	4,7	*26,6	2,0	5,8	*27,4	0,4	3,6	25,8
p-trend	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	0,001	<0,001	0,011
trend	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Sodeloval pri trpinčenju v šoli vsaj dvakrat mesečno v zadnjih nekaj mesecih									
2002	4,5	5,6	5,9	6,3	8,2	7,4	2,6	3,1	4,3
2006	*6,1	*8,9	6,9	8,4	*12,6	*11,0	3,9	*5,3	2,7
2010	5,0	9,7	*8,7	*5,9	14,5	11,8	4,1	4,6	*5,6
2014	*10,8	9,1	*6,7	*14,3	12,6	9,0	*7,2	5,7	4,8
2018	*8,8	8,7	8,5	12,2	12,2	*12,7	5,4	5,2	3,7
p-trend	<0,001	0,014	0,039	<0,001	0,071	0,027	<0,001	0,076	0,729
trend	↑	↑	↑	↑		↑	↑		
Bil žrtev trpinčenja v šoli vsaj enkrat v zadnjih nekaj mesecih									
2002	24,7	24,5	16,3	25,4	22,9	15,3	23,9	26,1	17,3
2006	*28,9	*28,6	15,9	*30,8	*28,8	*21,8	27,1	28,4	*10,1
2010	*21,1	*24,3	16,1	*21,4	25,5	18,5	*20,7	*23,0	*13,6
2014	23,8	25,5	16,7	*31,5	27,5	16,7	*16,0	23,5	16,7
2018	*29,0	*28,7	*20,7	34,2	*32,2	*20,6	*23,7	25,2	*20,8
p-trend	0,192	0,121	0,001	<0,001	<0,001	0,347	0,023	0,169	<0,001
trend			↑	↑	↑		↓		↑
Pretepal se je vsaj trikrat v zadnjih 12 mesecih									
2002	20,1	14,0	9,7	29,9	20,7	13,8	10,1	7,6	5,5
2006	*15,4	*16,8	10,7	*22,2	*22,7	16,8	*8,9	*10,8	4,5
2010	*14,9	*15,7	10,1	21,6	23,6	14,3	7,9	*7,3	5,9
2014	*11,2	*11,3	*7,0	*17,5	*17,4	*9,9	*4,6	5,3	4,5
2018	12,1	11,8	*8,9	17,7	16,5	12,3	6,5	7,1	5,1
p-trend	<0,001	<0,001	0,018	<0,001	<0,001	0,008	<0,001	0,019	0,763
trend	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	

*Statistično značilna razlika glede na raziskavo, izvedeno pred tem.

Tabela 6.2: Tvegana vedenja pri mladostnikih, starih 15 let, v Sloveniji v obdobju 2002–2018, skupaj in po spolu

Odstotek (%)			
Starost	15	15	15
Prvič kadil cigarete v starosti 13 let ali manj			
2002	28,4	27,7	29,2
2006	27,5	29,5	25,5
2010	*24,3	26,6	22,0
2014	*16,6	*17,7	*15,8
2018	*9,4	*8,4	*10,6
p-trend	<0,001	<0,001	<0,001
trend	↓	↓	↓
Prvič pil alkoholne pijače v starosti 13 let ali manj			
2002	28,5	34,4	22,3
2006	*40,7	*47,9	*33,7
2010	*45,1	51,0	*39,2
2014	*39,5	*44,9	35,0
2018	*31,2	*34,3	*27,7
p-trend	0,348	0,033	0,376
trend		↓	
Prvič opit v starosti 13 let ali manj			
2002	16,1	19,2	12,9
2006	14,2	19,0	9,6
2010	*17,3	21,2	*13,5
2014	*8,6	*11,3	*6,4
2018	7,1	*8,1	5,9
p-trend	<0,001	<0,001	<0,001
trend	↓	↓	↓
Že kdaj imel spolni odnos			
2002	25,9	30,6	21,1
2006	23,9	30,6	17,7
2010	*28,5	32,4	*24,8
2014	*20,0	*23,5	*17,1
2018	20,3	25,1	14,9
p-trend	<0,001	0,001	0,004
trend	↓	↓	↓
Uporabil zanesljivo zaščito pred nosečnostjo ob zadnjem spolnem odnosu			
2002	75,9	75,4	76,7
2006	75,3	65,7	*88,7
2010	76,8	*76,3	*77,5
2014	78,5	74,7	82,8
2018	73,7	72,7	75,6
p-trend	0,803	0,668	0,446
trend			
Uporabil kondom pri zadnjem spolnem odnosu			
2002	68,9	71,0	66,0
2006	68,2	*58,3	*82,3
2010	72,0	*72,9	*70,9
2014	73,7	73,6	73,8
2018	71,0	70,2	72,5
p-trend	0,267	0,196	0,823
trend			

*Statistično značilna razlika glede na raziskavo, izvedeno pred tem.

OPIS KAZALNIKOV

TOBAK

Kadil/-a cigarete kadarkoli v življenju. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Koliko dni (če sploh) si kadil/-a cigarete – kadarkoli v življenju?«, odgovorili s katerimkoli drugim odgovorom razen nikoli (vsi možni odgovori: nikoli; 1–2 dni; 3–5 dni; 6–9 dni; 10–19 dni; 20–29 dni; 30 dni ali več).

Kadi tobak vsaj enkrat tedensko (tedensko kajenje). Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto kadiš tobak sedaj?« odgovorili, da vsak dan ali vsaj enkrat na teden, a ne vsak dan (vsi možni odgovori: vsak dan; vsaj enkrat na teden, a ne vsak dan; manj kot enkrat na teden; ne kadim).

Kadi tobak vsak dan (dnevno kajenje). Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto kadiš tobak sedaj?« odgovorili vsak dan (vsi možni odgovori: vsak dan; vsaj enkrat na teden, a ne vsak dan; manj kot enkrat na teden; ne kadim).

Prvič kadil/-a cigarete v starosti 13 let ali manj. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Koliko si bil/-a star/-a, ko si prvič počel/-a naslednje stvari – kadil/-a cigarete?« odgovorili, da 11 let ali manj, 12 let ali 13 let (vsi možni odgovori: nikoli; 11 let ali manj; 12 let; 13 let; 14 let; 15 let; 16 let ali več).

ALKOHOL

Pil/-a alkoholne pijače kadarkoli v življenju. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Koliko dni (če sploh) si pil/-a alkoholne pijače – kadarkoli v življenju?«, odgovorili s katerimkoli drugim odgovorom razen nikoli (vsi možni odgovori: nikoli; 1–2 dni; 3–5 dni; 6–9 dni; 10–19 dni; 20–29 dni; 30 dni ali več).

Pije alkoholne pijače vsaj enkrat tedensko (tedensko pitje). Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto sedaj piješ alkoholne pijače, kot so na primer pivo, vino ali žgane pijače?« odgovorili, da vsak dan ali vsak teden (vsi možni odgovori: vsak dan; vsak teden; vsak mesec; redko; nikoli).

Opit/-a vsaj dvakrat v življenju. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Ali si že kdaj spil/-a toliko alkoholnih pijač, da si bil/-a res pijan/-a – kadarkoli v življenju?« odgovorili, da 2–3-krat, 4–10-krat ali več kot 10-krat (vsi možni odgovori: ne, nikoli; da, enkrat; da, 2–3-krat; da, 4–10-krat; da, več kot 10-krat).

Prvič pil/-a alkoholne pijače v starosti 13 let ali manj. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Koliko si bil/-a star/-a, ko si prvič počel/-a naslednje stvari – pil/-a alkoholne pijače (več kot en požirek)?« odgovorili, da 11 let ali manj, 12 let ali 13 let (vsi možni odgovori: nikoli; 11 let ali manj; 12 let; 13 let; 14 let; 15 let; 16 let ali več).

Prvič opit/-a v starosti 13 let ali manj. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Koliko si bil/-a star/-a, ko si prvič počel/-a naslednje stvari – bil/-a pijan/-a?« odgovorili, da 11 let ali manj, 12 let ali 13 let (vsi možni odgovori: nikoli; 11 let ali manj; 12 let; 13 let; 14 let; 15 let; 16 let ali več).

NASILJE

Sodeloval/-a pri trpinčenju v šoli vsaj dvakrat mesečno. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si v preteklih parih mesecih sodeloval/-a pri trpinčenju nekega učenca/dijaka ali učenke/dijakinje v šoli?« odgovorili, da 2- ali 3-krat na mesec ali približno 1-krat na teden (vsi možni odgovori: v zadnjih parih mesecih nisem sodeloval/-a pri trpinčenju v šoli; zgodilo se je le 1-krat ali 2-krat; 2- ali 3-krat na mesec; približno 1-krat na teden; večkrat na teden).

Bil/-a žrtev trpinčenja v šoli vsaj enkrat v zadnjih nekaj mesecih. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si bil/-a trpinčen/-a v preteklih parih mesecih v šoli?« odgovorili, da se je zgodilo le 1-krat ali 2-krat; 2- ali 3-krat na mesec; približno 1-krat na teden ali večkrat na teden (vsi možni odgovori: v zadnjih parih mesecih nisem bil/-a trpinčen/-a v šoli; zgodilo se je le 1-krat ali 2-krat; 2- ali 3-krat na mesec; približno 1-krat na teden; večkrat na teden).

Sodeloval/-a pri online trpinčenju vsaj dvakrat mesečno. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si v preteklih par mesecih sodeloval/-a pri online trpinčenju (npr. si pošiljal/-a žaljiva takojšnja sporočila, e-pošto ali besedilna sporočila; objavljaj/-a na „zidu“; ustvaril/-a spletno stran z namenom posmehovanja/norčevanja iz nekoga drugega; brez dovoljenja objavil/-a ali z drugimi delil/-a neprijetne in neprimerne fotografije)?« odgovorili, da 2- ali 3-krat na mesec ali približno 1-krat na teden (vsi možni odgovori: v zadnjih par mesecih nisem sodeloval/-a pri online trpinčenju; zgodilo se je 1-krat ali 2-krat; 2- ali 3-krat na mesec; približno 1-krat na teden; nekajkrat na teden).

Bil/-a žrtev online trpinčenja vsaj enkrat v zadnjih nekaj mesecih. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si bil/-a v preteklih par mesecih trpinčen/-a online (npr. nekdo je pošiljal žaljiva takojšnja sporočila, e-pošto ali besedilna sporočila o tebi; objavljaj na zidu; ustvaril spletno stran z namenom norčevanja iz tebe; brez tvojega dovoljenja objavil ali z drugimi delil neprijetne in neprimerne fotografije)?« odgovorili, da se je zgodilo 1-krat ali 2-krat; 2- ali 3-krat na mesec; približno 1-krat na teden ali nekajkrat na teden (vsi možni odgovori: v zadnjih par mesecih nisem bil/-a trpinčen/-a v šoli; zgodilo se je le 1-krat ali 2-krat; 2- ali 3-krat na mesec; približno 1-krat na teden; nekajkrat na teden).

Pretepal/-a se je vsaj trikrat v zadnjih 12 mesecih. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kolikokrat v preteklih 12 mesecih si se pretepal/-a?« odgovorili 2-krat, 3-krat, 4-krat ali bolj pogosto (vsi možni odgovori: v preteklih 12 mesecih se nisem pretepal/-a; 1-krat; 2-krat; 3-krat; 4-krat ali bolj pogosto).

KONOPLJA (MARIHUANA IN HAŠIŠ)

Uporabil/-a konopljo kadarkoli v življenju. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Ali si že kdaj uporabil/-a konopljo (vprašanje se nanaša na uporabo marihuane in hašiša, ki ju lahko poznaš pod imeni, kot so: trava, gandža, vutra, joint, haš, bakla...) – kadarkoli v življenju?« odgovorili s katerimkoli drugim odgovorom razen nikoli (vsi možni odgovori: nikoli; 1–2 dni; 3–5 dni; 6–9 dni; 10–19 dni; 20–29 dni; 30 dni ali več).

Uporabil/-a konopljo v zadnjem letu. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Ali si že kdaj uporabil/-a konopljo (vprašanje se nanaša na uporabo marihuane in hašiša, ki ju lahko poznaš pod imeni, kot so: trava, gandža, vutra, joint, haš, bakla...) – v zadnjem letu?« odgovorili s katerimkoli drugim odgovorom razen nikoli (vsi možni odgovori: nikoli; 1–2 dni; 3–5 dni; 6–9 dni; 10–19 dni; 20–29 dni; 30 dni ali več).

Uporabil/-a konopljo v zadnjih 30 dneh. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Ali si že kdaj uporabil/-a konopljo (vprašanje se nanaša na uporabo marihuane in hašiša, ki ju lahko poznaš pod imeni, kot so: trava, gandža, vutra, joint, haš, bakla...) – v zadnjih 30 dneh?« odgovorili s katerimkoli drugim odgovorom razen nikoli (vsi možni odgovori: nikoli; 1–2 dni; 3–5 dni; 6–9 dni; 10–19 dni; 20–29 dni; 30 dni ali več).

Zelo lahko ali lahko bi dobil/-a konopljo v naslednjih 24 urah. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kaj meniš, kako težko ali lahko bi bilo zate dobiti konopljo (marihuano ali hašiš) v naslednjih 24 urah, če bi jo želel/-a?« odgovorili, da zelo lahko ali lahko (vsi možni odgovori: nemogoče; zelo težko; težko; lahko; zelo lahko; ne vem, ne želim odgovoriti).

DRUGE PREPOVEDANE DROGE

Uporabil/-a druge posamezne prepovedane droge kadarkoli v življenju. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Ali si kadar koli v svojem življenju uporabil/-a katero oziroma katere izmed spodaj naštetih drog – ekstazi, MDMA; amfetamini (amfetamin, metamfetamin, poznana tudi kot speed, ice); heroin; zdravila z namenom, da bi se zadel (pomirjevala, poživila ali protibolečinska zdravila, kot so npr. Helex, Xanax, Apaurin, Sanval, Tramadol, Tramal, Nitalin...); kokain (kokain, crack kokain); lepilo ali druga hlapila; gobice (čudežne gobice, nore gobice, psilocibe); LSD; nove psihoaktivne snovi (3-MMC, 2-CB, metilon, NBOMe, sintetični kanabinoid...); druga droga?« pri posamezni drogi izbrali katerikoli odgovor razen nikoli (vsi možni odgovori: nikoli; 1–2 dni; 3–5 dni; 6–9 dni; 10–19 dni; 20–29 dni; 30 dni ali več).

SPOLNOST

Imel/-a spolni odnos. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Ali si kdaj že imel/-a spolni odnos (temu rečemo tudi „spati skupaj“, „ljubiti se“, „iti z nekom v posteljo“, „seksati“, „dati se dol“, „iti do konca“)?« odgovorili z da (vsi možni odgovori: da; ne).

Uporabil/-a zanesljivo zaščito pred nosečnostjo ob zadnjem spolnem odnosu. Odstotek mladostnikov, ki so imeli spolni odnos in so odgovorili z da na vprašanje »Ali sta s partnerko/partnerjem ob zadnjem spolnem odnosu uporabljala kontracepcijske tablete?« ali vprašanje »Ali sta s partnerjem/partnerko ob zadnjem spolnem odnosu uporabila kondom?« (vsi možni odgovori pri obeh vprašanjih: da; ne; ne vem).

Uporabil/-a kondom ob zadnjem spolnem odnosu. Odstotek mladostnikov, ki so imeli spolni odnos in so na vprašanje »Ali sta s partnerjem/partnerko ob zadnjem spolnem odnosu uporabila kondom?« odgovorili pritrdilno (vsi možni odgovori: da; ne; ne vem).

LITERATURA

1. Tomori M, Stiković S, Stergar E, Pinter B, Rus-Makovec M. Dejavniki tveganja pri slovenskih srednješolcih. Ljubljana: Littera Picta, 1998.
2. Koprivnikar H, Drev A, Roškar M, Zupanič T, Jeriček Klanšček H. Od prvega poskusa do pogoste uporabe tobaka, alkohola in konoplje med mladostniki v Sloveniji. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2018.
3. Jeriček Klanšček H, Roškar S, Koprivnikar H, Pucelj V, Bajt M, Zupanič T (ed.). Spremembe v vedenjih, povezanih z zdravjem mladostnikov v Sloveniji v obdobju 2002–2010. Ljubljana: Inštitut za varovanje zdravja, 2012.
4. World Health Organization. Global health risks: mortality and burden of disease attributable to selected major risks. World Health Organization, 2009. Pridobljeno 26. 8. 2019 s spletne strani: http://www.who.int/healthinfo/global_burden_disease/GlobalHealthRisks_report_full.pdf
5. Gore FM, Bloem PJ, Patton GC, Ferguson J, Joseph V, Coffey C et al. Global burden of disease in young people aged 10–24 years: a systematic analysis. Lancet 2011; 377(9783): 2093–102.
6. Mokdad AH, Forouzanfar MH, Daoud F, Mokdad AA, El Bcheraoui C, Moradi-Lakeh M et al. Global burden of diseases, injuries, and risk factors for young people's health during 1990–2013: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2013. Lancet 2016; 387(10036): 2383–401.
7. Erskine HE, Moffitt TE, Copeland WE, Costello EJ, Ferrari AJ, Patton G et al. A heavy burden on young minds: the global burden of mental and substance use disorders in children and youth. Psychol Med 2015; 45(7): 1551–63.

7. UPORABA INTERNETA IN DIGITALNIH TEHNOLOGIJ

KLJUČNI POVZETKI

Problematična uporaba spletnih socialnih medijev (11, 13, 15, 17 let)

Malo manj kot desetina (8,3 %) mladostnikov je na lestvici problematične uporabe spletnih socialnih medijev pritrdilno odgovorila na 5 ali več od 9 trditev, kar kaže prisotnost težav ali znakov problematične uporabe.

Odstotek problematične uporabe spletnih socialnih omrežij je višji med dekleti kot fanti in med 15-letniki.

Igranje video/računalniških/spletnih iger in znaki zasvojenosti z njimi (11, 13, 15, 17 let)

Približno petina (19,1 %) mladostnikov je poročala, da igrajo igre vsak dan ali skoraj vsak dan.

Na dan, ko so mladostniki igrali igre, jih je 46,3 % temu namenilo 2–3 ure ali več svojega časa.

Desetina (10,2 %) mladostnikov je na lestvici zasvojenosti z igrami pritrdilno odgovorilo na 5 ali več trditev, kar kaže prisotnost znakov zasvojenosti.

Višji odstotki za dnevno igranje iger, za čas, porabljen za igranje iger in za znake zasvojenosti z igrami so med fanti.

Med starostnimi skupinami so pomembne razlike, najvišji odstotki skoraj vsakodneвне uporabe in znakov zasvojenosti so med 13-letniki,

17-letniki pa v najvišjem odstotku igrajo igre 2–3 ure dnevno.

*Internetni (online) stiki
(11, 13, 15, 17 let)*

Več kot polovica (64,3 %) mladostnikov je vsaj enkrat dnevno ali pogosteje v spletnem stiku s svojimi dobrimi prijatelji, manj kot polovica (40,4 %) je v stiku s prijatelji iz širšega kroga, 41,4 % mladostnikov pa z drugimi osebami, npr. starši, brati/sestrami, sošolci, učitelji; približno petina (19,6 %) mladostnikov pa je dnevno v spletnih stikih s prijatelji, ki so jih spoznali na spletu.

Med starostnimi skupinami pri opisanih stikih so pomembne razlike, razen pri online stikih z drugimi osebami, npr. starši, brati/sestrami, sošolci, učitelji.

Pri vseh opisanih vrstah online stikov so odstotki višji pri dekletih kot pri fantih, razen pri online stikih s prijatelji, ki so jih spoznali na spletu, kjer pa so odstotki višji pri fantih.

*Pogovori preko interneta
(11, 13, 15, 17 let)*

Približno petina (19,5 %) mladostnikov se o skrivnostih lažje pogovarja preko interneta kot pa v živo.

Petina (19,9 %) mladostnikov se o občutkih lažje pogovarja preko interneta kot pa v živo.

17,4 % mladostnikov se o svojih skrbih lažje pogovarja preko interneta kot pa v živo.

13- in 15-letniki se lažje pogovarjajo preko interneta kot pa v živo o skrivnostih, občutkih in skrbih.

Fantje se o skrivnostih, občutkih in skrbih lažje pogovarjajo preko spleta kot pa dekleta.

Če starost ni posebej opredeljena, se podatki nanašajo na 11-, 13-, 15- in 17-letnike skupaj, če spol ni posebej opredeljen, velja za oba spola. Trendi so prikazani pri tistih vedenjih, kjer je to mogoče, in se nanašajo na 11-, 13- in 15-letnike.

V zadnjih letih zelo narašča uporaba sodobnih digitalnih tehnologij – osebnega računalnika, pametnega telefona, tablice in drugih prenosnih digitalnih naprav (1); tudi med mladostniki. Te in druge spremembe v družbi vplivajo na navade in način življenja mladostnikov, preživljanje njihovega prostega časa ter pojavljanje novih izzivov in težav na področju zdravja in z zdravjem povezanih vedenj. Mladi sodobne digitalne tehnologije uporabljajo v različne namene in za različne aktivnosti, mednje sodi tudi igranje iger in uporaba spletnih socialnih medijev oz. socialnih omrežij. Prekomerna in problematična uporaba digitalnih tehnologij lahko negativno vpliva na različna področja mladostnikovega življenja in zdravja, lahko se razvije v različne oblike zasvojenosti, med katerimi sta pogostejši zasvojenost z video/računalniškimi/spletnimi igrami in s spletnimi socialnimi mediji (2–3). Poleg tega pogostejše in dolgotrajnejše online igranje iger vpliva na fizično zdravje in vedenje (npr. bolečine v mišicah, prehranjevalne navade, spanje), lahko privede do psiholoških in čustvenih težav (npr. znižane samopodobe, težav z ohranjanjem pozornosti, socialne anksioznosti) in se lahko kaže v slabšem šolskem uspehu (4–7). Problematična uporaba sodobnih tehnologij postaja pomembno javnozdravstveno področje, mnenja raziskovalcev o vplivu sodobnih digitalnih tehnologij na mladostnike so različna in celo nasprotujoča si, zato je nadaljnje celostno raziskovanje smiselno in potrebno (8).

Ravno zato smo v tokratno nacionalno raziskavo HBSC kot dodatno poglavje vključili rabo digitalnih tehnologij. Predstavljeni so podatki o internetnih (online) stikih, pogovorih preko interneta, problematični uporabi socialnih medijev ter igranju video/računalniških/spletnih iger in znakih zasvojenosti z njimi.

Podatki za leto 2018 so podrobneje prikazani na sliki 7.1.; trendov ne moremo prikazati, saj so bila ta vprašanja leta 2018 prvič zajeta v raziskavo.

IGRANJE VIDEO/RAČUNALNIŠKIH/SPLETNIH IGER IN ZNAKI ZASVOJENOSTI Z NJIMI

19,1 % mladostnikov, starih 11, 13, 15 ali 17 let, je poročalo, da igrajo igre vsak dan ali skoraj vsak dan. Med spoloma so pomembne razlike; odstotek je višji med fanti (30,6 %) kot dekleti (7,7 %). Med starostnimi skupinami so pomembne razlike, najvišji odstotki skoraj vsakodneвне uporabe so med 13-letniki, med katerimi je takšnim 22,2 %, najnižji pa med 17-letniki, kjer je takšnih 16,5 %.

Na dan, ko so mladostniki igrali igre, jih je 46,3 % temu namenilo 2–3 ure ali več svojega časa. Med spoloma so pomembne razlike; odstotek je višji med fanti (59,2 %) kot dekleti (22,2 %). Med starostnimi skupinami so pomembne razlike, najvišji odstotki 2–3-urne dnevne uporabe so med 17-letniki (54,4 %), najnižji pa med 11-letniki (33,3 %).

10,2 % mladostnikov je na lestvici zasvojenosti z igrami pritrdilno odgovorilo na 5 ali več trditev od 9, kar kaže na prisotnost znakov zasvojenosti z igrami. Med spoloma so pomembne razlike; odstotek je višji med fanti (13,5 %) kot dekleti (3,9 %). Med starostnimi skupinami so pomembne razlike, najvišji deleži mladostnikov z znaki zasvojenosti so med 13-letniki (11,8 %), najnižji pa med 11-letniki (7,4 %).

PROBLEMATIČNA UPORABA SPLETNIH SOCIALNIH MEDIJEV

8,3 % mladostnikov, starih 11, 13, 15 ali 17 let, je na lestvici problematične uporabe spletnih socialnih medijev pritrdilno odgovorilo na 5 ali več trditev (od 9), kar kaže prisotnost težav oz. problematično uporabo spletnih socialnih medijev. Med spoloma so pomembne razlike. Problematična uporaba spletnih socialnih medijev je pogostejša pri dekletih (9,4 %) kot fantih (7,3 %). Med starostnimi skupinami so pomembne razlike, najvišji odstotki problematične uporabe spletnih socialnih medijev so med 15-letniki (12,4 %), najnižji pa med 11-letniki (4,1 %).

POGOVORI PREKO INTERNETA

19,5 % mladostnikov, starih 11, 13, 15 ali 17 let, se strinja ali zelo strinja s tem, da se o skrivnostih lažje pogovarjajo preko interneta kot v živo.

19,9 % mladostnikov se strinja ali zelo strinja s tem, da se o lastnih občutkih lažje pogovarjajo preko interneta kot v živo.

17,4 % se strinja ali zelo strinja s tem, da se o svojih skrbih lažje pogovarja preko interneta kot v živo. Med spoloma so pomembne razlike, fantje v višjih odstotkih kot dekleta svoje skrivnosti, občutke in skrbi lažje delijo preko interneta kakor v živo. Med starostnimi skupinami so pomembne razlike, najvišji odstotki mladostnikov, ki se o svojih skrivnostih, občutkih in skrbih lažje pogovarjajo preko interneta, so med 13- in 15-letniki, med njimi več kot petina ocenjuje, da se lažje pogovarjajo o skrivnostih, občutkih in skrbih preko interneta kakor v živo.

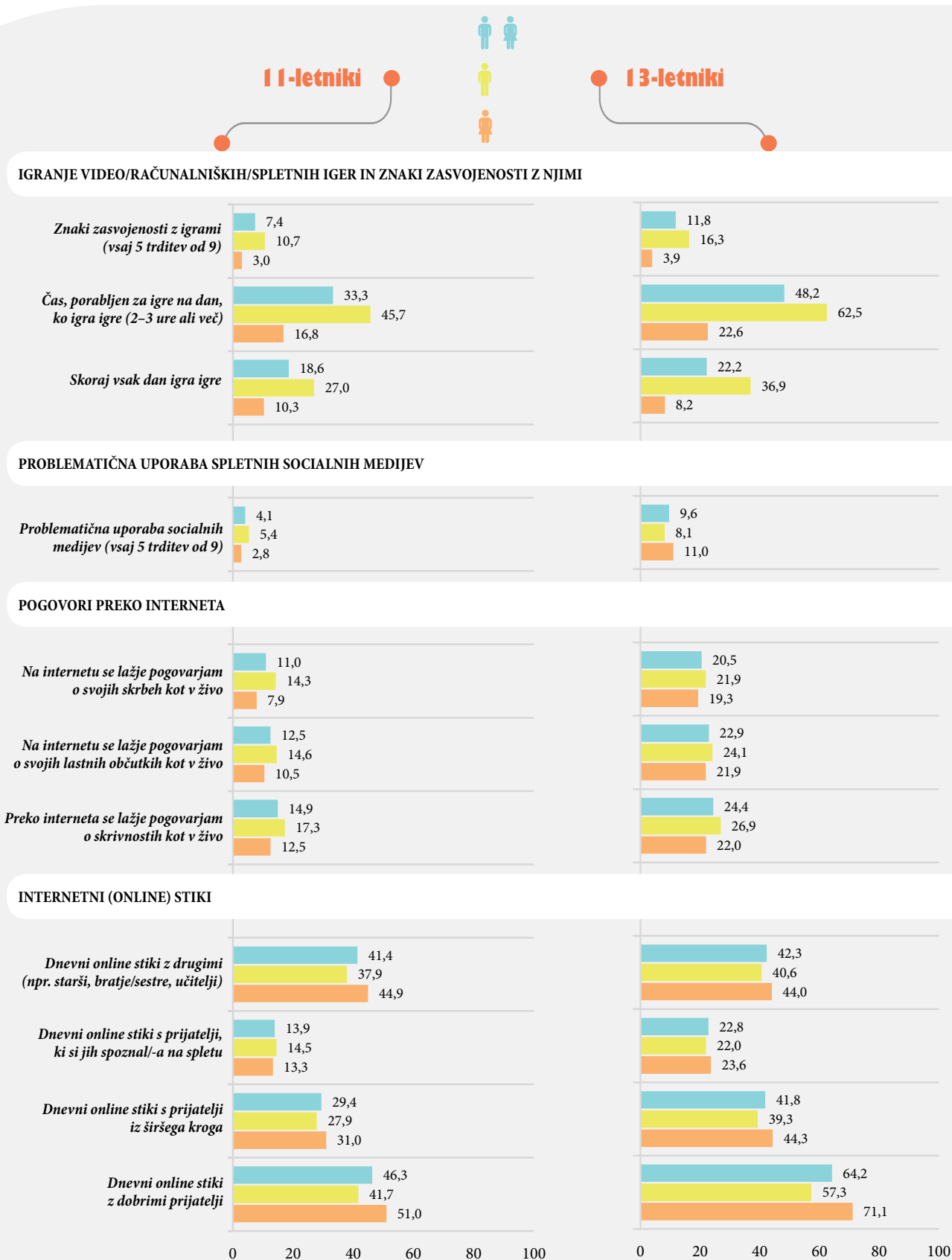
INTERNETNI (online) STIKI

64,3 % mladostnikov, starih 11, 13, 15 ali 17 let, je vsaj enkrat dnevno ali pogosteje v online stiku s svojimi dobrimi prijatelji in 40,4 % mladostnikov ima vsaj dnevne online stike s prijatelji iz širšega kroga. Med starostnimi skupinami so pomembne razlike, najnižji odstotki so med 11-letniki in najvišji med 15-letniki. Skoraj tri četrtine 15-letnikov je dnevno v stiku s svojimi dobrimi prijatelji in skoraj polovico s prijatelji iz širšega kroga. V vseh starostnih skupinah s prijatelji pogosteje online komunicirajo dekleta kot fantje, razen pri 17-letnikih.

41,4 % mladostnikov, starih 11, 13, 15 ali 17 let je vsaj enkrat dnevno ali pogosteje v online stiku z drugimi osebami, npr. starši, brati/sestrami, sošolci, učitelji ...). Med starostnimi skupinami pri tovrstnih stikih ni pomembnih razlik. Dekleta pogosteje online komunicirajo z drugimi osebami, npr. starši, brati/sestrami, sošolci, učitelji kot fantje.

19,6 % mladostnikov, starih 11, 13, 15 ali 17 let, je vsaj enkrat dnevno v online stikih s tistimi prijatelji, ki so jih spoznali na spletu. Med starostnimi skupinami so pomembne razlike, najnižji odstotki so med 11-letniki (kjer je takšnih dobra desetina) in najvišji med 15-letniki (kjer je takšnih skoraj četrtina). Pomembne so tudi razlike med spoloma, odstotki so višji pri fantih kot dekletih.

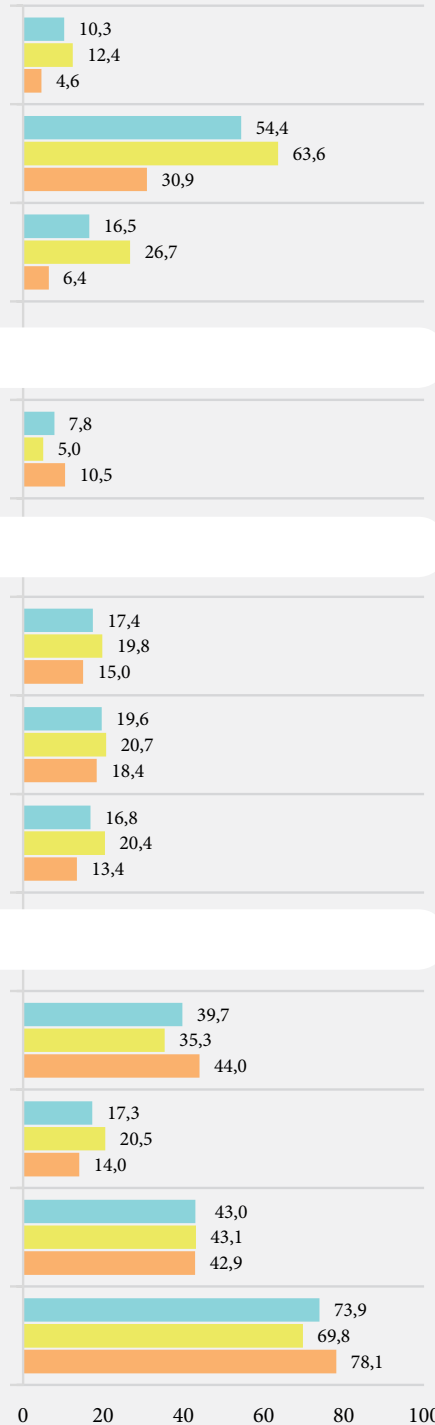
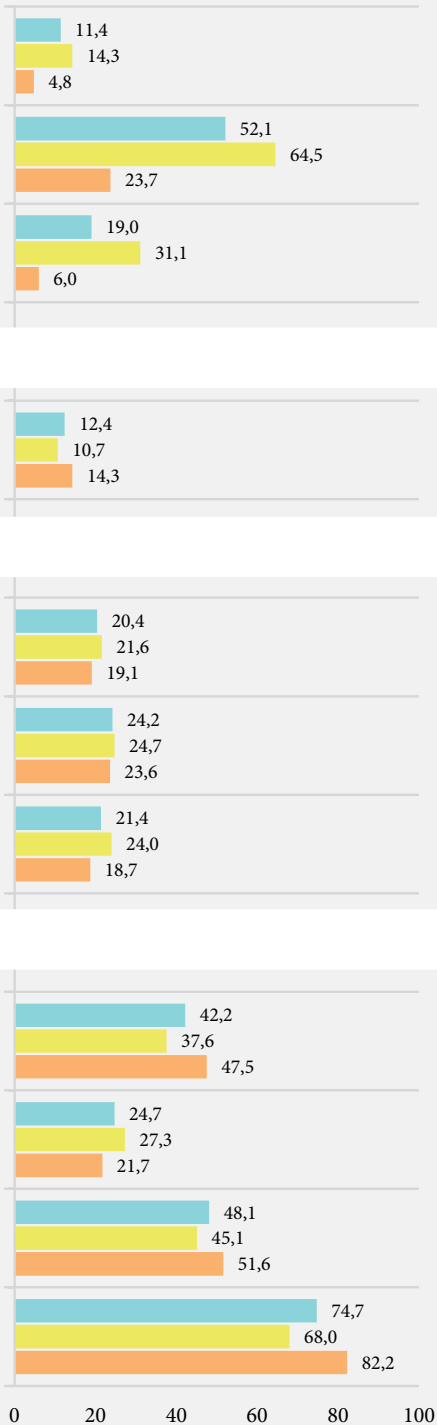
Slika 7.1. Uporaba digitalne tehnologije pri mladostnikih, starih 11, 13, 15 in 17 let, v Sloveniji v letu 2018, skupaj in po spolu (v odstotkih) (HBSC, 2018)

15-letniki

17-letniki

OPIS KAZALNIKOV

IGRANJE VIDEO/RAČUNALNIŠKIH/SPLETNIH IGER IN ZNAKI ZASVOJENOSTI Z NJIMI

Vsakodnevno igranje iger. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto igraš igre (v mislih imej vse igre, ki jih igraš na svojem pametnem telefonu, tabličnem računalniku, prenosniku, računalniku, Macu ali konzoli (npr. Playstation, Wii, Xbox))?« odgovorili z odgovorom skoraj vsak dan (vsi možni odgovori: (skoraj) nikoli; manj kot en dan na teden; 1 dan na teden; 2 ali 3 dni na teden; 4 ali 5 dni na teden; (skoraj) vsak dan).

Čas, porabljen za igranje iger na dan, ko igra igre. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Na dan, ko igraš igre, koliko časa porabiš za igranje iger (v mislih imej vse igre, ki jih igraš na svojem pametnem telefonu, tabličnem računalniku, prenosniku, računalniku, Macu ali konzoli (npr. Playstation, Wii, Xbox))?« odgovorili z odgovori: približno 2 do 3 ure; približno 4 do 5 ur; približno 6 do 7 ur; približno 8 ur ali več (vsi možni odgovori: približno uro ali manj; približno 2 do 3 ure; približno 4 do 5 ur; približno 6 do 7 ur; približno 8 ur ali več).

Mladostniki z znaki zasvojenosti z igrami. Odstotek mladostnikov, ki so pritrdilno odgovorili na 5 od 9 vprašanj o znakih zasvojenosti: 1. Ali si v zadnjem letu imel/-a obdobja, ko si razmišljal/-a samo o trenutku, ko boš lahko igral/-a igrice?; 2. Ali si se v zadnjem letu počutil/-a nezadovoljno, ker si želel/-a igrati več?; 3. Ali si se v zadnjem letu počutil/-a obupno/bedno, ko nisi mogel/-a igrati iger?; 4. Ali v zadnjem letu nisi mogel/-a zmanjšati časa za igranje iger, potem ko so ti drugi večkrat rekli, da igray manj?; 5. Ali si v zadnjem letu igral/-a igre (zato), da ne bi rabil/-a razmišljati o zoprnih stvareh?; 6. Ali si se v zadnjem letu prepiral/-a z drugimi o posledicah svojega vedenja, povezanega z igranjem iger?; 7. Ali si v zadnjem letu pred drugimi skrival/-a, koliko časa si porabil/-a za igranje iger?; 8. Ali si v zadnjem letu izgubil/-a zanimanje za hobije ali druge aktivnosti, ker si želel/-a le igrati igre?; 9. Ali si v zadnjem letu imel/-a resne konflikte (si se hudo skregal/-a) z družino ali prijatelji zaradi igranja iger?

Mladostniki so dobili pojasnilo, da se pojem igranja igre nanaša na vse igre, ki jih lahko igraš na svojem pametnem telefonu, tabličnem računalniku, prenosniku, računalniku, Macu ali konzoli (npr. Playstation, Wii, Xbox).

PROBLEMATIČNA UPORABA SPLETNIH SOCIALNIH MEDIJEV

Problematična uporaba spletnih socialnih medijev. Odstotek mladostnikov, ki so pritrdilno odgovorili na 5 od 9 vprašanj o uporabi spletnih socialnih medijev: 1. Ali si v zadnjem letu stalno opažal/-a, da ne moreš razmišljati o ničemer drugem kot o tem, da boš lahko znova uporabil/-a socialne medije?; 2. Ali si bil/-a v zadnjem letu stalno nezadovoljen/-na, ker si želel/-a preživeti več časa na socialnih medijih?; 3. Ali si se v zadnjem letu pogosto počutil/-a slabo, ko nisi mogel/-a uporabljati socialnih medijev?; 4. Ali si v zadnjem letu poskušal/-a preživeti manj časa na socialnih medijih, a ti to ni uspelo?; 5. Ali si v zadnjem letu stalno zanemarjal/-a druge aktivnosti (npr. hobije, šport), ker si želel/-a uporabljati socialne medije?; 6. Ali si se v zadnjem letu stalno prepiral/-a z drugimi zaradi svoje uporabe socialnih medijev?; 7. Ali si v zadnjem letu redno lagal/-a staršem ali prijateljem o količini časa, ki si ga preživel/-a na socialnih medijih?; 8. Ali si v zadnjem letu pogosto uporabljal/-a socialne medije, da bi se izognil/-a neprijetnim občutkom?; 9. Ali si v zadnjem letu imel/a resne konflikte s starši, bratom (-i) ali sestro (-ami) zaradi svoje uporabe socialnih medijev?

Mladostniki so dobili pojasnilo, da se pojem socialni medij navezuje na spletna socialna omrežja (npr. Facebook, Twitter) in aplikacije za takojšnje sporočanje (npr. SMS, WhatsApp, Snapchat, Facebook messenger).

POGOVORI PREKO INTERNETA

Preko interneta se lažje pogovarjam o skrivnostih kot v živo. Odstotek mladostnikov, ki so zgornjo trditev ocenili s strinjam se ali zelo se strinjam (vsi možni odgovori: sploh se ne strinjam; ne strinjam se; niti se strinjam, niti se ne strinjam; strinjam se; zelo se strinjam).

Na internetu se lažje pogovarjam o svojih lastnih občutkih kot v živo. Odstotek mladostnikov, ki so zgornjo trditev ocenili s strinjam se ali zelo se strinjam (vsi možni odgovori: sploh se ne strinjam; ne strinjam se; niti se strinjam, niti se ne strinjam; strinjam se; zelo se strinjam).

Na internetu se lažje pogovarjam o svojih skrbih kot v živo. Odstotek mladostnikov, ki so zgornjo trditev ocenili s strinjam se ali zelo se strinjam (vsi možni odgovori: sploh se ne strinjam; ne strinjam se; niti se strinjam, niti se ne strinjam; strinjam se; zelo se strinjam).

INTERNETNI (online) STIKI

Dnevni online stiki z dobrimi prijatelji. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si v online stikih z dobrimi prijatelji?« odgovorili z naslednjimi odgovori: dnevno ali skoraj dnevno; nekajkrat na dan; skoraj ves čas čez dan (vsi možni odgovori: ne vem/se ne nanaša name; nikoli ali skoraj nikoli; najmanj vsak teden; dnevno ali skoraj dnevno; nekajkrat na dan; skoraj ves čas čez dan).

Dnevni online stiki s prijatelji iz širšega kroga. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si v online stikih s prijatelji iz širšega kroga?« odgovorili z naslednjimi odgovori: dnevno ali skoraj dnevno; nekajkrat na dan; skoraj ves čas čez dan (vsi možni odgovori: ne vem/se ne nanaša name; nikoli ali skoraj nikoli; najmanj vsak teden; dnevno ali skoraj dnevno; nekajkrat na dan; skoraj ves čas čez dan).

Dnevni online stiki s prijatelji, ki si jih spoznal/-a na spletu. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si v online stikih s prijatelji, ki si jih spoznal/-a na spletu?« odgovorili z naslednjimi odgovori: dnevno ali skoraj dnevno; nekajkrat na dan; skoraj ves čas čez dan (vsi možni odgovori: ne vem/se ne nanaša name; nikoli ali skoraj nikoli; najmanj vsak teden; dnevno ali skoraj dnevno; nekajkrat na dan; skoraj ves čas čez dan).

Dnevni online stiki z drugimi osebami. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si v online stikih z drugimi osebami (npr. starši, brati/sestrami, sošolci, učitelji)?« odgovorili z naslednjimi odgovori: dnevno ali skoraj dnevno; nekajkrat na dan; skoraj ves čas čez dan (vsi možni odgovori: ne vem/se ne nanaša name; nikoli ali skoraj nikoli; najmanj vsak teden; dnevno ali skoraj dnevno; nekajkrat na dan; skoraj ves čas čez dan).

Pri vseh štirih trditvah so mladostniki prejeli pojasnilo, da naj imajo pri pojmu online stiki v mislih pošiljanje in sprejemanje besedilnih sporočil, čustvenih simbolov, fotografij, video ali audio sporočil preko takojšnjega sporočanja (npr. Viber, WhatsApp), preko socialnih omrežij (npr. Facebook, Twitter) ali e-pošte (preko računalnika, prenosnika, tabličnega računalnika ali pametnega telefona).

LITERATURA

1. Cade R, Gates J. Gamers and Video Game Culture. *The Family Journal* 2016; 25(1): 70–5.
2. Kuss DJ, Griffiths MD. Online gaming addiction in children and adolescents: A review of empirical research. *J Behav Addict* 2012; 1(1): 3–22.
3. Brooks FM, Chester KL, Smeeton NC, Spencer NH. Video gaming in adolescence: Factors associated with leisure time use. *J Youth Stud* 2016; 19: 36–54.
4. Chang FC, Chiu CH, Miao NF, Chen PH, Lee CM, Huang TF et al. Online gaming and risks predict cyberbullying perpetration and victimization in adolescents. *Int J Public Health* 2014; 60(2): 257–66.
5. Griffiths MD, Hussain Z, Grüsser SM, Thalemann R, Cole H, Davies MNO et al. Social interactions in online gaming. *International Journal of Game-Based Learning* 2011; 1(4): 20–36.
6. Johnson GM, Puplampu KP. Internet use during childhood and the ecological techno-subsystem. *Canadian Journal of Learning and Technology* 2008; 34(1).
7. Young K. Understanding Online Gaming Addiction and Treatment Issues for Adolescents. *Am J Fam Ther* 2009; 37(5): 355–72.
8. Männikkö N, Billieux J, Kääriäinen M. Problematic digital gaming behavior and its relation to the psychological, social and physical health of Finnish adolescents and young adults: Erratum. *J Behav Addict* 2017; 6(3): 444.

SUMARNIK

Starost	11	13	15	17
Si dekle ali fant?				
 51,0	50,4	53,1	50,7	
 49,0	49,6	46,9	49,3	

Starost	11	13	15	17
Odstotek (%)	 	 	 	

Katerega meseca si rojen/-a?												
januar	9,1	9,4	9,2	9,2	9,3	9,2	9,2	7,2	8,2	9,2	8,0	8,6
februar	7,4	7,3	7,4	8,3	8,2	8,3	6,8	7,3	7,1	8,3	7,2	7,8
marec	8,0	7,1	7,6	7,9	7,6	7,8	8,0	7,9	8,0	9,3	7,4	8,4
april	5,5	7,2	6,3	8,8	7,2	8,0	8,7	6,1	7,5	8,1	9,3	8,7
maj	7,4	9,2	8,3	8,4	7,6	8,0	8,6	8,8	8,7	9,5	7,5	8,5
junij	7,8	8,1	8,0	8,7	8,4	8,6	7,7	9,2	8,4	7,5	6,8	7,2
julij	8,5	9,1	8,8	8,9	8,8	8,9	8,8	9,0	8,9	10,1	9,6	9,9
avgust	11,3	9,4	10,4	8,1	9,3	8,7	9,5	8,9	9,2	8,8	9,1	9,0
september	9,8	9,3	9,6	7,4	10,5	8,9	10,3	10,7	10,5	7,7	9,4	8,5
oktober	8,7	8,5	8,6	8,0	5,7	6,9	8,2	8,5	8,3	6,6	9,6	8,1
november	8,2	8,0	8,1	8,9	8,3	8,6	7,0	8,2	7,5	7,0	8,7	7,9
december	8,2	7,4	7,8	7,5	9,0	8,3	7,1	8,2	7,6	7,8	7,4	7,6

Katerega leta si rojen/a?												
1997	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,2	1,1
1998	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	1,0	1,5
1999	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,7	6,7	9,3
2000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	84,9	90,4	87,6
2001	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,4	5,2	7,4	0,4	0,7	0,5
2002	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	87,0	93,7	90,1	0,0	0,0	0,0
2003	0,0	0,0	0,0	6,0	3,8	4,9	3,6	1,2	2,5	0,0	0,0	0,0
2004	0,0	0,0	0,0	91,6	94,1	92,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2005	6,8	5,2	6,0	2,3	2,1	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2006	92,8	94,3	93,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2007	0,3	0,5	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Ali ima tvoja družina lasten avtomobil, kombi ali tovornjak?												
ne	1,5	2,3	1,9	2,1	1,4	1,7	1,8	0,8	1,3	1,5	1,8	1,6
da, enega	27,8	26,5	27,1	23,5	28,1	25,8	22,1	26,5	24,1	21,8	26,4	24,1
da, dva ali več	70,8	71,2	71,0	74,4	70,5	72,5	76,1	72,7	74,5	76,7	71,8	74,3

Ali imaš svojo sobo (ki je ne deliš z nikomer)?			
ne	32,2	33,5	32,8
da	67,8	66,5	67,2

Koliko računalnikov imate v tvoji družini (vključno s prenosnimi računalniki in tablicami, brez igralnih konzol in pametnih telefonov)?												
nobenega	0,7	0,9	0,8	0,6	1,4	1,0	1,2	0,4	0,8	0,4	0,6	0,5
enega	12,1	15,6	13,8	12,5	11,4	12,0	11,5	11,4	11,4	8,2	12,6	10,4
dva	26,7	29,7	28,2	24,6	25,0	24,8	26,4	25,2	25,8	24,5	26,5	25,5
več kot dva	60,4	53,8	57,2	62,3	62,2	62,2	60,9	63,0	61,9	66,9	60,3	63,7

Koliko kopalnic (prostor s kadjo/tušem ali obojim) imate doma?												
nobene	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,7	0,1	0,4	0,4	0,4	0,4
eno	46,8	48,4	47,6	46,3	50,8	48,5	49,1	50,4	49,7	46,8	49,3	48,1
dve	41,6	38,5	40,1	41,8	36,5	39,2	37,8	37,6	37,7	38,9	37,6	38,2
več kot dve	11,5	12,8	12,2	11,7	12,5	12,1	12,4	11,9	12,2	13,9	12,7	13,3

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Ali imate doma pomivalni stroj za posodo?												
ne	15,8	16,2	16,0	14,9	18,2	16,6	16,1	18,4	17,2	16,6	22,0	19,3
da	84,2	83,8	84,0	85,1	81,8	83,4	83,9	81,6	82,8	83,4	78,0	80,7
Kolikokrat si v zadnjem letu s svojo družino odpotoval/a na dopust/počitnice izven Slovenije?												
nikoli	8,7	7,7	8,2	8,5	9,9	9,2	10,9	13,2	12,0	21,7	18,0	19,9
enkrat	21,5	21,8	21,6	20,0	24,1	22,1	27,1	28,5	27,8	32,9	30,7	31,8
dvakrat	24,0	22,7	23,4	24,7	23,8	24,3	23,0	23,5	23,2	18,4	22,2	20,3
več kot dvakrat	45,8	47,7	46,7	46,7	42,2	44,5	39,0	34,8	37,1	27,0	29,0	28,0
Kaj meniš, kako dobro gre denarno tvoji družini?												
zelo dobro	35,6	31,6	33,6	23,0	19,8	21,4	16,3	10,6	13,6	14,5	11,1	12,8
še kar dobro	42,0	45,7	43,8	48,6	42,6	45,6	40,2	35,3	37,9	36,3	34,6	35,5
povprečno	18,5	19,8	19,1	23,6	30,8	27,1	37,6	45,9	41,5	41,0	45,5	43,2
ne preveč dobro	3,8	2,4	3,1	3,9	5,8	4,9	5,3	7,1	6,2	7,1	7,1	7,1
sploh ne dobro	0,1	0,5	0,3	0,9	1,0	1,0	0,7	1,1	0,8	1,1	1,7	1,4
Kakšno se ti zdi tvoje zdravje?												
odlično	52,3	47,6	50,0	46,0	35,1	40,6	45,4	23,1	35,0	44,1	23,2	33,8
dobro	40,4	46,5	43,4	44,8	51,6	48,2	42,4	51,4	46,6	43,1	54,9	48,9
še kar dobro	6,3	5,6	6,0	7,2	11,5	9,3	10,3	21,6	15,6	10,0	18,0	14,0
slabo	0,9	0,3	0,6	2,0	1,8	1,9	1,9	3,9	2,8	2,9	3,9	3,4
Podana je lestvica od 0 do 10. Na vrhu lestvice '10' označuje najboljše možno življenje zate, na dnu pa '0' najslabše možno življenje zate.												
Na splošno – kje na lestvici se nahajaš trenutno?												
10 – Najboljše možno življenje	30,0	25,7	27,9	23,5	15,1	19,3	14,3	7,7	11,2	14,2	8,4	11,3
9	26,9	31,6	29,2	18,0	24,9	21,4	20,6	14,8	17,9	17,7	12,5	15,1
8	21,4	23,1	22,2	30,1	27,6	28,9	29,6	23,1	26,5	27,0	26,9	26,9
7	11,4	10,2	10,8	14,3	16,3	15,3	18,0	23,7	20,7	20,5	23,6	22,0
6	4,8	4,1	4,5	5,9	5,9	5,9	9,0	12,4	10,6	9,1	12,3	10,7
5	3,4	3,7	3,5	3,6	5,6	4,6	4,0	9,4	6,5	4,9	9,3	7,0
4	0,8	1,2	1,0	1,8	1,7	1,7	1,9	4,4	3,1	2,9	3,6	3,2
3	0,7	0,3	0,5	1,2	1,3	1,2	1,3	2,0	1,7	1,8	2,7	2,3
2	0,3	0,0	0,2	0,3	0,6	0,4	0,3	1,3	0,8	0,8	0,5	0,6
1	0,0	0,1	0,1	0,3	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,5	0,3	0,4
0 – Najslabše možno življenje	0,2	0,0	0,1	1,0	0,7	0,8	0,7	1,1	0,9	0,7	0,0	0,4
Kako pogosto v zadnjih 6 mesecih si imel-a glavobol?												
približno vsak dan	1,2	2,0	1,6	2,5	3,9	3,2	2,1	8,1	4,9	1,5	4,3	2,9
več kot enkrat na teden	2,4	5,7	4,0	4,8	7,6	6,2	4,6	14,0	9,0	4,9	15,2	10,0
približno vsak teden	4,5	7,1	5,8	6,9	11,3	9,1	9,8	14,9	12,2	7,3	20,9	14,0
približno vsak mesec	18,5	16,9	17,7	20,1	25,5	22,8	24,1	26,5	25,2	22,0	25,9	23,9
redko ali nikoli	73,4	68,2	70,8	65,7	51,6	58,7	59,4	36,6	48,7	64,2	33,8	49,2
Kako pogosto v zadnjih 6 mesecih si imel-a bolečine v želodcu?												
približno vsak dan	1,9	2,9	2,4	1,8	2,2	2,0	1,7	4,7	3,1	1,2	3,1	2,1
več kot enkrat na teden	2,3	4,5	3,4	2,6	6,0	4,3	3,3	8,1	5,5	3,5	9,1	6,3
približno vsak teden	4,3	5,6	5,0	5,5	7,5	6,5	4,8	9,7	7,1	5,0	11,7	8,3
približno vsak mesec	23,3	22,3	22,8	21,9	35,0	28,4	21,1	34,4	27,3	18,7	35,7	27,1
redko ali nikoli	68,2	64,7	66,5	68,2	49,3	58,8	69,1	43,1	56,9	71,6	40,3	56,2
Kako pogosto v zadnjih 6 mesecih si imel-a bolečine v hrbtu?												
približno vsak dan	1,6	3,6	2,6	4,5	5,2	4,8	4,3	9,0	6,5	3,3	9,5	6,4
več kot enkrat na teden	3,3	3,1	3,2	3,3	4,7	4,0	7,4	9,8	8,5	6,7	10,3	8,5
približno vsak teden	4,3	4,2	4,2	7,4	7,9	7,6	9,1	11,4	10,2	10,2	13,0	11,6
približno vsak mesec	11,1	9,3	10,2	16,4	17,4	16,9	21,8	19,3	20,6	20,5	22,5	21,5
redko ali nikoli	79,7	79,8	79,8	68,4	64,9	66,6	57,3	50,5	54,2	59,2	44,8	52,1
Kako pogosto v zadnjih 6 mesecih si se počutil/a na tleh (žalosten/na, nesrečen/na)?												
približno vsak dan	1,6	3,9	2,7	5,0	9,5	7,2	5,3	17,1	10,8	6,8	13,4	10,1
več kot enkrat na teden	5,0	6,0	5,5	5,9	13,2	9,5	6,0	18,1	11,7	6,6	18,6	12,5
približno vsak teden	6,8	7,2	7,0	7,3	11,7	9,5	7,5	18,2	12,5	10,1	16,5	13,3
približno vsak mesec	19,7	24,5	22,1	22,8	25,0	23,9	21,5	22,2	21,8	24,8	30,2	27,5
redko ali nikoli	66,9	58,4	62,7	59,0	40,6	49,9	59,7	24,3	43,2	51,6	21,2	36,6

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Kako pogosto v zadnjih 6 mesec si bil/a razdražljiv/a ali slabe volje?												
približno vsak dan	4,4	4,8	4,6	5,7	9,5	7,6	6,4	16,4	11,1	5,4	13,6	9,4
več kot enkrat na teden	8,1	8,4	8,2	8,2	16,5	12,3	9,3	22,6	15,5	12,0	22,3	17,1
približno vsak teden	14,1	13,3	13,7	15,5	17,7	16,6	16,6	22,2	19,2	20,6	25,8	23,1
približno vsak mesec	30,1	33,1	31,5	35,7	35,0	35,4	34,3	27,0	30,9	34,3	29,5	31,9
redko ali nikoli	43,4	40,3	41,9	34,9	21,2	28,1	33,3	11,8	23,3	27,7	8,8	18,4
Kako pogosto v zadnjih 6 mesecih si bil/a nervozen/nervozna?												
približno vsak dan	4,3	4,8	4,6	8,1	10,5	9,3	8,4	19,1	13,4	7,4	13,7	10,5
več kot enkrat na teden	6,7	6,3	6,5	10,7	16,4	13,5	13,3	23,7	18,2	11,1	23,8	17,4
približno vsak teden	14,7	13,7	14,2	17,6	20,1	18,8	18,9	21,0	19,9	22,3	23,1	22,7
približno vsak mesec	28,1	32,9	30,4	31,3	29,0	30,2	29,8	20,6	25,5	31,8	27,4	29,7
redko ali nikoli	46,2	42,3	44,3	32,3	24,0	28,2	29,5	15,6	23,0	27,3	11,9	19,7
Kako pogosto v zadnjih 6 mesecih nisi mogel/mogla zaspati?												
približno vsak dan	8,6	8,4	8,5	7,5	12,5	10,0	7,2	15,0	10,8	4,5	10,9	7,7
več kot enkrat na teden	7,5	9,1	8,3	9,8	12,5	11,1	10,6	17,7	13,9	12,0	17,3	14,6
približno vsak teden	9,1	11,0	10,0	12,8	14,0	13,4	14,4	16,2	15,2	13,9	18,8	16,3
približno vsak mesec	21,1	19,2	20,2	21,5	18,2	19,9	22,4	19,6	21,1	23,5	21,7	22,7
redko ali nikoli	53,7	52,3	53,0	48,3	42,9	45,6	45,4	31,6	39,0	46,0	31,2	38,8
Kako pogosto v zadnjih 6 mesecih si imel/a vrtoglavico oz. si bil/a omotična?												
približno vsak dan	0,6	1,0	0,8	2,2	4,1	3,2	1,4	6,3	3,7	1,3	1,9	1,6
več kot enkrat na teden	2,5	1,3	2,0	2,8	4,7	3,7	2,7	6,8	4,6	2,2	6,8	4,5
približno vsak teden	2,1	2,5	2,3	3,2	6,3	4,7	4,4	8,5	6,3	6,7	9,0	7,8
približno vsak mesec	7,1	7,8	7,4	10,1	12,7	11,4	13,2	15,4	14,2	10,4	18,0	14,2
redko ali nikoli	87,6	87,4	87,5	81,7	72,2	77,0	78,4	63,1	71,3	79,4	64,2	71,9
Nemiren/na sem, ne morem biti dolgo časa pri miru.												
ni res	35,6	39,4	37,5	38,6	37,7	38,1	36,4	32,1	34,4	35,8	35,0	35,4
nekoliko res	45,3	44,1	44,7	42,4	43,9	43,2	42,7	49,3	45,8	46,5	50,6	48,5
zagotovo res	19,1	16,4	17,8	19,0	18,4	18,7	20,9	18,6	19,8	17,7	14,5	16,1
Imel/a sem veliko glavobolov, bolečin v želodcu in bilo mi je slabo.												
ni res	68,0	60,0	64,0	66,3	50,6	58,5	68,8	40,1	55,3	72,3	39,2	56,0
nekoliko res	26,0	32,1	29,0	27,0	36,6	31,8	25,0	42,5	33,2	23,8	42,0	32,8
zagotovo res	6,0	8,0	7,0	6,8	12,8	9,7	6,2	17,5	11,5	3,9	18,9	11,3
Zelo se jezim in pogosto izgubim živce.												
ni res	48,2	50,9	49,5	46,3	44,0	45,2	45,5	31,1	38,7	44,9	34,3	39,6
nekoliko res	36,3	37,7	37,0	37,4	39,7	38,6	39,2	44,9	41,9	40,2	45,4	42,8
zagotovo res	15,5	11,4	13,5	16,3	16,3	16,3	15,3	24,1	19,4	14,9	20,3	17,6
Običajno sem sam/a. Na splošno preživljam prosti čas sam/a.												
ni res	63,4	66,5	64,9	59,7	55,4	57,6	50,7	45,7	48,4	46,4	45,6	46,0
nekoliko res	26,6	26,4	26,5	28,2	32,3	30,2	34,8	36,2	35,4	37,5	38,5	38,0
zagotovo res	10,0	7,2	8,6	12,1	12,3	12,2	14,5	18,1	16,2	16,1	15,9	16,0
Navadno naredim, kar mi rečejo.												
ni res	11,2	8,3	9,8	14,5	10,7	12,6	16,0	15,9	15,9	15,1	14,2	14,7
nekoliko res	51,2	53,7	52,4	53,9	58,4	56,1	53,5	61,8	57,4	55,0	55,9	55,5
zagotovo res	37,6	38,0	37,8	31,7	30,9	31,3	30,5	22,4	26,7	29,8	29,9	29,9
Zelo sem zaskrbljen/a.												
ni res	64,2	57,8	61,0	59,8	43,2	51,5	56,6	29,6	43,9	53,0	26,0	39,7
nekoliko res	29,0	35,3	32,1	31,9	42,8	37,3	32,7	45,6	38,8	37,6	46,6	42,0
zagotovo res	6,8	6,9	6,8	8,4	14,0	11,2	10,7	24,8	17,3	9,4	27,3	18,3
Stalno sem nemiren/na ali ne morem sedeti pri miru.												
ni res	50,5	58,9	54,6	52,4	52,4	52,4	52,9	50,8	51,9	50,7	52,2	51,5
nekoliko res	32,1	29,9	31,0	32,1	33,8	32,9	34,0	33,5	33,7	36,9	37,1	37,0
zagotovo res	17,4	11,1	14,4	15,5	13,8	14,7	13,2	15,7	14,4	12,3	10,7	11,5
Imam enega dobrega prijatelja ali več.												
ni res	4,5	4,1	4,3	6,1	4,4	5,3	5,3	3,0	4,2	7,1	5,0	6,1
nekoliko res	7,3	10,3	8,8	9,2	10,1	9,7	12,9	15,2	14,0	14,4	14,5	14,4
zagotovo res	88,2	85,6	86,9	84,7	85,5	85,1	81,9	81,7	81,8	78,5	80,5	79,5

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Veliko se prepiram. Lahko dosežem, da ljudje naredijo to, kar želim.												
ni res	76,0	76,7	76,4	62,7	66,7	64,7	55,5	54,5	55,0	53,4	56,0	54,7
nekoliko res	20,0	19,5	19,7	31,2	27,6	29,4	36,8	35,9	36,4	37,2	37,8	37,5
zagotovo res	4,0	3,8	3,9	6,1	5,8	5,9	7,7	9,6	8,6	9,4	6,3	7,8
Pogosto sem nesrečen/na, potrta ali žalosten/na.												
ni res	70,5	64,4	67,5	69,7	52,2	61,0	70,4	38,2	55,3	60,4	40,4	50,6
nekoliko res	24,0	28,2	26,1	23,2	33,2	28,1	21,5	40,9	30,6	31,9	40,2	36,0
zagotovo res	5,5	7,4	6,4	7,1	14,6	10,8	8,1	20,9	14,1	7,7	19,4	13,4
Na splošno me imajo vrstniki radi.												
ni res	6,9	6,5	6,7	9,2	8,0	8,6	7,9	7,0	7,5	7,4	7,8	7,6
nekoliko res	24,8	30,4	27,6	33,5	38,7	36,0	39,0	50,9	44,6	41,1	50,9	45,9
zagotovo res	68,3	63,1	65,7	57,4	53,3	55,4	53,1	42,1	47,9	51,5	41,4	46,5
Hitro izgubim pozornost, težko se zberem.												
ni res	53,1	58,3	55,6	52,6	49,0	50,8	48,0	34,7	41,8	42,9	39,1	41,1
nekoliko res	37,4	32,4	35,0	35,5	37,0	36,2	37,6	44,2	40,7	41,0	42,7	41,8
zagotovo res	9,5	9,3	9,4	11,9	14,0	13,0	14,3	21,1	17,5	16,1	18,2	17,1
V novih situacijah sem nervozen/na, hitro izgubim zaupanje vase.												
ni res	61,6	50,9	56,3	58,1	40,4	49,3	51,1	25,6	39,1	46,6	26,5	36,7
nekoliko res	30,1	39,1	34,6	32,6	41,2	36,9	37,1	42,3	39,5	40,2	41,6	40,9
zagotovo res	8,3	10,0	9,1	9,3	18,4	13,8	11,9	32,2	21,4	13,2	31,9	22,4
Pogosto me obtožijo, da lažem ali goljufam.												
ni res	58,8	69,8	64,2	63,4	73,7	68,6	66,5	79,8	72,7	75,1	87,0	80,9
nekoliko res	27,4	20,1	23,8	24,2	19,0	21,6	24,9	14,4	20,0	20,1	9,9	15,1
zagotovo res	13,8	10,1	12,0	12,4	7,3	9,9	8,6	5,8	7,3	4,8	3,1	4,0
Drugi otroci ali mladostniki me zafrkavajo ali me ustrahujejo.												
ni res	72,8	79,5	76,1	77,1	80,3	78,7	81,7	80,9	81,3	84,0	87,7	85,8
nekoliko res	19,1	15,9	17,5	17,1	15,5	16,3	14,8	16,2	15,4	13,9	10,1	12,0
zagotovo res	8,1	4,6	6,4	5,7	4,2	4,9	3,5	2,9	3,2	2,1	2,2	2,2
Premislim, preden kaj naredim.												
ni res	10,6	4,1	7,4	13,0	7,1	10,1	13,9	10,2	12,2	11,0	5,9	8,5
nekoliko res	45,9	41,3	43,7	48,8	52,0	50,4	49,0	52,0	50,4	48,2	52,6	50,4
zagotovo res	43,5	54,6	48,9	38,2	40,9	39,5	37,1	37,8	37,4	40,7	41,6	41,1
Doma, v šoli ali kjer koli drugje jemljem stvari, ki niso moje.												
ni res	90,6	94,6	92,5	89,0	92,3	90,6	88,5	90,6	89,5	85,1	91,3	88,2
nekoliko res	7,4	3,5	5,5	8,0	5,6	6,8	8,6	7,9	8,3	10,9	7,5	9,3
zagotovo res	2,0	1,9	2,0	2,9	2,1	2,5	2,8	1,6	2,2	3,9	1,1	2,6
Bolje se razumem z odraslimi, kot z osebami moje starosti.												
ni res	59,4	60,3	59,9	55,3	57,1	56,2	45,1	43,8	44,5	40,9	36,1	38,6
nekoliko res	30,8	30,8	30,8	33,8	31,8	32,8	40,7	38,7	39,8	43,5	42,8	43,2
zagotovo res	9,8	8,9	9,4	10,9	11,1	11,0	14,2	17,5	15,7	15,5	21,1	18,3
Imam veliko strahov, hitro se prestrašim.												
ni res	69,0	51,0	60,1	74,7	50,7	62,7	80,8	46,7	64,8	76,8	50,4	63,8
nekoliko res	23,7	37,2	30,3	20,8	35,9	28,3	16,3	35,7	25,4	19,0	36,7	27,7
zagotovo res	7,3	11,9	9,6	4,5	13,4	8,9	2,9	17,5	9,8	4,2	12,9	8,5
Dokončam delo, ki ga opravljam. Moja pozornost je dobra.												
ni res	10,6	7,0	8,8	11,3	9,5	10,4	13,3	13,3	13,3	10,6	13,9	12,2
nekoliko res	47,1	45,0	46,1	50,9	53,6	52,2	48,1	61,2	54,2	51,8	52,6	52,2
zagotovo res	42,2	48,1	45,1	37,8	36,9	37,4	38,7	25,5	32,5	37,6	33,6	35,6
Ali misliš, da imaš težave na enem ali več področij: čustva, zbranost, obnašanje?												
ne	51,5	46,8	49,2	44,3	30,9	37,7	39,6	15,9	28,5	37,7	22,0	30,0
da, manjše težave	43,9	48,0	45,9	49,0	55,4	52,2	53,2	63,5	58,0	52,4	59,6	55,9
da, precejšnje težave	3,8	4,2	4,0	5,8	11,3	8,5	5,5	17,7	11,2	7,9	15,4	11,6
da, hude težave	0,7	1,0	0,9	0,9	2,4	1,7	1,7	2,9	2,3	2,1	3,0	2,5

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Ali te težave vznemirjajo ali spravijo v stisko?												
sploh ne	48,3	40,3	44,4	45,8	30,7	38,3	47,2	16,8	32,9	43,7	14,8	29,5
samo malo	43,8	51,1	47,4	45,3	52,4	48,8	43,6	54,3	48,6	44,2	54,6	49,4
kar precej	6,6	7,0	6,8	7,4	14,2	10,8	7,7	23,4	15,1	9,8	25,5	17,5
zelo	1,3	1,6	1,5	1,5	2,7	2,1	1,5	5,5	3,4	2,3	5,1	3,7
Kdaj običajno zaspiš, če moraš naslednje jutro v šolo?												
najkasneje ob 21.00	22,4	24,3	23,3	4,6	5,9	5,2	2,3	3,2	2,8	0,9	2,5	1,7
21.30	27,5	32,6	30,0	14,8	13,5	14,2	6,4	7,4	6,8	4,3	5,5	4,9
22.00	24,0	22,3	23,1	23,6	22,6	23,1	17,6	15,5	16,6	10,3	15,2	12,7
22.30	11,8	12,0	11,9	22,2	23,3	22,8	17,1	20,7	18,8	15,1	18,0	16,5
23.00	5,9	4,8	5,4	13,6	13,4	13,5	21,3	19,2	20,3	18,8	20,1	19,4
23.30	3,5	2,3	2,9	8,1	10,5	9,3	13,6	14,6	14,1	15,0	16,8	15,9
24.00 (polnoč)	2,0	1,1	1,6	4,5	3,7	4,1	9,0	7,9	8,4	16,9	10,3	13,6
00.30	0,4	0,4	0,4	2,7	2,5	2,6	4,6	3,7	4,2	6,9	5,1	6,0
1.00	0,8	0,0	0,4	1,7	1,8	1,7	3,0	2,1	2,6	6,5	2,8	4,7
1.30	0,3	0,1	0,2	1,4	0,9	1,1	1,9	3,6	2,7	1,6	1,8	1,7
2.00 ali kasneje	1,3	0,1	0,7	2,7	1,9	2,3	3,2	2,0	2,6	3,7	1,9	2,8
Kdaj običajno zaspiš, če naslednji dan ni šole (med vikendom ali počitnicami)?												
najkasneje ob 21.00	3,9	3,1	3,5	1,2	1,1	1,1	0,7	0,3	0,5	0,7	1,0	0,8
21.30	5,5	10,3	7,9	1,9	2,2	2,1	0,9	1,0	1,0	0,9	0,7	0,8
22.00	15,2	20,3	17,7	6,6	7,5	7,0	4,6	5,0	4,8	2,4	4,3	3,4
22.30	14,7	18,0	16,3	9,3	10,7	10,0	6,9	6,1	6,5	3,3	7,3	5,2
23.00	17,2	17,4	17,3	16,4	14,6	15,5	9,6	12,4	10,9	9,3	12,5	10,8
23.30	13,9	12,8	13,4	13,9	16,5	15,2	11,5	12,3	11,9	9,5	14,6	12,0
24.00 (polnoč)	11,2	7,3	9,2	14,9	13,7	14,3	15,6	18,9	17,2	15,5	19,4	17,4
00.30	2,1	2,8	2,4	6,9	8,0	7,4	9,5	10,4	9,9	7,5	8,2	7,8
1.00	3,6	2,1	2,9	6,7	7,0	6,9	8,9	9,8	9,4	13,5	11,0	12,3
1.30	1,9	1,5	1,7	2,7	4,8	3,7	5,0	4,7	4,9	5,9	4,7	5,3
2.00	3,1	1,7	2,4	5,2	6,2	5,7	9,6	6,8	8,3	10,0	7,3	8,7
2.30	1,1	0,7	0,9	2,9	2,3	2,6	4,4	2,8	3,7	4,6	2,5	3,6
3.00	2,3	0,7	1,5	4,1	2,6	3,4	5,0	4,0	4,5	6,4	4,0	5,2
3.30	1,0	0,4	0,7	1,6	0,7	1,1	0,8	0,7	0,7	1,3	0,7	1,0
4.00 ali kasneje	3,3	0,8	2,1	5,8	2,0	3,9	7,0	4,7	5,9	9,2	1,9	5,6
Kdaj se običajno zbudiš ob dnevih, ko moraš zjutraj v šolo?												
najkasneje ob 05.00	2,3	1,9	2,1	2,5	2,5	2,5	14,1	22,7	18,1	11,0	19,7	15,3
ob 05.30	5,6	4,4	5,0	5,9	6,6	6,2	27,9	26,9	27,4	20,6	24,5	22,5
ob 06.00	22,8	23,5	23,1	19,8	21,6	20,7	28,2	27,0	27,6	28,1	27,1	27,6
ob 06.30	31,8	33,6	32,7	25,5	34,6	30,0	18,2	15,7	17,0	21,4	17,4	19,4
ob 07.00	28,8	29,3	29,0	31,1	26,4	28,8	7,6	6,7	7,2	14,7	9,1	11,9
ob 07.30	8,0	6,6	7,3	13,2	7,5	10,4	3,1	0,8	2,0	3,1	2,2	2,7
ob 08.00 ali kasneje	0,7	0,6	0,7	2,1	0,8	1,4	0,8	0,3	0,6	1,0	0,0	0,5
Kdaj se običajno zbudiš med vikendom ali med počitnicami?												
najkasneje ob 07.00	15,7	7,5	11,7	9,3	3,4	6,4	6,7	2,8	4,9	6,6	2,7	4,7
ob 07.30	11,4	8,9	10,1	8,4	4,9	6,6	6,0	4,2	5,1	6,3	4,7	5,5
ob 08.00	12,9	12,5	12,7	11,8	9,3	10,6	8,2	6,9	7,6	7,0	8,7	7,9
ob 08.30	13,4	15,2	14,3	10,5	10,3	10,4	9,9	9,4	9,7	8,3	12,0	10,1
ob 09.00	13,5	15,7	14,6	15,0	16,0	15,5	13,5	14,0	13,7	15,2	17,3	16,2
ob 09.30	9,3	12,2	10,7	11,6	15,1	13,3	10,2	14,4	12,2	10,8	11,8	11,3
ob 10.00	7,5	10,4	8,9	10,0	12,2	11,1	11,9	14,9	13,3	14,1	16,8	15,4
ob 10.30	4,0	6,8	5,4	6,5	7,7	7,1	9,4	9,4	9,4	9,0	7,7	8,3
ob 11.00	4,2	4,0	4,1	4,2	7,5	5,8	8,7	8,6	8,6	8,5	7,1	7,8
ob 11.30	3,2	2,5	2,9	4,0	5,0	4,5	5,3	4,1	4,7	4,6	4,9	4,7
ob 12.00 (opoldne)	2,7	2,6	2,7	2,8	2,8	2,8	4,6	5,6	5,1	5,9	2,9	4,4
ob 12.30	0,5	0,7	0,6	1,7	1,8	1,7	1,6	1,4	1,5	0,8	1,0	0,9
ob 13.00	0,7	0,4	0,6	1,0	1,5	1,2	1,2	2,2	1,7	1,8	0,9	1,4
ob 13.30	0,4	0,2	0,3	1,0	1,0	1,0	1,2	1,0	1,1	0,3	0,5	0,4
ob 14.00 ali kasneje	0,6	0,3	0,5	2,2	1,4	1,8	1,7	1,1	1,4	0,8	1,0	0,9

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
V zadnjem mesecu... Kako pogosto si čutil/-a, da ne zmoreš nadzirati pomembnih stvari v svojem življenju?												
nikoli	43,3	37,0	40,2	34,5	23,5	29,0	29,8	10,3	20,7	25,1	8,7	17,0
skoraj nikoli	32,0	36,5	34,2	38,6	33,1	35,9	38,9	30,0	34,7	36,1	27,4	31,8
občasno	17,9	19,5	18,7	18,9	27,8	23,3	21,7	33,8	27,3	28,1	38,9	33,4
dokaj pogosto	4,6	5,0	4,8	5,2	10,8	8,0	6,9	17,4	11,9	7,5	18,7	13,0
zelo pogosto	2,2	2,0	2,1	2,8	4,8	3,8	2,6	8,5	5,4	3,2	6,3	4,7
V zadnjem mesecu... Kako pogosto si čutil/-a zaupanje vase, da zmoreš obvladati osebne probleme?												
nikoli	15,3	11,8	13,6	11,7	7,3	9,5	11,1	5,6	8,5	9,2	3,2	6,3
skoraj nikoli	13,2	11,0	12,1	12,4	13,9	13,1	12,7	19,6	16,0	9,3	14,2	11,7
občasno	21,1	23,4	22,2	22,9	32,4	27,6	22,7	35,7	28,8	27,2	36,9	32,0
dokaj pogosto	26,4	33,2	29,7	32,2	33,9	33,0	34,7	31,0	33,0	33,7	34,2	34,0
zelo pogosto	23,9	20,7	22,3	20,8	12,6	16,7	18,8	8,1	13,7	20,5	11,5	16,1
V zadnjem mesecu... Kako pogosto si čutil/-a, da se stvari odvijajo tako, kot si želiš?												
nikoli	10,3	8,5	9,4	8,7	5,8	7,3	7,6	5,5	6,6	5,5	4,1	4,8
skoraj nikoli	15,9	14,3	15,1	13,1	18,1	15,6	12,2	22,3	16,9	11,9	18,0	14,9
občasno	33,5	37,8	35,6	34,9	35,3	35,1	38,9	42,0	40,4	39,0	41,7	40,4
dokaj pogosto	28,1	26,1	27,1	32,6	31,4	32,0	32,6	26,0	29,5	33,3	29,9	31,6
zelo pogosto	12,2	13,3	12,8	10,7	9,4	10,0	8,7	4,2	6,6	10,3	6,3	8,3
V zadnjem mesecu... Kako pogosto si začutil/-a, da so težave tako velike, da jih ne moreš premagati/rešiti?												
nikoli	39,9	36,6	38,3	37,1	29,3	33,2	34,8	16,5	26,2	29,2	19,1	24,2
skoraj nikoli	37,5	36,5	37,0	36,8	31,8	34,3	35,3	33,8	34,6	38,8	29,2	34,1
občasno	13,5	16,3	14,9	16,1	21,0	18,5	16,9	24,4	20,4	20,8	29,5	25,1
dokaj pogosto	6,3	6,5	6,4	6,5	11,4	8,9	8,8	15,7	12,0	8,6	14,4	11,5
zelo pogosto	2,8	4,2	3,5	3,4	6,5	4,9	4,3	9,7	6,8	2,6	7,9	5,2
V zadnjih dveh tednih sem se počutil/-a veselo in dobre volje.												
nič časa/nikoli	2,4	0,5	1,5	4,7	2,5	3,6	2,9	2,0	2,5	2,3	1,6	2,0
nekaj časa	6,1	6,9	6,5	6,8	11,6	9,2	6,9	17,0	11,7	7,9	11,7	9,8
manj kot polovico časa	5,3	7,1	6,2	6,7	9,6	8,1	9,0	15,8	12,2	9,8	17,5	13,6
več kot polovico časa	20,2	21,8	21,0	20,5	24,7	22,6	23,8	27,4	25,5	26,4	33,8	30,0
večino časa	45,7	46,8	46,3	45,7	40,8	43,3	44,9	33,3	39,4	42,5	30,5	36,6
ves čas	20,3	16,7	18,5	15,7	10,6	13,2	12,4	4,6	8,7	11,0	4,9	8,0
V zadnjih dveh tednih sem se počutil/-a pomirjeno in sproščeno.												
nič časa/nikoli	3,8	2,0	2,9	4,6	4,7	4,6	3,6	6,8	5,1	2,6	4,6	3,6
nekaj časa	11,8	11,2	11,5	11,5	16,7	14,1	13,2	26,2	19,3	11,7	21,1	16,3
manj kot polovico časa	11,5	12,9	12,2	12,0	17,9	14,9	12,3	21,3	16,5	13,1	26,0	19,5
več kot polovico časa	19,6	24,8	22,2	25,9	26,0	26,0	26,6	24,5	25,6	31,0	26,6	28,8
večino časa	35,8	36,7	36,2	31,4	26,8	29,1	33,3	17,5	25,9	32,0	18,1	25,2
ves čas	17,5	12,4	15,0	14,6	7,9	11,3	11,0	3,7	7,6	9,6	3,6	6,7
V zadnjih dveh tednih sem se počutil/-a aktivno in živahno.												
nič časa/nikoli	2,7	1,9	2,3	4,9	4,7	4,8	4,5	8,0	6,2	3,7	5,7	4,7
nekaj časa	6,8	8,0	7,4	8,1	12,9	10,5	10,9	22,5	16,3	11,5	20,4	15,9
manj kot polovico časa	8,5	9,6	9,0	14,6	15,8	15,2	13,8	22,1	17,7	16,3	23,4	19,8
več kot polovico časa	17,5	22,1	19,8	20,2	23,7	22,0	23,5	23,8	23,7	27,3	26,1	26,7
večino časa	31,0	32,4	31,7	29,7	26,9	28,3	31,2	17,5	24,8	26,0	18,4	22,2
ves čas	33,5	25,9	29,7	22,5	16,0	19,2	16,0	6,2	11,4	15,3	6,0	10,7
V zadnjih dveh tednih sem se zbudil/-a svež/-a in spočit/-a.												
nič časa/nikoli	6,6	7,0	6,8	11,7	17,2	14,5	11,1	25,0	17,6	11,8	22,3	17,0
nekaj časa	12,8	15,1	13,9	16,2	20,8	18,5	21,2	30,1	25,3	22,1	30,2	26,1
manj kot polovico časa	13,2	12,4	12,8	15,6	20,0	17,8	20,6	20,5	20,6	23,3	23,3	23,3
več kot polovico časa	17,9	19,8	18,8	18,8	16,6	17,7	21,0	13,3	17,4	21,7	13,5	17,7
večino časa	25,5	27,3	26,4	23,1	17,2	20,2	18,1	8,1	13,4	13,8	8,0	11,0
ves čas	24,0	18,4	21,3	14,5	8,2	11,4	8,1	3,1	5,7	7,4	2,6	5,0

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
V zadnjih dveh tednih je bilo moje vsakodnevno življenje napolnjeno s stvarmi, ki me zanimajo.												
nič časa/nikoli	5,9	5,1	5,5	7,9	6,7	7,3	5,5	9,3	7,3	4,1	7,7	5,9
nekaj časa	15,0	15,1	15,1	16,0	18,8	17,4	17,3	28,1	22,4	15,8	25,5	20,6
manj kot polovico časa	13,3	12,9	13,1	16,1	17,5	16,8	17,4	21,2	19,2	18,3	24,9	21,6
več kot polovico časa	18,3	20,8	19,6	21,3	22,5	21,9	22,7	19,4	21,2	30,0	20,6	25,4
večino časa	29,7	29,3	29,5	24,8	22,8	23,8	24,7	15,6	20,5	20,6	14,8	17,8
ves čas	17,7	16,8	17,2	13,9	11,8	12,8	12,4	6,3	9,5	11,1	6,4	8,8
Ali meniš, da.....?												
si močno presuh/-a	2,2	1,2	1,7	2,2	2,0	2,1	2,2	1,6	1,9	1,5	0,6	1,0
si nekoliko presuh/-a	12,6	13,3	13,0	15,1	10,6	12,9	18,8	11,0	15,2	21,5	8,1	14,9
imaš ravno pravo težo	61,5	59,2	60,4	55,9	49,1	52,5	54,6	46,3	50,7	50,9	51,5	51,2
si nekoliko predebel/-a	21,9	23,8	22,9	24,8	32,4	28,6	22,3	35,6	28,6	22,2	35,8	28,9
si močno predebel/-a	1,7	2,5	2,1	2,0	5,9	3,9	2,1	5,5	3,7	3,9	4,1	4,0
Pomisli na zadnjih sedem dni. Koliko dni si bil/a telesno dejaven/dejavna skupno vsaj 60 minut na dan? Ko odgovarjaš na vprašanje upoštevaj celoten čas, ki ga v posameznem dnevu porabiš za telesno dejavnost.												
0 dni	1,4	1,4	1,4	2,4	3,6	3,0	3,8	7,4	5,5	5,4	9,1	7,2
1 dan	2,8	2,3	2,6	4,2	4,3	4,2	6,1	11,4	8,6	7,2	13,8	10,4
2 dni	4,8	6,2	5,5	5,3	9,2	7,2	9,2	17,5	13,1	10,9	17,0	13,9
3 dni	9,0	13,0	11,0	13,2	16,9	15,1	15,9	17,1	16,5	14,6	19,2	16,8
4 dni	15,5	17,5	16,5	16,1	18,7	17,4	13,9	15,3	14,6	14,1	14,1	14,1
5 dni	19,8	22,2	21,0	16,4	17,6	17,0	15,7	11,7	13,8	18,4	12,0	15,3
6 dni	15,9	15,0	15,4	14,4	12,6	13,5	11,5	8,1	9,9	10,5	7,0	8,8
7 dni	30,8	22,3	26,6	28,0	17,0	22,6	23,8	11,4	18,0	18,9	7,9	13,5
Kako pogosto ponavadi zajtrkuješ (več kot le kozarec mleka, kakava, čaja ali soka) od ponedeljka do petka – ŠOLSKI DNEVI? (Upošteva se zajtrk doma ali na poti v šolo. Šolska malica se ne upošteva.)												
nikoli ne zajtrkujem med tednom	13,7	17,3	15,4	23,9	28,8	26,3	33,2	39,2	36,0	40,2	35,0	37,6
en dan	6,9	6,3	6,6	8,7	7,4	8,0	8,3	10,0	9,1	5,1	8,1	6,5
dva dneva	7,8	8,1	7,9	7,4	7,9	7,6	7,6	5,0	6,4	7,5	8,5	8,0
tri dni	10,2	10,4	10,3	9,1	9,2	9,2	6,7	8,9	7,7	7,6	5,5	6,5
štiri dni	8,7	9,2	9,0	9,0	8,0	8,5	7,4	4,2	5,9	5,7	6,2	5,9
pet dni	52,6	48,7	50,7	42,0	38,7	40,4	36,9	32,7	34,9	33,9	36,8	35,3
Kako pogosto ponavadi zajtrkuješ (več kot le kozarec mleka, kakava, čaja ali soka) od sobote do nedelje – VIKEND?												
nikoli ne zajtrkujem ob vikendih	5,0	2,7	3,9	7,6	5,5	6,5	12,4	11,3	11,9	16,1	9,2	12,7
običajno zajtrkujem le en dan, ali v soboto ali v nedeljo	13,2	10,7	12,0	16,1	14,2	15,1	16,0	15,9	15,9	16,2	15,1	15,6
običajno zajtrkujem oba dneva, v soboto in nedeljo	81,7	86,6	84,1	76,3	80,3	78,3	71,6	72,8	72,2	67,7	75,8	71,7
Kako pogosto na teden ponavadi ješ sadje?												
nikoli	2,1	0,7	1,4	2,7	1,8	2,3	4,0	3,1	3,5	3,6	1,1	2,3
manj kot enkrat na teden	2,5	1,1	1,8	4,2	2,2	3,2	6,5	4,8	5,7	7,0	5,1	6,1
enkrat na teden	5,1	3,0	4,0	7,6	5,5	6,5	13,5	10,0	11,9	13,0	9,2	11,1
2–4-krat na teden	22,2	19,3	20,8	26,0	22,9	24,4	29,3	27,6	28,5	31,8	29,5	30,7
5–6-krat na teden	21,9	17,2	19,6	20,1	20,9	20,5	18,9	20,1	19,4	21,3	15,7	18,5
vsak dan, enkrat na dan	20,1	26,5	23,2	16,2	22,5	19,3	12,7	17,7	15,1	12,4	17,8	15,1
vsak dan, več kot enkrat	26,1	32,2	29,1	23,2	24,3	23,7	15,0	16,8	15,8	11,0	21,5	16,2
Kako pogosto na teden ponavadi ješ zelenjavo?												
nikoli	5,2	2,7	3,9	4,6	4,1	4,4	7,3	4,6	6,0	5,6	2,8	4,2
manj kot enkrat na teden	5,5	3,2	4,3	6,3	4,8	5,6	6,7	6,8	6,7	6,0	4,1	5,1
enkrat na teden	9,7	8,9	9,3	8,4	8,1	8,3	9,9	9,8	9,9	7,4	7,1	7,3
2–4-krat na teden	24,7	19,4	22,1	25,0	23,2	24,2	28,1	26,1	27,1	31,1	23,4	27,3
5–6-krat na teden	17,6	17,8	17,7	21,0	20,6	20,8	21,0	19,5	20,3	25,3	20,3	22,8
vsak dan, enkrat na dan	18,5	27,9	23,1	17,4	22,1	19,7	15,2	19,6	17,3	15,3	24,0	19,6
vsak dan, več kot enkrat	18,8	20,2	19,5	17,2	17,0	17,1	11,8	13,6	12,7	9,2	18,2	13,7

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Kako pogosto na teden ponavadi ješ sladkarije (bonboni ali čokolada)?												
nikoli	5,3	6,5	5,9	7,2	5,6	6,4	7,0	8,0	7,5	5,7	4,0	4,8
manj kot enkrat na teden	16,2	14,3	15,3	11,9	9,5	10,7	14,0	9,6	11,9	15,7	12,8	14,3
enkrat na teden	23,8	21,4	22,6	20,2	18,8	19,5	16,5	15,0	15,8	17,4	18,8	18,1
2–4-krat na teden	29,1	30,8	29,9	30,9	30,0	30,5	30,6	32,7	31,6	29,9	30,9	30,4
5–6-krat na teden	11,4	12,0	11,7	14,4	12,8	13,6	14,2	15,0	14,6	15,1	13,5	14,3
vsak dan, enkrat na dan	7,9	10,1	9,0	7,7	14,9	11,3	8,1	11,7	9,8	9,9	11,6	10,8
vsak dan, več kot enkrat	6,3	5,0	5,7	7,5	8,5	8,0	9,6	8,1	8,9	6,4	8,4	7,4
Kako pogosto na teden ponavadi piješ brezalkoholne gazirane pijače, ki imajo dodan sladkor (kot so kola, ora, fanta in podobno)?												
nikoli	22,4	34,9	28,6	19,4	27,6	23,5	13,4	31,8	22,0	16,5	37,6	26,9
manj kot enkrat na teden	30,3	36,6	33,4	26,1	34,9	30,4	22,1	33,5	27,4	25,1	29,7	27,4
enkrat na teden	22,9	13,8	18,5	22,3	17,9	20,1	21,6	15,7	18,9	21,1	15,0	18,1
2–4-krat na teden	14,4	9,5	12,0	17,2	12,6	14,9	22,4	12,0	17,5	19,9	10,5	15,3
5–6-krat na teden	4,1	2,1	3,1	6,4	2,4	4,4	9,3	3,0	6,3	8,6	3,0	5,8
vsak dan, enkrat na dan	2,3	1,9	2,1	4,3	2,4	3,4	5,1	1,6	3,5	4,8	2,3	3,6
vsak dan, več kot enkrat	3,5	1,1	2,3	4,4	2,1	3,3	6,1	2,4	4,3	4,0	1,9	3,0
Kako pogosto na teden ponavadi piješ brezalkoholne negazirane pijače, ki imajo dodan sladkor (kot so fruc, voda z okusom, ledeni čaj in podobno)?												
nikoli	13,1	16,8	14,9	12,3	16,2	14,2	8,4	19,3	13,5	12,5	25,8	19,1
manj kot enkrat na teden	28,4	34,8	31,5	24,3	28,4	26,3	20,2	26,0	22,9	18,7	28,4	23,5
enkrat na teden	21,5	17,6	19,6	20,8	20,1	20,5	17,1	16,4	16,8	17,0	14,2	15,6
2–4-krat na teden	18,1	13,6	15,9	18,2	17,8	18,0	25,0	21,2	23,2	25,4	16,6	21,1
5–6-krat na teden	7,6	6,0	6,8	10,1	6,7	8,4	12,3	6,4	9,5	10,6	5,5	8,1
vsak dan, enkrat na dan	5,0	5,0	5,0	6,6	4,2	5,4	8,0	4,6	6,4	7,6	5,2	6,5
vsak dan, več kot enkrat	6,3	6,2	6,3	7,7	6,7	7,2	9,1	6,2	7,7	8,1	4,2	6,2
Kako pogosto na teden ponavadi piješ energijske pijače (kot so monster, red bull, energy drink in podobno)?												
nikoli	78,3	91,3	84,7	57,8	74,6	66,1	39,7	64,9	51,5	47,4	69,0	58,0
manj kot enkrat na teden	10,4	4,9	7,7	23,9	15,5	19,8	28,5	22,1	25,5	26,7	20,7	23,7
enkrat na teden	4,0	1,7	2,9	7,5	5,0	6,2	13,0	6,2	9,8	11,5	4,8	8,2
2–4-krat na teden	2,8	1,1	2,0	3,8	2,0	2,9	8,3	3,3	5,9	8,0	3,2	5,7
5–6-krat na teden	1,3	0,4	0,8	2,3	0,6	1,4	2,6	1,0	1,9	2,4	0,6	1,5
vsak dan, enkrat na dan	1,4	0,2	0,8	2,0	1,0	1,5	3,1	1,3	2,2	1,7	1,1	1,4
vsak dan, več kot enkrat	1,8	0,3	1,1	2,8	1,3	2,0	4,8	1,3	3,1	2,3	0,6	1,4
Kako pogosto običajno ješ skupaj z družino (zajtrk ali kosilo ali večerjo ali malico)?												
vsak dan	47,0	42,6	44,8	37,2	29,4	33,3	34,9	23,4	29,5	27,1	24,0	25,6
večino dni	42,4	44,7	43,5	47,9	48,9	48,4	42,7	39,9	41,4	43,7	39,9	41,8
približno enkrat na teden	8,5	9,7	9,1	10,8	16,4	13,6	17,9	28,3	22,8	22,6	28,9	25,7
manj kot enkrat na teden	2,0	2,1	2,1	1,8	3,5	2,6	2,7	6,9	4,6	4,0	4,9	4,4
nikoli	0,1	0,8	0,5	2,4	1,7	2,0	1,8	1,6	1,7	2,5	2,3	2,4
Kako pogosto si umivaš zobe?												
več kot enkrat na dan	64,5	79,8	72,0	62,3	78,1	70,2	56,8	79,3	67,4	59,8	81,4	70,5
enkrat na dan	31,1	17,7	24,5	31,3	19,1	25,2	37,5	18,5	28,6	34,5	17,4	26,0
vsaj enkrat na teden, a ne vsak dan	3,3	2,1	2,7	4,8	1,5	3,2	3,8	1,7	2,8	3,7	0,8	2,3
manj kot enkrat na teden	1,0	0,3	0,6	0,9	0,5	0,7	1,1	0,1	0,7	1,4	0,2	0,8
nikoli	0,1	0,1	0,1	0,7	0,8	0,7	0,8	0,4	0,6	0,6	0,2	0,4
Izven šolskega časa: Kako pogosto si običajno telesno/športno dejaven/dejavna v prostem času (izven pouka) tako intenzivno, da ti zmanjka sape ali se prepotiš?												
vsak dan	32,6	19,2	26,1	24,5	15,5	20,1	19,9	8,4	14,5	15,9	7,9	12,0
4- do 6-krat na teden	34,3	33,4	33,9	34,2	28,8	31,5	27,9	14,9	21,8	28,6	17,7	23,3
2- do 3-krat na teden	22,2	31,4	26,7	25,1	30,4	27,7	27,0	29,2	28,0	25,1	27,6	26,3
enkrat na teden	5,8	10,9	8,3	9,1	15,8	12,4	15,0	21,7	18,1	15,4	19,9	17,6
enkrat na mesec	1,7	2,3	2,0	2,4	3,6	3,0	4,5	12,0	8,0	6,5	11,8	9,1
manj kot enkrat na mesec	1,1	1,3	1,2	2,0	3,3	2,6	2,9	7,6	5,1	4,4	7,8	6,0
nikoli	2,3	1,4	1,9	2,7	2,7	2,7	2,8	6,1	4,4	4,1	7,3	5,6

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												

Izven šolskega časa: približno koliko ur na dan v prostem času običajno preživiš v sedečem položaju (npr.: gledanje televizije, uporaba računalnika ali mobilnega telefona, vožnja z avtomobilom ali avtobusom, sedenje in klepetanje, hranjenje, učenje)? Prosimo, upoštevaj, da se dejavnosti, ki potekajo sočasno, štejejo samo enkrat. ŠOLSKI DNEVI (od ponedeljka do petka)

sploh nič	2,5	2,1	2,3	1,2	0,8	1,0	1,6	0,7	1,2	1,0	0,3	0,7
približno pol ure na dan	12,8	14,1	13,4	3,9	4,2	4,1	3,3	2,4	2,9	1,9	1,4	1,7
približno 1 uro na dan	22,0	24,5	23,2	13,9	12,3	13,1	7,8	5,8	6,9	6,5	5,6	6,1
približno 2 uri na dan	27,4	21,6	24,6	20,6	19,2	19,9	17,5	13,1	15,4	16,5	9,6	13,1
približno 3 ure na dan	12,8	14,6	13,7	22,1	22,6	22,3	20,4	16,6	18,6	18,9	16,2	17,6
približno 4 ure na dan	8,4	8,2	8,3	12,7	16,0	14,3	15,1	18,1	16,5	18,7	18,3	18,5
približno 5 ur na dan	5,6	6,0	5,8	10,8	10,1	10,4	10,4	13,9	12,0	11,7	13,4	12,5
približno 6 ur na dan	3,6	5,1	4,3	6,3	6,7	6,5	8,3	8,3	8,3	7,9	11,4	9,6
približno 7 ur ali več na dan	4,8	3,8	4,3	8,5	8,1	8,3	15,6	21,0	18,2	16,8	23,8	20,2

Izven šolskega časa: približno koliko ur na dan v prostem času običajno preživiš v sedečem položaju (npr.: gledanje televizije, uporaba računalnika ali mobilnega telefona, vožnja z avtomobilom ali avtobusom, sedenje in klepetanje, hranjenje, učenje)? Prosimo, upoštevaj, da se dejavnosti, ki potekajo sočasno, štejejo samo enkrat. VIKEND

sploh nič	3,7	3,4	3,5	2,6	1,1	1,8	3,5	1,0	2,3	2,7	0,9	1,8
približno pol ure na dan	8,1	10,7	9,4	3,7	3,5	3,6	4,2	2,9	3,6	4,1	2,0	3,1
približno 1 uro na dan	14,5	22,6	18,5	8,3	8,7	8,5	7,5	4,4	6,0	4,2	4,8	4,5
približno 2 uri na dan	24,9	22,1	23,5	16,2	16,2	16,2	12,9	12,1	12,5	12,0	12,0	12,0
približno 3 ure na dan	19,9	18,6	19,3	17,9	21,5	19,7	16,6	17,7	17,1	16,3	17,1	16,7
približno 4 ure na dan	12,5	10,8	11,7	19,0	18,6	18,8	16,1	19,2	17,5	20,8	19,1	20,0
približno 5 ur na dan	5,3	6,0	5,7	12,0	14,0	13,0	15,2	18,1	16,5	15,0	19,2	17,1
približno 6 ur na dan	4,2	2,8	3,5	7,9	7,9	7,9	10,1	11,1	10,6	10,2	10,6	10,4
približno 7 ur ali več na dan	6,9	3,0	5,0	12,5	8,5	10,5	14,1	13,4	13,8	14,7	14,3	14,5

Koliko dni (če sploh) si kadil/-a cigarete? Seštej vse dneve, ko si kadil/-a, ni nujno, da so zaporedoma. Kadarkoli v življenju

Nikoli	96,3	99,3	97,8	88,5	91,8	90,2	73,3	71,8	72,6	56,7	51,7	54,2
1-2 dni	2,0	0,5	1,3	7,0	4,3	5,7	10,6	9,5	10,1	11,3	9,9	10,6
3-5 dni	0,7	0,0	0,4	1,7	1,1	1,4	2,9	2,4	2,7	4,2	5,9	5,1
6-9 dni	0,1	0,2	0,2	0,6	1,0	0,8	1,9	1,4	1,7	3,1	3,0	3,1
10-19 dni	0,0	0,0	0,0	0,5	0,3	0,4	1,9	3,3	2,5	2,3	4,1	3,2
20-29 dni	0,3	0,0	0,2	0,1	0,2	0,2	0,7	1,7	1,2	2,6	2,6	2,6
30 dni (ali več)	0,5	0,0	0,3	1,6	1,1	1,4	8,7	9,9	9,2	19,8	22,8	21,3

Koliko dni (če sploh) si kadil/-a cigarete? Seštej vse dneve, ko si kadil/-a, ni nujno, da so zaporedoma. V zadnjih 30. dneh

Nikoli	98,1	99,8	98,9	95,5	97,1	96,3	85,7	82,9	84,4	70,8	67,7	69,3
1-2 dni	0,8	0,1	0,5	1,7	1,1	1,4	4,2	4,7	4,5	5,5	9,9	7,7
3-5 dni	0,2	0,0	0,1	0,5	0,8	0,7	1,1	2,7	1,9	3,5	3,1	3,3
6-9 dni	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	1,4	0,9	1,2	0,9	1,6	1,2
10-19 dni	0,1	0,0	0,1	0,6	0,1	0,3	1,5	1,9	1,7	2,7	3,5	3,1
20-29 dni	0,3	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	1,2	2,6	1,9	3,6	3,5	3,5
30 dni (ali več)	0,3	0,0	0,2	1,5	0,6	1,0	4,8	4,2	4,5	12,9	10,7	11,8

Kako pogosto kadiš tobak sedaj?

Vsak dan.	0,6	0,2	0,4	1,6	0,3	0,9	5,0	5,8	5,4	17,5	13,7	15,6
Vsaj enkrat na teden, a ne vsak dan.	0,6	0,1	0,4	0,8	1,0	0,9	3,0	4,0	3,5	3,1	5,3	4,2
Manj kot enkrat na teden.	0,5	0,3	0,4	1,5	1,6	1,5	4,2	3,8	4,0	5,8	7,0	6,4
Ne kadim.	98,2	99,4	98,8	96,2	97,1	96,6	87,8	86,5	87,2	73,6	74,0	73,8

Koliko dni (če sploh) si pil/-a alkoholne pijače? Seštej vse dneve, ko si pil/-a, ni nujno, da so zaporedoma. Kadarkoli v življenju?

Nikoli	79,5	90,9	85,1	55,8	64,0	59,9	29,0	29,7	29,3	14,2	13,9	14,0
1-2 dni	12,8	6,4	9,7	22,2	18,7	20,4	18,8	18,8	18,8	10,8	14,1	12,5
3-5 dni	2,9	1,5	2,2	7,2	5,7	6,4	10,5	14,8	12,5	8,3	9,4	8,9
6-9 dni	1,4	0,6	1,0	4,9	4,6	4,8	8,9	7,8	8,3	8,2	9,7	9,0
10-19 dni	1,2	0,2	0,7	3,4	2,9	3,1	9,4	10,0	9,7	9,5	12,8	11,1
20-29 dni	0,4	0,1	0,3	1,5	1,1	1,3	4,5	5,0	4,7	6,5	8,2	7,3
30 dni (ali več)	1,8	0,2	1,0	5,0	3,0	4,0	19,0	13,9	16,6	42,5	31,8	37,3

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Koliko dni (če sploh) si pil/-a alkoholne pijače? Seštej vse dneve, ko si pil/-a, ni nujno, da so zaporedoma. V zadnjih 30 dneh?												
Nikoli	92,8	97,2	95,0	80,1	84,6	82,3	51,4	55,3	53,2	26,7	32,3	29,5
1-2 dni	4,6	1,9	3,3	13,0	11,3	12,2	24,0	26,1	25,0	30,1	34,7	32,4
3-5 dni	1,5	0,5	1,0	3,0	1,7	2,3	10,0	9,0	9,5	19,3	19,4	19,4
6-9 dni	0,3	0,2	0,3	1,4	0,9	1,1	6,0	5,3	5,7	10,7	7,8	9,3
10-19 dni	0,0	0,0	0,0	1,3	0,4	0,8	3,2	2,3	2,8	6,0	2,8	4,4
20-29 dni	0,3	0,1	0,2	0,0	0,2	0,1	1,6	0,5	1,1	1,9	0,5	1,2
30 dni (ali več)	0,5	0,0	0,3	1,3	0,8	1,0	3,8	1,4	2,7	5,2	2,4	3,8
Kako pogosto sedaj piješ pivo? Vključi tudi tiste priložnosti, ko spiješ čisto majhno količino (manj kot en kozarec, a več kot požirek).												
vsak dan	1,9	1,3	1,6	2,3	0,6	1,4	1,7	0,5	1,1	4,3	0,5	2,4
vsak teden	0,5	0,3	0,4	2,1	0,5	1,3	9,0	4,5	6,9	24,3	7,0	15,8
vsak mesec	0,5	0,2	0,4	3,4	1,9	2,7	12,4	7,9	10,3	18,8	11,6	15,2
redko	11,7	4,7	8,3	20,0	13,0	16,5	32,2	24,1	28,4	26,3	30,1	28,2
nikoli	85,3	93,5	89,3	72,2	84,0	78,1	44,6	63,1	53,3	26,3	50,8	38,4
Kako pogosto sedaj piješ vino? Vključi tudi tiste priložnosti, ko spiješ čisto majhno količino (manj kot en kozarec, a več kot požirek).												
vsak dan	1,5	1,3	1,4	2,0	0,5	1,2	1,8	0,7	1,3	2,9	0,2	1,6
vsak teden	0,4	0,1	0,3	1,9	0,5	1,2	4,8	3,9	4,3	12,1	6,3	9,2
vsak mesec	1,0	0,4	0,7	2,7	2,9	2,8	11,3	11,8	11,5	17,5	25,2	21,3
redko	9,4	4,5	7,0	18,6	15,2	16,9	29,6	28,6	29,1	32,3	33,8	33,0
nikoli	87,8	93,7	90,7	74,9	81,0	77,9	52,6	55,1	53,7	35,3	34,5	34,9
Kako pogosto sedaj piješ žgane pijače/likerji (vodka, viski, juice-vodka, viski-kola, malibu, jegermeister,...)? Vključi tudi tiste priložnosti, ko spiješ čisto majhno količino (manj kot en kozarec, a več kot požirek).												
vsak dan	1,7	1,6	1,7	2,4	0,6	1,5	2,8	1,3	2,1	3,8	0,5	2,2
vsak teden	0,2	0,0	0,1	1,6	1,0	1,3	5,2	5,8	5,5	12,1	7,6	9,9
vsak mesec	0,4	0,2	0,3	2,6	1,5	2,1	13,0	14,0	13,5	24,5	29,9	27,2
redko	4,9	1,0	3,0	11,9	11,5	11,7	31,7	30,5	31,2	32,8	35,4	34,1
nikoli	92,7	97,1	94,9	81,6	85,4	83,4	47,2	48,3	47,7	26,9	26,6	26,7
Kako pogosto sedaj piješ alkoholne pijače mešane z gaziranimi /sadnimi/sladkimi pijačami (radler, Bacardi breezer, različni koktajli...)? Vključi tudi tiste priložnosti, ko spiješ čisto majhno količino (manj kot en kozarec, a več kot požirek).												
vsak dan	1,9	1,2	1,6	2,2	0,7	1,4	2,0	1,0	1,5	2,5	0,3	1,4
vsak teden	0,5	0,2	0,4	2,1	0,8	1,4	5,9	4,7	5,4	10,8	4,8	7,8
vsak mesec	1,7	0,4	1,1	5,3	4,3	4,8	14,3	13,6	14,0	18,7	20,7	19,7
redko	12,5	7,3	9,9	17,6	18,7	18,2	30,3	36,1	33,0	35,4	41,1	38,2
nikoli	83,4	90,9	87,1	72,8	75,5	74,1	47,4	44,6	46,1	32,6	33,1	32,8
Kako pogosto sedaj piješ katerekoli druge alkoholne pijače? Vključi tudi tiste priložnosti, ko spiješ čisto majhno količino (manj kot en kozarec, a več kot požirek).												
vsak dan	1,4	1,4	1,4	1,4	0,4	0,9	0,6	0,9	0,7	1,5	0,2	0,9
vsak teden	0,1	0,1	0,1	0,3	0,0	0,2	1,2	0,7	0,9	2,2	0,3	1,3
vsak mesec	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,3	1,6	1,2	1,4	2,3	1,9	2,1
redko	0,8	0,1	0,5	1,7	0,5	1,1	6,7	3,8	5,4	8,5	6,7	7,6
nikoli	97,6	98,3	98,0	96,0	99,2	97,6	89,9	93,5	91,6	85,5	91,0	88,0
Ali si že kdaj spil/-a toliko alkoholnih pijač, da si bil/-a res pijan/-a? Kadar koli v življenju?												
ne, nikoli	93,8	98,5	96,1	83,6	90,3	86,9	54,9	59,1	56,9	28,5	36,3	32,3
da, enkrat	4,2	1,1	2,7	10,6	6,1	8,4	17,7	15,1	16,5	15,1	16,1	15,6
da, 2-3-krat	1,0	0,3	0,6	2,4	2,1	2,3	12,5	13,0	12,8	18,6	24,1	21,3
da, 4-10-krat	0,4	0,0	0,2	1,3	0,6	1,0	6,7	6,0	6,4	15,1	12,8	14,0
da, več kot 10-krat	0,6	0,1	0,4	2,2	0,8	1,5	8,2	6,7	7,5	22,7	10,6	16,8
Ali si že kdaj spil/-a toliko alkoholnih pijač, da si bil/-a res pijan/-a? V zadnjih 30 dneh?												
ne, nikoli	98,1	99,3	98,7	94,2	96,3	95,3	78,9	80,2	79,5	59,5	69,5	64,4
da, enkrat	1,1	0,5	0,8	3,0	2,4	2,7	12,7	11,5	12,1	18,3	18,9	18,6
da, 2-3-krat	0,2	0,1	0,2	0,8	0,5	0,6	4,6	6,0	5,2	14,2	7,8	11,0
da, 4-10-krat	0,2	0,0	0,1	0,2	0,0	0,1	1,5	1,4	1,5	4,2	3,0	3,6
da, več kot 10-krat	0,4	0,1	0,3	1,9	0,7	1,3	2,3	0,8	1,6	3,8	0,8	2,3

Starost	11				13				15				17			
Odstotek (%)																
Ali si že kdaj v življenju uporabil/-a konopljo (vprašanje se nanaša na uporabo marihuane in hašiša, ki ju lahko poznaš pod imeni, kot so: trava, gandža, vutra, joint, haš, bakla...)? Seštej vse dneve, ko si uporabljal/-a konopljo, ni nujno, da so zaporedoma.																
Nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	78,3	80,5	79,4		55,7	59,6	57,6	
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	7,6	7,1	7,4		11,2	13,4	12,3	
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	2,8	2,8	2,8		7,4	7,0	7,2	
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	3,0	2,2	2,6		5,1	4,6	4,9	
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	1,5	2,0	1,7		3,9	4,5	4,2	
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	0,9	1,1	1,0		1,4	2,3	1,8	
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	5,9	4,3	5,1		15,3	8,6	12,0	
Ali si v zadnjih 30 dneh uporabil/-a konopljo (vprašanje se nanaša na uporabo marihuane in hašiša, ki ju lahko poznaš pod imeni, kot so: trava, gandža, vutra, joint, haš, bakla...)? Seštej vse dneve, ko si uporabljal/-a konopljo, ni nujno, da so zaporedoma.																
Nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	87,2	87,4	87,3		75,7	84,9	80,3	
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	5,5	5,9	5,7		10,8	7,9	9,4	
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	1,5	2,4	2,0		3,8	2,0	2,9	
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	1,7	0,6	1,2		2,4	1,5	2,0	
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	1,1	1,1	1,1		1,7	1,8	1,7	
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	0,5	0,5		1,8	0,6	1,2	
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	2,4	2,0	2,2		3,8	1,3	2,5	
Ali si v zadnjem letu uporabil/-a konopljo (vprašanje se nanaša na uporabo marihuane in hašiša, ki ju lahko poznaš pod imeni, kot so: trava, gandža, vutra, joint, haš, bakla...)? Seštej vse dneve, ko si uporabljal/-a konopljo, ni nujno, da so zaporedoma.																
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	81,4	83,0	82,2		63,9	69,5	66,6	
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	5,6	5,9	5,8		9,5	10,3	9,9	
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	3,3	2,1	2,7		6,2	5,1	5,7	
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	2,4	2,3	2,4		4,1	4,5	4,3	
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	1,5	1,8	1,7		3,4	3,4	3,4	
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8	0,7	0,8		1,9	1,2	1,5	
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	4,9	4,1	4,6		11,1	6,0	8,6	
Koliko si bil/a star/a, ko si prvič pil/a alkoholne pijače (več kot en požirek)?																
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	22,4	22,8	22,6		12,2	10,2	11,2	
11 let ali manj	-	-	-	-	-	-	-	-	13,2	8,1	10,8		10,8	5,5	8,2	
12 let	-	-	-	-	-	-	-	-	8,9	7,6	8,3		7,5	4,8	6,2	
13 let	-	-	-	-	-	-	-	-	12,3	12,0	12,1		10,5	7,2	8,9	
14 let	-	-	-	-	-	-	-	-	18,6	22,4	20,4		14,3	15,0	14,7	
15 let	-	-	-	-	-	-	-	-	21,8	25,7	23,7		21,7	27,6	24,6	
16 let ali več	-	-	-	-	-	-	-	-	2,8	1,4	2,2		22,9	29,7	26,3	
Koliko si bil/a star/a, ko si prvič pijan/a?																
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	53,6	56,6	55,0		26,9	31,2	29,0	
11 let ali manj	-	-	-	-	-	-	-	-	2,0	0,9	1,5		3,3	0,5	1,9	
12 let	-	-	-	-	-	-	-	-	2,1	2,2	2,1		2,7	1,1	1,9	
13 let	-	-	-	-	-	-	-	-	4,0	2,9	3,5		4,0	2,3	3,2	
14 let	-	-	-	-	-	-	-	-	11,7	12,0	11,8		10,3	7,4	8,8	
15 let	-	-	-	-	-	-	-	-	24,0	24,0	24,0		18,2	17,6	17,9	
16 let ali več	-	-	-	-	-	-	-	-	2,5	1,5	2,0		34,6	40,0	37,3	
Koliko si bil/a star/a, ko si prvič kadil/a cigarete?																
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	70,5	66,1	68,4		52,2	45,7	49,0	
11 let ali manj	-	-	-	-	-	-	-	-	2,9	1,3	2,2		2,6	0,7	1,7	
12 let	-	-	-	-	-	-	-	-	2,1	2,7	2,4		3,3	1,6	2,4	
13 let	-	-	-	-	-	-	-	-	3,4	6,6	4,9		3,7	2,5	3,1	
14 let	-	-	-	-	-	-	-	-	8,4	10,1	9,2		6,7	6,6	6,6	
15 let	-	-	-	-	-	-	-	-	11,4	12,3	11,8		11,2	15,2	13,2	
16 let ali več	-	-	-	-	-	-	-	-	1,3	0,9	1,1		20,3	27,7	24,0	

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Koliko si bil/a star/a, ko si prvič poskusil/a konopljo (marihuano, hašiš)?												
nikoli	-	-	-	-	-	-	77,7	79,9	78,7	55,1	58,3	56,7
11 let ali manj	-	-	-	-	-	-	0,2	0,0	0,1	0,8	0,1	0,4
12 let	-	-	-	-	-	-	1,1	0,8	1,0	1,5	0,0	0,8
13 let	-	-	-	-	-	-	1,2	1,2	1,2	1,9	0,6	1,2
14 let	-	-	-	-	-	-	6,3	5,1	5,7	4,4	2,2	3,3
15 let	-	-	-	-	-	-	12,1	12,0	12,1	10,8	11,6	11,2
16 let ali več	-	-	-	-	-	-	1,4	0,9	1,2	25,5	27,2	26,3
Koliko tvojih prijateljev po tvoji oceni kadi cigarete?												
nihče	-	-	-	-	-	-	17,1	17,4	17,2	7,8	9,2	8,5
nekaj	-	-	-	-	-	-	52,5	48,5	50,6	40,8	38,6	39,7
precej	-	-	-	-	-	-	17,9	19,9	18,9	27,2	26,7	27,0
večina	-	-	-	-	-	-	10,2	11,7	10,9	21,0	24,1	22,5
vsi	-	-	-	-	-	-	2,3	2,5	2,4	3,2	1,4	2,3
Koliko tvojih prijateljev po tvoji oceni pije alkoholne pijače?												
nihče	-	-	-	-	-	-	6,9	5,3	6,2	3,5	2,1	2,8
nekaj	-	-	-	-	-	-	27,3	26,4	26,9	8,5	9,3	8,9
precej	-	-	-	-	-	-	30,1	27,6	28,9	19,2	18,0	18,6
večina	-	-	-	-	-	-	26,6	32,6	29,5	47,9	49,7	48,8
vsi	-	-	-	-	-	-	9,1	8,0	8,6	20,9	20,9	20,9
Koliko tvojih prijateljev po tvoji oceni se napije vsaj enkrat tedensko?												
nihče	-	-	-	-	-	-	34,7	36,9	35,7	16,2	24,0	20,0
nekaj	-	-	-	-	-	-	44,9	40,8	42,9	40,4	38,7	39,5
precej	-	-	-	-	-	-	10,7	12,9	11,8	20,9	21,5	21,2
večina	-	-	-	-	-	-	7,0	8,2	7,6	17,5	14,4	16,0
vsi	-	-	-	-	-	-	2,7	1,3	2,0	5,0	1,5	3,3
Koliko tvojih prijateljev po tvoji oceni uporablja konopljo (marihuano, hašiš)?												
nihče	-	-	-	-	-	-	41,1	42,2	41,6	22,8	28,9	25,8
nekaj	-	-	-	-	-	-	40,1	38,9	39,5	42,6	40,8	41,7
precej	-	-	-	-	-	-	11,5	9,9	10,7	19,5	17,8	18,6
večina	-	-	-	-	-	-	5,2	7,4	6,2	12,0	11,2	11,6
vsi	-	-	-	-	-	-	2,2	1,6	1,9	3,1	1,3	2,2
Kaj meniš, kako težko ali lahko bi bilo zate dobiti konopljo (marihuano ali hašiš) v naslednjih 24 urah, če bi jo želel/a?												
nemogoče	-	-	-	-	-	-	15,1	13,5	14,3	7,5	8,6	8,1
zelo težko	-	-	-	-	-	-	9,4	11,0	10,1	5,3	7,2	6,2
težko	-	-	-	-	-	-	8,3	9,8	9,0	7,2	9,2	8,2
lahko	-	-	-	-	-	-	17,6	24,1	20,7	19,0	26,5	22,7
zelo lahko	-	-	-	-	-	-	30,9	24,3	27,8	44,6	34,8	39,7
ne vem, ne želim odgovoriti	-	-	-	-	-	-	18,6	17,4	18,0	16,4	13,8	15,1
Ali si kadar koli v svojem življenju uporabil/-a ekstazi, MDMA? Seštej vse dneve, ko si uporabljal/-a katero izmed drog, ni nujno, da so zaporedoma.												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	94,1	96,9	95,5
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,0	1,8	2,4
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,9	0,2	0,6
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,1	0,2
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6	0,2	0,4
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,3	0,2
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,0	0,4	0,7
Ali si kadar koli v svojem življenju uporabil/-a amfetamini (amfetamin, metamfetamin poznana tudi kot speed, ice)? Seštej vse dneve, ko si uporabljal/-a katero izmed drog, ni nujno, da so zaporedoma.												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	95,1	97,3	96,2
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,3	1,3	1,8
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,7	0,4	0,5
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1	0,1
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	0,1	0,3
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	0,3	0,4
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8	0,5	0,7

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Ali si kadar koli v svojem življenju uporabil/-a heroin? Seštej vse dneve, ko si uporabljal/-a katero izmed drog, ni nujno, da so zaporedoma.												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	98,9	99,5	99,2
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,1	0,2
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1	0,1
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,0	0,1
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,3	0,1
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6	0,0	0,3
Ali si kadar koli v svojem življenju uporabil/-a zdravila z namenom, da bi se zadel (pomirjevala, poživila ali proti bolečinska zdravila, kot so npr. Helex, Xanax, Apaurin, Sanval, Tramadol, Tramal, Nitalin...)? Seštej vse dneve, ko si uporabljal/-a katero izmed drog, ni nujno, da so zaporedoma.												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	94,9	96,3	95,6
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,5	2,0	1,7
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,4	0,9	1,2
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8	0,4	0,6
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,2	0,3
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1	0,1
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8	0,1	0,5
Ali si kadar koli v svojem življenju uporabil/-a kokain (kokain, crack kokain)? Seštej vse dneve, ko si uporabljal/-a katero izmed drog, ni nujno, da so zaporedoma.												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	94,3	97,5	95,9
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,6	1,3	1,9
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,9	0,4	0,6
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	0,3	0,4
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	0,1	0,3
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,1	0,1
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,2	0,3	0,8
Ali si kadar koli v svojem življenju uporabil/-a lepilo ali druga hlapila? Seštej vse dneve, ko si uporabljal/-a katero izmed drog, ni nujno, da so zaporedoma.												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	95,4	97,4	96,4
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,4	1,2	1,8
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,9	0,4	0,6
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,3	0,2
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,3	0,3
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,0	0,4	0,7
Ali si kadar koli v svojem življenju uporabil/-a gobice (čudežne gobice, nore gobice, psilocibe)? Seštej vse dneve, ko si uporabljal/-a katero izmed drog, ni nujno, da so zaporedoma.												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	93,9	97,7	95,8
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,1	1,5	2,3
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,7	0,2	0,9
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4	0,0	0,2
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,3	0,3
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1	0,1
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6	0,1	0,4
Ali si kadar koli v svojem življenju uporabil/-a LSD? Seštej vse dneve, ko si uporabljal/-a katero izmed drog, ni nujno, da so zaporedoma.												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	95,4	99,0	97,2
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,3	0,7	1,5
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,9	0,2	0,6
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,0	0,1
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	0,0	0,3
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,1	0,1
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6	0,0	0,3

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Ali si kadar koli v svojem življenju uporabil/-a nove psihoaktivne snovi (3-MMC, 2-CB, metilol, NBOMe, sintetični kanabinoid...)? Seštej vse dneve, ko si uporabljal/-a katero izmed drog, ni nujno, da so zaporedoma.												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	97,2	98,8	98,0
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,1	0,4	0,7
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4	0,3	0,4
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	0,1	0,3
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1	0,1
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,7	0,3	0,5
Ali si kadar koli v svojem življenju uporabil/-a drugo drogo, katero? Seštej vse dneve, ko si uporabljal/-a katero izmed drog, ni nujno, da so zaporedoma.												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	98,5	99,4	98,9
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	0,1	0,3
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1	0,1
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,1	0,1
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,0	0,1
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,7	0,2	0,5
Koliko tehtaš brez obleke? v kilogramih												
Povprečje	43,6	42,1	42,8	56,6	53,3	54,9	69,8	58,5	64,5	76,6	61,0	68,9
Koliko si visok/-a brez čevljev? v centimetrih												
Povprečje	153,2	153,5	153,4	167,5	163,5	165,5	177,8	166,4	172,4	180,3	167,1	173,8
Ali si trenutno na dieti ali počneš karkoli, da bi shujšal/-a?												
ne, moja teža je v redu	66,2	56,5	61,4	54,7	42,0	48,4	55,7	32,7	44,9	49,5	36,8	43,2
ne, vendar bi moral/-a malo shujšati	18,4	23,7	21,0	22,5	31,4	26,9	20,1	34,8	27,0	19,1	34,4	26,7
ne, ker se moram zrediti	3,8	4,5	4,2	9,1	5,1	7,1	13,6	8,0	10,9	18,3	5,5	12,0
da	11,5	15,3	13,4	13,7	21,5	17,6	10,7	24,5	17,2	13,1	23,3	18,1
Kakšno mnenje imaš trenutno o šoli?												
zelo mi je všeč	22,3	28,2	25,2	11,3	14,0	12,6	39,7	35,3	37,6	22,2	18,3	20,2
malo mi je všeč	39,0	44,0	41,5	35,9	38,6	37,2	40,9	42,3	41,5	40,8	37,0	39,0
ni mi preveč všeč	25,6	20,3	23,0	31,6	31,3	31,5	12,9	15,1	14,0	23,6	32,3	27,9
sploh mi ni všeč	13,0	7,4	10,3	21,1	16,2	18,7	6,5	7,3	6,9	13,4	12,4	12,9
Koliko si zaradi dela za šolo pod pritiskom?												
sploh nič	17,1	14,4	15,8	8,6	5,6	7,1	15,5	4,5	10,4	13,3	3,0	8,2
malo	49,4	49,1	49,3	37,7	32,3	35,0	42,6	25,0	34,4	40,8	19,0	30,0
še kar	22,8	24,8	23,8	31,6	34,5	33,0	27,2	35,7	31,2	29,3	32,8	31,0
zelo	10,7	11,6	11,2	22,2	27,6	24,9	14,6	34,7	24,0	16,6	45,2	30,7
S sošolci/sošolkami v mojem razredu smo radi skupaj.												
zelo se strinjam	42,7	39,2	41,0	35,3	34,3	34,8	32,3	25,3	29,0	26,6	18,3	22,5
strinjam se	38,2	41,1	39,6	45,6	39,6	42,6	46,7	45,0	45,9	48,6	39,1	43,9
niti se strinjam, niti se ne strinjam	12,6	14,3	13,4	11,6	18,3	15,0	15,3	20,9	17,9	15,9	27,9	21,8
ne strinjam se	3,7	3,3	3,5	4,0	4,0	4,0	3,6	6,1	4,8	6,0	9,8	7,9
sploh se ne strinjam	2,9	2,1	2,5	3,4	3,7	3,6	2,2	2,6	2,4	2,9	4,9	3,9
Večina sošolcev/sošolk v mojem razredu je prijaznih in radi pomagajo.												
zelo se strinjam	40,0	41,0	40,5	32,0	32,3	32,1	25,9	28,2	27,0	25,4	20,7	23,1
strinjam se	41,3	40,5	40,9	45,3	42,2	43,7	47,3	48,5	47,9	48,4	46,9	47,7
niti se strinjam, niti se ne strinjam	12,7	12,9	12,8	15,0	17,5	16,3	18,1	15,5	16,9	17,0	20,9	18,9
ne strinjam se	3,8	4,2	4,0	4,2	5,0	4,6	5,5	5,3	5,4	5,5	7,6	6,5
sploh se ne strinjam	2,1	1,4	1,8	3,4	3,0	3,2	3,3	2,4	2,9	3,7	4,0	3,8
Ostali sošolci/sošolke me sprejemajo takega/tako, kot sem.												
zelo se strinjam	49,3	47,3	48,3	37,2	35,2	36,2	34,3	28,5	31,6	28,1	23,1	25,6
strinjam se	33,1	33,1	33,1	41,8	39,6	40,7	49,3	48,8	49,0	53,1	48,6	50,9
niti se strinjam, niti se ne strinjam	9,9	10,4	10,2	10,8	16,3	13,5	8,3	14,0	11,0	10,7	17,9	14,3
ne strinjam se	4,0	5,5	4,8	4,8	4,7	4,8	4,3	4,4	4,3	4,8	6,9	5,8
sploh se ne strinjam	3,7	3,7	3,7	5,3	4,3	4,8	3,9	4,4	4,1	3,3	3,5	3,4

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Občutek imam, da me moji učitelji/učiteljice sprejemajo takega/tako, kot sem.												
zelo se strinjam	49,0	52,6	50,8	27,6	28,6	28,1	28,8	19,9	24,6	21,3	18,3	19,8
strinjam se	36,7	35,2	36,0	44,6	46,2	45,4	49,3	52,3	50,7	49,7	47,5	48,6
niti se strinjam, niti se ne strinjam	7,1	8,4	7,7	14,8	17,0	15,9	12,8	19,1	15,8	17,7	23,5	20,6
ne strinjam se	2,7	1,7	2,2	5,4	4,2	4,8	4,3	5,5	4,9	5,7	7,0	6,3
sploh se ne strinjam	4,5	2,1	3,3	7,6	3,9	5,8	4,8	3,2	4,0	5,6	3,6	4,6
Občutek imam, da mojim učiteljem/učiteljicam ni vseeno zame.												
zelo se strinjam	36,0	40,6	38,3	23,2	20,6	21,9	17,5	12,3	15,0	15,4	11,9	13,7
strinjam se	40,4	40,9	40,7	41,6	43,9	42,7	41,1	40,6	40,9	44,3	38,6	41,5
niti se strinjam, niti se ne strinjam	11,7	9,9	10,8	19,7	22,6	21,1	25,9	31,1	28,3	24,5	32,9	28,7
ne strinjam se	5,3	4,5	4,9	6,6	8,1	7,3	9,1	10,7	9,8	8,8	11,1	9,9
sploh se ne strinjam	6,6	4,1	5,4	9,0	4,7	6,9	6,4	5,4	5,9	7,0	5,5	6,3
Zelo zaupam svojim učiteljem.												
zelo se strinjam	36,5	37,6	37,1	18,0	14,5	16,2	16,0	9,7	13,0	11,7	8,6	10,1
strinjam se	36,2	39,8	38,0	35,5	30,8	33,1	33,8	27,1	30,6	34,6	25,7	30,2
niti se strinjam, niti se ne strinjam	15,2	15,0	15,1	23,5	30,7	27,1	28,2	35,3	31,5	30,7	36,8	33,7
ne strinjam se	4,4	4,6	4,5	9,7	13,0	11,3	10,9	16,5	13,5	12,9	18,1	15,5
sploh se ne strinjam	7,7	2,9	5,4	13,4	11,1	12,2	11,2	11,4	11,3	10,1	10,8	10,4
Katerih ocen imaš v tem šolskem letu največ?												
pretežno ocene 5	33,3	50,3	41,7	25,7	42,7	34,1	14,1	22,5	18,0	16,1	24,2	20,1
pretežno ocene 4	35,6	31,5	33,6	33,1	32,2	32,7	29,3	34,2	31,6	31,8	39,0	35,4
pretežno ocene 3	25,2	14,4	19,9	29,4	18,6	24,1	38,9	30,6	35,0	37,5	31,5	34,6
pretežno ocene 2	4,8	3,4	4,1	9,6	5,7	7,7	14,4	8,9	11,8	12,4	4,9	8,7
pretežno ocene 1	1,2	0,4	0,8	2,2	0,8	1,5	3,4	3,8	3,6	2,2	0,4	1,3
Kako pogosto si v preteklih parih mesecih sodeloval/-a pri trpinčenju nekega dijaka ali dijakinje v šoli?												
v zadnjih parih mesecih nisem sodeloval/-a pri trpinčenju v šoli	67,9	83,0	75,3	65,0	83,8	74,4	70,5	86,2	77,9	77,8	91,3	84,5
zgodilo se je le 1-krat ali 2-krat	20,0	11,6	15,8	22,8	11,1	16,9	16,8	10,1	13,7	11,7	5,9	8,8
2- ali 3-krat na mesec	6,0	2,1	4,1	5,7	1,6	3,6	5,3	2,0	3,7	4,1	1,1	2,6
približno 1-krat na teden	3,1	2,1	2,6	3,3	1,8	2,5	3,8	1,0	2,5	2,6	1,4	2,0
večkrat na teden	3,0	1,2	2,1	3,3	1,7	2,5	3,6	0,7	2,2	3,8	0,3	2,1
Kako pogosto si bil/-a trpinčen/-a v preteklih parih mesecih v šoli?												
v zadnjih parih mesecih nisem bil/-a trpinčen/-a v šoli	65,8	76,3	71,0	67,8	74,8	71,3	79,4	79,2	79,3	81,1	84,9	83,0
zgodilo se je le 1-krat ali 2-krat	21,2	14,3	17,8	19,4	15,0	17,2	12,2	13,3	12,7	10,9	10,2	10,6
2- ali 3-krat na mesec	5,6	4,1	4,9	5,5	4,1	4,8	3,4	3,4	3,4	2,2	2,9	2,5
približno 1-krat na teden	3,8	2,5	3,1	3,3	3,2	3,2	2,6	3,1	2,8	3,0	1,1	2,0
večkrat na teden	3,7	2,8	3,2	4,0	3,0	3,5	2,4	1,1	1,8	2,9	0,9	1,9
Kako pogosto si v preteklih par mesecih sodeloval/-a pri online /trpinčenju (npr. si pošiljal/-a žaljiva takojšnja sporočila, e-pošto ali besedilna sporočila; objavljaj/-a na "zidu"; ustvaril/-a spletno stran z namenom posmehovanja/norčevanja iz nekoga drugega; brez dovoljenja objavil/-a ali z drugimi delil/-a neprijetne in neprimerne fotografije)?												
v zadnjih par mesecih nisem sodeloval/a pri online trpinčenju	84,2	92,9	88,5	83,0	90,6	86,8	81,7	90,9	86,0	85,9	97,0	91,4
zgodilo se je le 1-krat ali 2-krat	8,9	4,6	6,8	9,7	6,3	8,0	10,1	5,7	8,0	5,8	2,2	4,0
2- ali 3-krat na mesec	2,9	1,0	2,0	2,7	0,6	1,7	3,6	1,8	2,7	3,1	0,5	1,8
približno 1-krat na teden	0,9	0,1	0,5	1,8	0,6	1,2	2,0	0,5	1,3	1,2	0,2	0,7
večkrat na teden	3,1	1,3	2,2	2,8	1,8	2,3	2,6	1,1	1,9	4,0	0,0	2,0
Kako pogosto si bil/-a v preteklih par mesecih trpinčen/-a online (npr. nekdo je pošiljal/-a žaljiva takojšnja sporočila, e-pošto ali besedilna sporočila o tebi; objavljaj/-a na "zidu"; ustvaril/-a spletno stran z namenom posmehovanja/norčevanja iz tebe; brez tvojega dovoljenja objavil/-a ali z drugimi delil/-a neprijetne in neprimerne fotografije)?												
v zadnjih par mesecih nisem bil/a online trpinčen/-a	84,3	90,0	87,1	85,5	89,2	87,3	86,3	84,8	85,6	88,5	92,4	90,5
zgodilo se je le 1-krat ali 2-krat	9,3	7,2	8,3	8,2	7,1	7,6	8,3	10,6	9,4	5,9	5,7	5,8
2- ali 3-krat na mesec	3,3	1,2	2,3	2,6	1,6	2,1	2,6	2,6	2,6	1,3	1,5	1,4
približno 1-krat na teden	1,4	0,6	1,0	1,6	1,0	1,3	1,1	0,9	1,0	0,9	0,1	0,5
večkrat na teden	1,7	0,9	1,3	2,0	1,1	1,6	1,8	1,1	1,5	3,2	0,2	1,7

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Kolikokrat v preteklih 12 mesecih si se pretepal/-a?												
v preteklih 12 mesecih se nisem pretepal/-a	39,1	73,6	56,1	46,0	72,5	59,3	56,3	81,5	68,1	74,6	90,7	82,6
enkrat	31,3	16,2	23,8	26,2	14,9	20,5	20,2	10,6	15,7	10,9	5,9	8,4
dvakrat	12,0	3,8	7,9	11,3	5,5	8,4	11,2	2,8	7,3	5,7	1,9	3,8
trikrat	7,6	3,4	5,5	6,3	2,3	4,3	4,8	1,9	3,5	3,8	0,3	2,1
štirikrat ali bolj pogosto	10,1	3,1	6,6	10,1	4,8	7,5	7,5	3,2	5,5	5,0	1,2	3,1
Kolikokrat v preteklih 12 mesecih si se poškodoval/-a in te je zaradi tega zdravil zdravnik oziroma si potreboval/-a nego medicinske sestre?												
v preteklih 12 mesecih se nisem poškodoval/-a	44,5	57,9	51,1	40,8	52,3	46,5	48,5	60,2	54,0	54,6	67,4	61,0
enkrat	30,1	25,3	27,7	30,5	26,7	28,6	26,8	24,1	25,5	24,4	19,9	22,2
dvakrat	12,7	9,9	11,3	16,0	13,0	14,5	13,7	9,4	11,7	12,0	8,2	10,1
trikrat	7,2	3,5	5,4	6,2	4,9	5,6	5,1	2,6	3,9	5,0	2,1	3,6
štirikrat ali bolj pogosto	5,5	3,5	4,5	6,5	3,1	4,8	5,9	3,6	4,9	3,9	2,3	3,1
Kaj si največkrat počel/a v treutku, ko je prišlo do poškodbe/poškodb, zaradi katerih te je zdravil zdravnik oziroma si potreboval/a nego medicinske sestre?												
kolesarjenje	18,3	8,2	14,1	15,7	6,5	11,6	13,4	4,8	9,9	9,5	5,7	7,9
aktivnosti doma in bližnji okolici doma (notranji prostori, vrt, dvorišče, garaža, igrišče,...)	23,8	30,4	26,6	16,9	24,7	20,4	23,5	27,9	25,3	19,4	26,4	22,3
šolska športna vzgoja in druge aktivnosti v šoli	10,0	16,1	12,6	10,7	15,1	12,6	9,1	18,9	13,0	5,9	13,8	9,1
organiziran šport in trening v prostem času (aktivnost pod nadzorom trenerja, kluba, športne zveze ali podobne organizacije)	26,3	25,6	26,0	32,7	32,5	32,6	29,6	29,1	29,4	35,6	29,5	33,1
neorganiziran šport in trening v prostem času (aktivnost NI pod nadzorom trenerja, kluba, športne zveze ali podobne organizacije)	13,2	14,6	13,8	14,1	12,5	13,4	15,3	11,3	13,7	14,0	14,5	14,2
udeležen/-a v prometu kot oseba v motornem vozilu, na motorju, mopedu	0,8	0,3	0,6	2,8	1,1	2,0	2,6	1,3	2,1	3,8	2,1	3,1
se tepel/-a, bil/-a trpinčen/-a	1,4	0,3	0,9	1,0	0,4	0,8	0,9	1,4	1,1	3,0	0,5	2,0
drugo (napiši kaj):	6,3	4,6	5,6	6,2	7,2	6,7	5,6	5,3	5,5	8,8	7,7	8,3
Ali si bil/-a v zadnjih 12 mesecih kdaj dva ali več tednov zapored skoraj vsak dan tako žalosten/-a ali obupan/-a, da si prenehal/-a opravljati običajne dejavnosti?												
da	-	-	-	-	-	-	17,3	42,6	29,3	20,8	38,2	29,4
ne	-	-	-	-	-	-	82,7	57,4	70,7	79,2	61,8	70,6
Ali si v zadnjih 12 mesecih kdaj resno razmišljal/-a o tem, da bi poskušal/-a narediti samomor?												
da	-	-	-	-	-	-	12,4	24,4	18,1	13,4	18,4	15,9
ne	-	-	-	-	-	-	87,6	75,6	81,9	86,6	81,6	84,1
Prijatelji mi resnično poskušajo pomagati.												
zelo močno se ne strinjam	13,1	9,9	11,5	9,0	8,0	8,5	7,1	5,9	6,5	7,2	5,5	6,4
2	6,4	3,8	5,1	7,2	5,0	6,1	5,1	4,5	4,8	5,2	4,2	4,7
3	4,9	6,6	5,8	9,2	8,6	8,9	10,3	7,4	8,9	9,6	8,1	8,9
4	10,0	7,9	9,0	14,6	10,8	12,7	15,9	12,6	14,4	13,7	13,0	13,3
5	14,8	10,3	12,6	15,7	13,7	14,7	19,2	15,0	17,2	16,2	15,0	15,6
6	19,0	22,8	20,9	20,8	21,7	21,2	20,5	20,0	20,3	22,5	20,1	21,3
zelo močno se strinjam	31,7	38,7	35,1	23,6	32,2	27,9	21,9	34,6	27,9	25,5	34,0	29,7
Če gre kaj narobe, se lahko zanesem na prijatelje.												
zelo močno se ne strinjam	12,9	10,2	11,6	8,9	9,5	9,2	7,2	6,3	6,7	6,3	6,2	6,2
2	6,5	5,4	6,0	7,0	5,3	6,1	6,0	4,0	5,1	4,9	4,3	4,6
3	6,3	5,4	5,9	9,6	6,8	8,2	8,2	7,4	7,8	8,2	5,9	7,0
4	7,6	4,9	6,3	11,9	7,4	9,7	12,0	8,8	10,5	13,1	9,2	11,1
5	11,3	8,8	10,1	13,4	11,3	12,3	18,5	12,2	15,6	13,5	13,3	13,4
6	18,2	18,6	18,4	18,0	17,3	17,6	18,5	17,9	18,3	23,3	21,1	22,2
zelo močno se strinjam	37,1	46,6	41,8	31,2	42,4	36,8	29,6	43,4	36,1	30,8	40,1	35,4

Starost	11				13				15				17			
Odstotek (%)																
Imam prijatelje, s katerimi lahko delim žalost in veselje.																
zelo močno se ne strinjam	13,3	11,3	12,3		10,3	10,3	10,3		7,2	5,7	6,5		6,3	5,7	6,0	
2	6,6	4,5	5,6		7,2	2,8	5,0		5,2	2,6	4,0		5,2	3,8	4,5	
3	5,3	2,8	4,0		6,8	3,7	5,2		7,8	5,4	6,7		7,4	4,5	5,9	
4	7,6	5,1	6,4		11,0	6,7	8,9		10,4	6,1	8,4		11,5	7,9	9,7	
5	9,8	6,2	8,0		12,2	9,7	10,9		16,1	8,7	12,6		13,8	10,1	11,9	
6	17,1	15,6	16,4		18,1	14,5	16,3		17,0	17,7	17,3		18,7	16,7	17,7	
zelo močno se strinjam	40,3	54,6	47,3		34,3	52,5	43,4		36,3	53,7	44,5		37,1	51,4	44,2	
S prijatelji se lahko pogovorim o svojih težavah.																
zelo močno se ne strinjam	17,2	12,4	14,8		13,0	11,0	12,0		9,6	7,1	8,4		7,6	5,8	6,7	
2	8,7	6,5	7,6		10,0	5,7	7,8		6,9	3,7	5,4		6,5	4,7	5,6	
3	7,6	4,6	6,1		8,8	5,3	7,0		7,8	5,6	6,7		8,6	5,1	6,9	
4	7,1	7,2	7,1		10,9	7,9	9,4		12,9	9,4	11,2		12,6	9,0	10,8	
5	11,2	8,9	10,1		11,8	9,6	10,7		15,0	9,5	12,4		13,3	10,8	12,0	
6	15,7	16,0	15,8		18,5	17,3	17,9		17,1	18,7	17,8		18,5	19,5	19,0	
zelo močno se strinjam	32,5	44,5	38,4		27,1	43,2	35,2		30,7	46,0	37,9		32,9	45,0	38,9	
Pomisli na ljudi na splošno. Bi rekel, da so ljudje večinoma pripravljeni pomagati ali da večinoma gledajo le nase?																
1 - Ljudje večinoma gledajo le nase.	-	-	-		-	-	-		8,6	6,5	7,6		9,6	9,9	9,8	
2	-	-	-		-	-	-		2,3	3,4	2,8		3,0	3,5	3,3	
3	-	-	-		-	-	-		7,6	6,7	7,2		8,1	6,1	7,1	
4	-	-	-		-	-	-		7,7	8,9	8,3		11,4	11,6	11,5	
5	-	-	-		-	-	-		20,3	24,4	22,2		19,4	25,0	22,2	
6	-	-	-		-	-	-		13,2	14,6	13,8		13,1	13,7	13,4	
7	-	-	-		-	-	-		17,4	16,6	17,0		15,0	14,2	14,6	
8	-	-	-		-	-	-		13,3	10,1	11,8		12,7	10,4	11,5	
9	-	-	-		-	-	-		4,3	4,7	4,5		3,1	3,8	3,5	
10 - Ljudje so večinoma pripravljeni pomagati.	-	-	-		-	-	-		5,4	4,1	4,8		4,5	1,8	3,1	
Ali misliš, da bi te večina ljudi izkoristila, če bi imela priložnost, ali bi poskušala biti poštena?																
1 - Večina ljudi bi me izkoristila.	-	-	-		-	-	-		6,5	7,4	6,9		8,9	8,5	8,7	
2	-	-	-		-	-	-		2,9	3,7	3,3		3,0	4,6	3,8	
3	-	-	-		-	-	-		6,8	7,0	6,9		8,1	8,5	8,3	
4	-	-	-		-	-	-		11,7	11,0	11,4		11,1	11,6	11,4	
5	-	-	-		-	-	-		20,9	24,6	22,7		22,7	25,8	24,2	
6	-	-	-		-	-	-		11,9	17,8	14,6		14,6	14,7	14,6	
7	-	-	-		-	-	-		13,4	13,8	13,6		14,7	13,4	14,1	
8	-	-	-		-	-	-		14,0	8,3	11,3		10,3	7,7	9,0	
9	-	-	-		-	-	-		4,9	3,3	4,1		3,0	2,8	2,9	
10 - Večina ljudi bi poskušala biti poštena.	-	-	-		-	-	-		7,0	3,2	5,2		3,7	2,4	3,0	
Slabo se počutim, če je nekdo čustveno prizadet.																
sploh ne velja zame	-	-	-		-	-	-		13,9	2,9	8,7		10,0	2,7	6,4	
ne velja preveč zame	-	-	-		-	-	-		30,1	15,7	23,3		29,9	13,5	21,7	
velja zame	-	-	-		-	-	-		45,8	52,3	48,9		47,9	55,0	51,4	
zelo velja zame	-	-	-		-	-	-		10,1	29,2	19,2		12,1	28,7	20,4	
Poskušam razumeti, kaj doživljajo drugi ljudje.																
sploh ne velja zame	-	-	-		-	-	-		9,5	1,9	5,9		7,3	1,7	4,5	
ne velja preveč zame	-	-	-		-	-	-		20,2	8,5	14,6		16,6	8,3	12,5	
velja zame	-	-	-		-	-	-		54,1	48,1	51,2		56,8	51,0	53,9	
zelo velja zame	-	-	-		-	-	-		16,2	41,6	28,3		19,2	38,9	29,1	
Skušam razumeti, kako čutijo drugi ljudje in kaj mislijo.																
sploh ne velja zame	-	-	-		-	-	-		9,6	2,4	6,2		7,2	2,1	4,6	
ne velja preveč zame	-	-	-		-	-	-		21,0	7,9	14,8		16,6	7,2	11,9	
velja zame	-	-	-		-	-	-		52,7	46,4	49,7		55,2	51,5	53,3	
zelo velja zame	-	-	-		-	-	-		16,7	43,3	29,3		21,0	39,2	30,1	

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Kako pogosto se srečuješ s prijatelji izven šole po 8. uri zvečer?												
skoraj nikoli ali nikoli	-	-	-	-	-	-	25,4	32,2	28,6	15,1	21,1	18,1
manj kot enkrat tedensko (npr. 2 do 3-krat na mesec)	-	-	-	-	-	-	20,7	25,5	23,0	20,8	26,8	23,8
1 dan v tednu	-	-	-	-	-	-	12,8	13,6	13,2	13,7	17,4	15,6
2 dni v tednu	-	-	-	-	-	-	13,1	13,7	13,4	13,1	14,9	14,0
3 dni na teden	-	-	-	-	-	-	9,5	6,3	7,9	11,7	8,4	10,1
4 dni na teden	-	-	-	-	-	-	5,8	2,9	4,4	7,6	4,0	5,8
5 dni na teden	-	-	-	-	-	-	4,6	1,9	3,3	7,2	3,7	5,4
6 dni na teden	-	-	-	-	-	-	2,2	1,2	1,7	2,4	1,6	2,0
7 dni na teden (vsak dan)	-	-	-	-	-	-	5,9	2,7	4,4	8,5	2,1	5,3
Kako pogosto si v online stikih z dobrim prijateljem/-i?												
ne vem / se ne nanaša name	22,9	18,5	20,8	13,9	9,2	11,6	10,1	4,7	7,5	9,2	5,6	7,4
nikoli ali skoraj nikoli	18,9	16,5	17,7	12,0	10,1	11,1	9,5	3,9	6,9	8,7	6,1	7,4
najmanj vsak teden	16,4	14,0	15,2	16,8	9,5	13,2	12,5	9,2	10,9	12,3	10,3	11,3
dnevno ali skoraj dnevno	13,3	16,2	14,7	19,8	19,5	19,7	22,0	16,8	19,6	24,6	20,3	22,5
nekajkrat na dan	14,3	20,2	17,2	21,4	28,3	24,9	24,3	30,1	27,0	26,3	28,2	27,3
skoraj ves čas čez dan	14,2	14,6	14,4	16,0	23,4	19,7	21,6	35,3	28,0	18,8	29,5	24,1
Kako pogosto si v online stikih s prijatelji iz širšega kroga?												
ne vem / se ne nanaša name	28,2	25,9	27,1	15,0	11,5	13,2	11,1	6,0	8,7	10,1	7,2	8,6
nikoli ali skoraj nikoli	26,6	24,2	25,4	21,4	22,2	21,8	17,7	14,3	16,1	17,8	17,7	17,8
najmanj vsak teden	17,3	18,9	18,1	24,3	22,1	23,2	26,0	28,1	27,0	29,1	32,2	30,6
dnevno ali skoraj dnevno	10,5	11,3	10,9	15,8	19,4	17,6	19,3	24,3	21,6	22,7	23,5	23,1
nekajkrat na dan	8,7	11,5	10,1	14,7	16,7	15,7	16,0	19,6	17,7	12,9	15,3	14,1
skoraj ves čas čez dan	8,7	8,2	8,5	8,8	8,1	8,5	9,8	7,7	8,8	7,5	4,1	5,8
Kako pogosto si v online stikih s prijatelji, ki si jih spoznal/-a online in jih nisi poznal/-a od prej?												
ne vem / se ne nanaša name	50,9	54,6	52,7	33,5	34,9	34,2	25,8	31,7	28,6	25,5	35,3	30,3
nikoli ali skoraj nikoli	25,6	25,3	25,4	27,5	29,9	28,7	29,1	31,3	30,2	38,1	39,0	38,5
najmanj vsak teden	9,1	6,8	7,9	17,0	11,6	14,3	17,8	15,3	16,6	15,9	11,7	13,9
dnevno ali skoraj dnevno	4,2	4,6	4,4	8,5	9,8	9,2	10,5	9,1	9,9	9,8	7,3	8,6
nekajkrat na dan	4,1	4,9	4,5	7,4	8,0	7,7	9,3	6,8	8,1	6,6	4,2	5,4
skoraj ves čas čez dan	6,2	3,9	5,0	6,1	5,8	5,9	7,5	5,7	6,7	4,1	2,5	3,3
Kako pogosto si v online stikih z drugimi osebami (npr. starši, bratje/sestre, sošolci, učitelji)?												
ne vem / se ne nanaša name	27,5	21,6	24,5	17,7	13,1	15,4	16,8	8,3	12,8	15,1	7,9	11,5
nikoli ali skoraj nikoli	20,5	19,4	19,9	22,1	23,7	22,9	24,3	20,8	22,6	27,5	24,5	26,0
najmanj vsak teden	14,2	14,1	14,1	19,5	19,2	19,4	21,4	23,4	22,3	22,1	23,6	22,8
dnevno ali skoraj dnevno	9,1	13,3	11,2	14,2	17,1	15,7	17,1	22,5	19,6	17,2	21,1	19,1
nekajkrat na dan	12,4	13,3	12,9	11,2	15,3	13,3	10,0	14,5	12,1	10,9	12,5	11,7
skoraj ves čas čez dan	16,4	18,2	17,3	15,2	11,6	13,4	10,5	10,5	10,5	7,3	10,4	8,9
Preko interneta se lažje pogovarjam o skrivnostih kot v živo.												
sploh se ne strinjam	55,8	61,9	58,9	35,5	41,0	38,4	29,5	33,4	31,4	32,5	37,8	35,2
ne strinjam se	17,7	16,3	17,0	20,0	20,0	20,0	24,9	26,2	25,5	26,7	28,9	27,8
niti se strinjam, niti se ne strinjam	9,2	9,3	9,3	17,6	17,0	17,3	21,7	21,8	21,7	20,4	20,0	20,2
strinjam se	9,8	8,2	9,0	16,3	13,9	15,0	16,3	12,3	14,4	13,2	9,2	11,2
zelo se strinjam	7,5	4,3	5,9	10,7	8,1	9,3	7,7	6,4	7,1	7,2	4,1	5,7
Na internetu se lažje pogovarjam o svojih lastnih občutkih kot v živo.												
sploh se ne strinjam	55,5	61,1	58,3	35,7	40,3	38,0	28,1	32,0	30,0	31,2	35,6	33,4
ne strinjam se	19,1	18,4	18,7	23,4	21,1	22,2	25,9	25,2	25,5	28,5	28,2	28,4
niti se strinjam, niti se ne strinjam	10,8	10,0	10,4	16,8	16,7	16,8	21,3	19,2	20,3	19,6	17,7	18,6
strinjam se	9,0	6,4	7,7	15,6	13,6	14,6	18,2	17,5	17,9	14,2	13,2	13,7
zelo se strinjam	5,6	4,1	4,8	8,5	8,3	8,4	6,5	6,1	6,3	6,6	5,3	5,9
Na internetu se lažje pogovarjam o svojih skrbah kot v živo.												
sploh se ne strinjam	57,9	65,0	61,4	37,5	40,9	39,3	29,6	33,2	31,3	33,0	37,0	35,0
ne strinjam se	18,6	17,6	18,1	23,1	22,7	22,9	26,8	28,8	27,8	27,6	31,3	29,5
niti se strinjam, niti se ne strinjam	9,3	9,5	9,4	17,5	17,0	17,3	22,0	19,0	20,5	19,7	16,7	18,2
strinjam se	8,6	4,9	6,7	13,5	11,8	12,6	15,8	14,0	15,0	13,3	10,4	11,8
zelo se strinjam	5,6	3,0	4,3	8,4	7,5	7,9	5,8	5,1	5,4	6,5	4,6	5,5

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Ali si v zadnjem letu stalno opazal, da ne moreš razmišljati o ničemer drugem kot o tem, da boš lahko znova uporabil/-a socialne medije?												
ne	92,1	94,4	93,3	85,8	83,9	84,8	81,8	76,8	79,4	89,4	82,0	85,7
da	7,9	5,6	6,7	14,2	16,1	15,2	18,2	23,2	20,6	10,6	18,0	14,3
Ali si bil/-a v zadnjem letu stalno nezadovoljen/-na, ker si želel/-a preživeti več časa na socialnih medijih?												
ne	90,0	93,1	91,6	86,4	87,6	87,0	86,6	86,1	86,3	92,9	90,3	91,5
da	10,0	6,9	8,4	13,6	12,4	13,0	13,4	13,9	13,7	7,1	9,7	8,5
Ali si se v zadnjem letu pogosto počutil/-a slabo, ko nisi mogel/-a uporabljati socialnih medijev?												
ne	89,3	92,2	90,7	84,9	79,2	81,9	81,9	80,6	81,3	90,5	85,1	87,8
da	10,7	7,8	9,3	15,1	20,8	18,1	18,1	19,4	18,7	9,5	14,9	12,2
Ali si v zadnjem letu poskušal/-a preživeti manj časa na socialnih medijih, a ti to ni uspelo?												
ne	75,6	73,1	74,3	73,0	64,2	68,5	71,8	55,7	64,1	78,3	62,7	70,4
da	24,4	26,9	25,7	27,0	35,8	31,5	28,2	44,3	35,9	21,7	37,3	29,6
Ali si v zadnjem letu stalno zanemarjal/-a druge aktivnosti (npr. hobije, šport), ker si želel/-a uporabljati socialne medije?												
ne	88,4	92,8	90,6	87,2	87,8	87,5	85,7	79,7	82,9	92,3	82,2	87,1
da	11,6	7,2	9,4	12,8	12,2	12,5	14,3	20,3	17,1	7,7	17,8	12,9
Ali si se v zadnjem letu stalno prepiral/-a z drugimi zaradi tvoje uporabe socialnih medijev?												
ne	90,6	94,5	92,6	85,6	84,7	85,2	84,6	79,1	81,9	90,6	82,8	86,6
da	9,4	5,5	7,4	14,4	15,3	14,8	15,4	20,9	18,1	9,4	17,2	13,4
Ali si v zadnjem letu redno lagal/-a staršem ali prijateljem o količini časa, ki si ga preživel/-a na socialnih medijih?												
ne	90,8	94,1	92,5	85,7	84,6	85,2	85,3	81,6	83,5	88,3	88,7	88,5
da	9,2	5,9	7,5	14,3	15,4	14,8	14,7	18,4	16,5	11,7	11,3	11,5
Ali si v zadnjem letu pogosto uporabljal/-a socialne medije, da si se izognil neprijetnim občutkom?												
ne	86,0	87,7	86,8	80,2	74,4	77,2	74,8	64,8	70,0	80,2	67,8	73,9
da	14,0	12,3	13,2	19,8	25,6	22,8	25,2	35,2	30,0	19,8	32,2	26,1
Ali si v zadnjem letu imel/-a resne konflikte s starši, bratom (-i) ali sestro (-ami) zaradi tvoje uporabe socialnih medijev?												
ne	89,7	94,1	91,9	87,2	83,5	85,3	85,0	81,1	83,1	91,2	87,0	89,1
da	10,3	5,9	8,1	12,8	16,5	14,7	15,0	18,9	16,9	8,8	13,0	10,9
Kako pogosto igraš igre?												
(skoraj) nikoli	7,9	31,7	19,9	7,2	49,8	29,0	13,1	59,0	35,2	17,3	68,7	43,1
manj kot en dan na teden	7,6	17,9	12,8	6,7	18,4	12,7	8,7	16,6	12,5	12,0	12,3	12,1
1 dan na teden	11,1	12,4	11,8	9,9	8,9	9,4	11,5	8,5	10,1	9,6	5,4	7,5
2 ali 3 dni na teden	32,2	21,5	26,8	23,7	11,2	17,3	21,5	8,0	15,0	20,9	4,6	12,7
4 ali 5 dni na teden	14,2	6,1	10,1	15,6	3,4	9,4	14,0	1,9	8,2	13,5	2,8	8,1
(skoraj) vsak dan	27,0	10,3	18,6	36,9	8,2	22,2	31,1	6,0	19,0	26,7	6,4	16,5
Na dan, ko igraš igre, koliko časa porabiš za igranje iger?												
približno uro ali manj	54,3	83,2	66,7	37,5	77,4	51,8	35,5	76,3	47,9	36,4	69,1	45,5
približno 2 do 3 ure	34,3	14,5	25,8	41,5	17,1	32,7	41,7	16,5	34,0	39,6	23,8	35,2
približno 4 do 5 ur	6,8	1,4	4,5	12,7	3,9	9,5	14,3	3,4	11,0	15,3	5,7	12,7
približno 6 do 7 ur	2,0	0,2	1,2	3,3	0,4	2,3	4,1	2,4	3,6	5,3	1,0	4,1
približno 8 ur ali več	2,6	0,7	1,8	5,0	1,1	3,6	4,4	1,4	3,5	3,3	0,4	2,5
Ali si v zadnjem letu imel/-a obdobja, ko si razmišljal/-a samo o trenutku, ko boš lahko igral/-a igrice?												
ne	72,2	90,4	80,1	61,4	88,5	71,3	60,4	86,4	68,2	66,4	82,9	70,9
da	27,8	9,6	19,9	38,6	11,5	28,7	39,6	13,6	31,8	33,6	17,1	29,1
Ali si se v zadnjem letu počutil/-a nezadovoljno, ker si želel/-a igrati več?												
ne	80,1	92,6	85,5	74,6	90,3	80,3	76,2	90,7	80,6	81,3	93,9	84,8
da	19,9	7,4	14,5	25,4	9,7	19,7	23,8	9,3	19,4	18,7	6,1	15,2
Ali si se v zadnjem letu počutil/-a obupno/bedno, ko nisi mogel/-la igrati iger?												
ne	82,5	92,9	87,0	75,9	91,3	81,5	82,6	94,0	86,1	86,9	94,7	89,1
da	17,5	7,1	13,0	24,1	8,7	18,5	17,4	6,0	13,9	13,1	5,3	10,9
Ali v zadnjem letu nisi mogel/-a zmanjšati časa za igranje iger, potem ko so ti drugi večkrat rekli, da igraj manj?												
ne	73,9	88,9	80,4	77,7	90,0	82,2	81,2	93,6	84,9	86,4	93,9	88,5
da	26,1	11,1	19,6	22,3	10,0	17,8	18,8	6,4	15,1	13,6	6,1	11,5
Ali si v zadnjem letu igral/-a igre (zato), da ne bi rabil/-a razmišljati o zoprnih stvareh?												
ne	75,8	84,2	79,4	67,4	82,2	72,8	69,1	77,9	71,8	71,3	70,6	71,1
da	24,2	15,8	20,6	32,6	17,8	27,2	30,9	22,1	28,2	28,7	29,4	28,9

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Ali si se v zadnjem letu prepiral/-a z drugimi glede posledic tvojega vedenja, povezanega z igranjem iger?												
ne	85,4	96,3	90,1	79,8	93,7	84,9	81,2	95,9	85,6	84,8	95,5	87,7
da	14,6	3,7	9,9	20,2	6,3	15,1	18,8	4,1	14,4	15,2	4,5	12,3
Ali si v zadnjem letu pred drugimi skrival/-a koliko časa si porabil/-a za igranje iger?												
ne	88,2	95,4	91,3	82,7	94,6	87,0	85,3	93,5	87,8	86,7	93,8	88,6
da	11,8	4,6	8,7	17,3	5,4	13,0	14,7	6,5	12,2	13,3	6,2	11,4
Ali si v zadnjem letu izgubil/-a zanimanje za hobije ali druge aktivnosti, ker si želel/-a le igrati igre?												
ne	88,5	96,3	91,9	84,8	95,0	88,5	86,7	94,6	89,1	87,5	95,5	89,7
da	11,5	3,7	8,1	15,2	5,0	11,5	13,3	5,4	10,9	12,5	4,5	10,3
Ali si v zadnjem letu imel/-a resne konflikte (si se hudo skregal) z družino ali prijatelji zaradi igranja iger?												
ne	90,5	97,7	93,6	86,6	95,6	89,9	87,8	95,7	90,2	89,2	97,4	91,5
da	9,5	2,3	6,4	13,4	4,4	10,1	12,2	4,3	9,8	10,8	2,6	8,5
Ali si kdaj že imel/-a spolni odnos (temu rečemo tudi "ljubiti se", "iti z nekom v posteljo", "seksati", "dati se dol")?												
da	-	-	-	-	-	-	25,1	14,9	20,3	47,8	47,6	47,7
ne	-	-	-	-	-	-	74,9	85,1	79,7	52,2	52,4	52,3
Koliko si bil/-a star/-a, ko si imel/-a prvi spolni odnos?												
11 let ali manj	-	-	-	-	-	-	9,3	0,9	6,3	3,4	0,5	1,9
12 let	-	-	-	-	-	-	1,9	0,0	1,3	0,7	0,8	0,8
13 let	-	-	-	-	-	-	4,8	5,5	5,0	3,7	1,9	2,8
14 let	-	-	-	-	-	-	20,0	25,5	21,9	8,9	3,6	6,3
15 let	-	-	-	-	-	-	57,0	62,5	58,9	26,7	25,2	26,0
16 let ali več	-	-	-	-	-	-	7,0	5,7	6,5	56,6	68,0	62,3
Ali sta s partnerjem/partnerko ob zadnjem spolnem odnosu uporabila kondom?												
da	-	-	-	-	-	-	70,2	72,5	71,0	67,9	63,0	65,5
ne	-	-	-	-	-	-	22,1	24,3	22,9	26,3	35,4	30,8
ne vem	-	-	-	-	-	-	7,7	3,2	6,1	5,8	1,6	3,7
Ali sta s partnerko/partnerjem ob zadnjem spolnem odnosu uporabljala kontracepcijske tablete?												
da	-	-	-	-	-	-	12,3	8,5	11,0	24,4	32,4	28,4
ne	-	-	-	-	-	-	63,5	90,0	72,8	61,1	66,5	63,8
ne vem	-	-	-	-	-	-	24,2	1,4	16,2	14,5	1,1	7,8
Ali sta s partnerjem/partnerko ob zadnjem spolnem odnosu uporabljala metodo "prekinjen spolni odnos" (temu rečemo tudi "pazil sem/ moj partner je pazil")?												
da	-	-	-	-	-	-	35,7	39,1 ^M	36,9	28,3	34,7	31,5
ne	-	-	-	-	-	-	46,6	50,6 ^M	48,0	58,5	61,0	59,7
ne vem	-	-	-	-	-	-	17,6	10,3	15,1	13,1	4,3	8,7
Ali sta s partnerjem/partnerko ob zadnjem spolnem odnosu uporabljala katero koli drugo/e metodo/e za preprečevanje nosečnosti?												
da	-	-	-	-	-	-	5,3	1,7	4,0	2,8	3,6	3,2
ne	-	-	-	-	-	-	76,9	93,7	82,9	83,8	93,4	88,5
ne vem	-	-	-	-	-	-	17,8	4,6	13,1	13,5	3,0	8,3
V kateri državi si bil/-a rojen/-a?												
Slovenija	94,3	93,2	93,8	92,9	93,8	93,4	91,7	92,9	92,3	94,1	93,8	93,9
Bosna in Hercegovina	3,0	2,6	2,8	2,7	3,2	2,9	2,9	3,1	3,0	2,3	2,2	2,2
Hrvaška	0,2	0,3	0,3	0,1	0,2	0,2	0,6	0,1	0,4	0,1	0,5	0,3
Srbija	0,3	0,3	0,3	0,7	0,5	0,6	1,1	0,9	1,0	1,1	0,6	0,9
Makedonija	0,1	1,0	0,6	0,7	0,4	0,6	0,8	0,7	0,7	0,5	0,8	0,6
Kosovo	0,3	0,8	0,6	0,8	0,3	0,6	1,2	1,8	1,4	0,7	1,1	0,9
druga država	1,7	1,8	1,7	2,0	1,6	1,8	1,7	0,6	1,2	1,3	1,0	1,2
V kateri državi je bila rojena tvoja mama?												
Slovenija	88,0	86,1	87,1	87,8	88,4	88,1	85,8	85,7	85,8	87,5	87,0	87,3
Bosna in Hercegovina	4,6	4,7	4,6	4,6	4,6	4,6	5,8	6,9	6,3	4,4	5,9	5,2
Hrvaška	1,3	2,1	1,7	0,7	1,2	1,0	2,1	1,7	1,9	2,5	1,7	2,1
Srbija	1,5	0,9	1,2	1,7	0,8	1,2	1,0	1,2	1,1	1,5	0,6	1,1
Makedonija	0,4	1,4	0,9	1,2	0,6	0,9	0,9	1,0	0,9	1,1	1,5	1,3
Kosovo	0,8	1,2	1,0	0,9	0,9	0,9	2,1	1,9	2,0	0,7	1,1	0,9
druga država	3,3	3,6	3,5	3,1	3,4	3,3	2,3	1,7	2,0	2,4	2,2	2,3

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
V kateri državi je bil rojen tvoj oče?												
Slovenija	87,1	85,6	86,4	87,2	86,8	87,0	83,5	82,2	82,9	87,8	84,5	86,2
Bosna in Hercegovina	5,5	6,3	5,9	4,8	5,4	5,1	6,9	7,6	7,3	4,4	5,7	5,1
Hrvaška	2,3	1,7	2,0	0,5	1,5	1,0	1,9	2,2	2,1	1,7	3,0	2,4
Srbija	1,0	0,9	1,0	2,3	1,5	1,9	2,1	2,0	2,0	2,1	1,3	1,7
Makedonija	0,5	1,4	1,0	1,2	0,7	1,0	1,1	1,1	1,1	0,7	1,7	1,2
Kosovo	0,9	1,2	1,1	1,3	0,9	1,1	1,6	1,9	1,8	0,4	1,3	0,9
druga država	2,7	2,8	2,8	2,7	3,1	2,9	2,8	3,0	2,9	2,8	2,4	2,6
Živim z materjo.												
da	94,2	96,9	95,5	95,1	96,7	95,9	93,4	95,2	94,3	94,2	92,5	93,4
ne	5,8	3,1	4,5	4,9	3,3	4,1	6,6	4,8	5,7	5,8	7,5	6,6
Živim z očetom.												
da	85,7	85,8	85,7	84,2	85,0	84,6	82,3	80,1	81,2	82,6	81,0	81,8
ne	14,3	14,2	14,3	15,8	15,0	15,4	17,7	19,9	18,8	17,4	19,0	18,2
Živim z mačeho (ali očetovo partnerko).												
da	1,4	0,9	1,2	1,7	1,5	1,6	1,3	1,4	1,3	1,7	1,7	1,7
ne	98,6	99,1	98,8	98,3	98,5	98,4	98,7	98,6	98,7	98,3	98,3	98,3
Živim z očimom (ali maminim partnerjem).												
da	4,1	2,8	3,5	5,0	5,0	5,0	6,8	4,2	5,6	4,9	4,7	4,8
ne	95,9	97,2	96,5	95,0	95,0	95,0	93,2	95,8	94,4	95,1	95,3	95,2
Živim v rejniškem domu ali zavodu.												
da	0,8	0,1	0,4	1,0	0,2	0,6	0,6	1,0	0,8	0,9	0,8	0,8
ne	99,2	99,9	99,6	99,0	99,8	99,4	99,4	99,0	99,2	99,1	99,2	99,2
Večino časa živim z nekom drugim ali nekje drugje.												
da	9,1	9,5	9,3	7,5	5,5	6,5	5,4	3,4	4,5	5,1	7,2	6,1
ne	90,9	90,5	90,7	92,5	94,5	93,5	94,6	96,6	95,5	94,9	92,8	93,9
Ali ima tvoj oče službo?												
da	94,5	94,8	94,7	93,0	91,2	92,1	92,8	89,6	91,3	89,9	86,8	88,4
ne	3,8	3,6	3,7	3,5	5,1	4,3	4,1	5,1	4,6	6,2	8,6	7,4
ne vem	0,7	0,5	0,6	1,1	1,1	1,1	0,5	2,0	1,2	1,7	0,5	1,1
nimam stikov/ne poznam/je umrl	1,1	1,0	1,1	2,4	2,6	2,5	2,7	3,2	2,9	2,2	4,0	3,1
Če si odgovoril/-a ne (nima službe), zakaj tvoj oče nima službe? Prosimo, označi odgovor, ki najbolje opisuje stanje.												
je bolan, upokojen ali še študira	11,8 ^M	39,4 ^M	24,9 ^M	29,4 ^M	24,5 ^M	26,5	48,5 ^M	46,7 ^M	47,6 ^M	52,2 ^M	53,5 ^M	52,9
išče zaposlitev	17,6 ^M	24,2 ^M	20,8	26,5 ^M	30,7 ^M	29,0 ^M	14,2 ^M	29,6 ^M	22,0	26,2 ^M	26,4 ^M	26,3
skrbi za druge ali je ves čas doma	26,5 ^M	18,2 ^M	22,5	29,4 ^M	22,5 ^M	25,3	20,3 ^M	12,0	16,1	11,4	9,7	10,4
ne vem	44,1 ^M	18,2 ^M	31,8 ^M	14,7 ^M	22,3 ^M	19,2	17,0 ^M	11,7 ^M	14,3	10,1	10,5	10,4
Ali ima tvoja mama službo?												
da	88,9	87,8	88,3	89,2	86,8	88,0	87,3	85,6	86,5	88,6	85,1	86,8
ne	10,3	11,7	11,0	9,5	12,0	10,8	10,7	13,1	11,9	9,4	12,9	11,1
ne vem	0,4	0,3	0,4	0,5	0,4	0,5	1,0	0,4	0,7	1,4	0,4	0,9
nimam stikov/ne poznam/je umrla	0,4	0,2	0,3	0,8	0,7	0,8	1,0	0,9	1,0	0,7	1,6	1,2
Če si odgovoril/-a ne (nima službe), zakaj tvoja mama nima službe? Prosimo, označi odgovor, ki najbolje opisuje stanje.												
je bolna, upokojena ali še študira	7,7	6,3	6,9	9,7	9,5	9,6	10,4	9,5	9,9	18,7	18,9	18,8
išče zaposlitev	29,7	36,6	33,4	23,7	35,4	30,2	32,6	46,5	39,8	28,9 ^M	30,4	29,8
skrbi za druge ali je ves čas doma	40,7 ^M	39,3	39,9	52,7 ^M	37,9	44,4	39,8	34,2	36,9	43,1 ^M	39,7	41,1
ne vem	22,0	17,9	19,8	14,0	17,2	15,8	17,2 ^M	9,8	13,4	9,3	10,9	10,3
Kako lahko se z očetom pogovarjaš o stvareh, ki te res težijo?												
zelo lahko	56,6	43,7	50,3	40,7	19,7	30,1	29,8	13,9	22,3	25,1	15,3	20,2
lahko	28,4	34,3	31,3	36,0	39,7	37,8	37,9	32,9	35,5	38,8	34,1	36,4
težko	7,6	12,5	10,0	13,8	22,6	18,2	16,5	25,3	20,7	19,3	23,5	21,4
zelo težko	4,1	7,6	5,8	5,4	13,7	9,6	10,6	21,9	16,0	12,2	19,9	16,1
nimam/nimam stikov/ne poznam/je umrl	3,4	2,0	2,7	4,2	4,4	4,3	5,2	6,0	5,5	4,6	7,2	5,9

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Kako lahko se z očimom (ali materinim partnerjem) pogovarjaš o stvareh, ki te res težijo?												
zelo lahko	11,7	4,9	8,2	6,6	2,0	4,2	9,1	3,4	6,3	6,1	1,9	3,9
lahko	7,3	5,0	6,1	8,4	4,2	6,2	9,2	3,5	6,4	7,8	3,4	5,5
težko	6,3	3,6	4,9	5,9	4,0	4,9	4,8	3,2	4,0	5,6	2,8	4,1
zelo težko	4,1	5,0	4,6	3,6	5,9	4,8	7,0	6,0	6,5	4,7	5,3	5,0
nimam/nimam stikov/ne poznam/ je umrl	70,6	81,6	76,3	75,6	83,9	79,9	70,0	84,0	76,9	75,9	86,5	81,5
Kako lahko se z mamo pogovarjaš o stvareh, ki te res težijo?												
zelo lahko	69,0	70,6	69,8	49,8	44,1	46,9	37,5	30,9	34,4	33,2	37,2	35,2
lahko	21,8	22,0	21,9	36,4	38,2	37,3	41,7	42,3	42,0	42,3	39,7	41,0
težko	5,3	4,8	5,1	7,8	11,0	9,4	12,8	17,1	14,8	15,6	13,9	14,8
zelo težko	2,0	2,0	2,0	4,1	4,7	4,4	5,7	8,0	6,8	6,5	7,0	6,8
nimam/nimam stikov/ne poznam/ je umrla	1,9	0,7	1,3	1,9	2,1	2,0	2,3	1,7	2,0	2,3	2,1	2,2
Kako lahko se z mačeho (ali očetovo partnerko) pogovarjaš o stvareh, ki te res težijo?												
zelo lahko	9,9	4,5	7,1	5,2	1,9	3,4	6,8	3,0	4,9	4,4	2,2	3,2
lahko	7,0	3,2	5,0	6,0	2,5	4,2	6,4	3,0	4,7	5,9	2,7	4,2
težko	5,0	2,4	3,6	5,8	3,1	4,4	4,4	3,9	4,1	4,1	2,0	3,0
zelo težko	4,8	3,7	4,2	4,8	5,0	4,9	6,4	5,2	5,8	6,1	3,5	4,7
nimam/nimam stikov/ne poznam/ je umrla	73,4	86,2	80,0	78,3	87,5	83,1	76,0	84,8	80,4	79,5	89,6	84,8
Moja družina mi resnično skuša pomagati.												
zelo močno se ne strinjam	21,5	21,7	21,6	16,6	14,0	15,2	18,1	13,6	16,0	13,1	13,3	13,2
2	2,2	1,0	1,6	3,5	3,7	3,6	3,0	4,1	3,5	3,2	2,6	2,9
3	1,7	1,3	1,5	0,9	2,9	1,9	4,1	7,4	5,6	3,9	5,8	4,9
4	2,4	2,3	2,3	4,6	5,5	5,0	7,2	9,3	8,2	6,0	7,9	6,9
5	2,9	3,1	3,0	7,8	6,7	7,2	9,7	11,3	10,4	11,4	9,6	10,5
6	9,2	9,1	9,2	13,5	15,3	14,4	15,8	14,0	15,0	14,1	15,6	14,8
zelo močno se strinjam	60,0	61,4	60,7	53,2	52,0	52,6	42,2	40,2	41,3	48,3	45,2	46,7
Od svoje družine dobim čustveno pomoč in podporo, ki ju potrebujem.												
zelo močno se ne strinjam	21,4	21,9	21,6	16,7	13,9	15,3	17,2	14,1	15,7	13,8	12,9	13,4
2	2,2	1,3	1,8	2,9	4,9	3,9	4,0	6,3	5,1	4,4	4,8	4,6
3	1,9	2,9	2,4	3,3	3,5	3,4	5,5	7,8	6,6	6,3	7,3	6,8
4	2,9	2,2	2,5	6,1	6,9	6,5	7,8	9,9	8,8	8,8	9,3	9,1
5	4,9	3,2	4,1	9,1	9,2	9,2	10,6	13,3	11,9	11,6	11,5	11,5
6	9,9	9,9	9,9	14,4	15,4	14,9	17,8	13,9	15,9	16,4	17,4	16,9
zelo močno se strinjam	56,9	58,6	57,7	47,4	46,2	46,8	37,2	34,8	36,1	38,6	36,9	37,8
S svojo družino se lahko pogovarjam o svojih težavah.												
zelo močno se ne strinjam	21,1	21,7	21,4	17,1	15,0	16,1	18,1	15,9	17,1	13,8	13,7	13,7
2	2,4	2,7	2,6	3,9	7,2	5,6	5,1	9,8	7,3	6,3	6,0	6,1
3	3,1	2,7	2,9	5,0	5,8	5,4	8,2	10,3	9,2	7,9	9,0	8,5
4	2,3	3,9	3,1	7,4	8,8	8,1	10,8	10,5	10,6	10,7	13,0	11,8
5	5,6	6,5	6,1	11,0	10,1	10,6	12,3	12,8	12,5	13,1	13,5	13,3
6	12,6	10,9	11,8	14,0	18,4	16,2	14,9	16,0	15,4	15,1	15,2	15,1
zelo močno se strinjam	53,0	51,6	52,3	41,6	34,7	38,1	30,7	24,8	27,9	33,1	29,6	31,4
Moja družina mi je pripravljena pomagati pri sprejemanju odločitev.												
zelo močno se ne strinjam	21,6	21,1	21,4	16,5	14,5	15,5	17,0	13,4	15,3	12,8	12,0	12,4
2	1,9	2,0	1,9	2,1	3,2	2,6	3,4	5,4	4,3	4,8	3,4	4,1
3	2,1	2,0	2,0	2,4	4,2	3,3	4,8	6,9	5,8	3,7	6,3	5,0
4	1,8	2,0	1,9	5,7	4,5	5,1	7,9	8,9	8,3	8,1	8,7	8,4
5	4,3	3,7	4,0	9,1	7,0	8,1	11,0	11,4	11,2	11,1	11,1	11,1
6	10,4	9,3	9,8	14,0	14,7	14,3	16,5	13,9	15,3	16,2	16,3	16,3
zelo močno se strinjam	58,0	59,9	58,9	50,2	51,8	51,0	39,3	40,1	39,7	43,2	42,3	42,7

Nacionalni inštitut za javno zdravje
Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana
Telefon: + 386 1 2441 400
E-pošta: info@nijz.si

